XIV. évfolyam. Budapest. 103. szám. Szerda, 1880. április 14.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal:
Budapest IV. hímző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. szám.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem küldetnek.
Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.50
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetések és nyiltterek
felvétetnek árszabály szerint
a kiadó hivatalban:
Budapest IV. hímző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. sz.
Hirdetések felvétetnek a külföldön:
Bécsben: Oppelik A.-nál, Stubenbastei Nr. 2
Mosse Rudolfnál, Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Voglernél, Wallischgasse 10.
Daube G. L. és társánál, Wollzeile Nr. 12.
Párisban: Havas, Lafitte & Comp.-nál, Place de la Bourse.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és társánál.

A mai ülés.

Megjött a felelet a nagy kérdésre, melyet tegnap a közoktatásügyi miniszterhez intéztek. Hát bizony az ilyen felelet-tért secundába ponálná a diákot a professor.

Szükségesnek látta előre bocsájtani, hogy van biz ő benne alkotmányos érzék, mert annyi önmegtagadást, mint ő, más mint alkotmányos érzékü ember nem tanusitana; csakhogy az ő alkotmányos érzéke monarchikus és egyházi érzékkel van diluálva, nem ugy mint Helfyben. Azért is ő nem fogadhatja el ennek határozati javaslatot, hogy az alapok és alapitványok évi költségelőirányzata és zárszámadása a képviselőház elé vonassék. Nem pedig azért sem, mert egy képviselőházi határozattal ezt a dolgot elintézni nem lehet, mert az nem volna kötelező se a főrendi házra, se a koronára. Ezt a kérdést megoldani csak törvénynyel lehet.

Ennyit mondott. Se többet, se kevesebbet. Nem is volna ellene nagy kifogásunk, ha levonná belőle az egyetlen helyes következtetést, melyet a józan logika levonni parancsol.

S ez mit parancsol?

Azt, hogy ha a miniszter a jelen állapotot, mint állitja, maga sem helyesli; ha a felelősség elől kitérni, mint mondja csakugyan nem akar; ha a kérdés megoldását halogatni nem kivánja, de a megoldást másként, mint törvény által eszközölhetőnek nem tartja: akkor jelentse be a háznak, hogy egy ilyen törvény javaslatát legközelebb be fogja terjeszteni a háznak s kérjen bocsánatot, hogy a dolog ily sokára maradt.

Ezt parancsolná a józan logika. De a miniszteré mit parancsol?

Azt, hogy miután az alapok és alapitványok kezelésének a törvényhozás által eszközlendő ellenőrzése csak törvény által szabályozható, ily nemü törvénynek a javaslatát megkésziteni bajos dolog levén, — azt javasolja a királynak, nevezzen ki egy 15 tagból álló bizottságot, mely azt, a mit a törvényhozásnak kellene végezni, végezze s véleményezési szavazattal biró tanács jellegével birjon a miniszter oldala mellett.

Hát ez olyan logika, melynek nyakatekert következtetései nem csoda, ha a miniszter ur torkát annyira kiszáritották, hogy Irányi Dániel jó szivének kellett megkönyörülni rajta s egy kis czukorral édesiteni meg ő excelencziájának annyira megkeseritett életét.

Denique a miniszter ur alkotmányos ellenőrzésről az alapok és alapitványok dolgában hallani sem akar. Akkorra kivánja halasztani, ha majd valamely bizottság előbb eldöntötte az alapok és alapitványok jogi természetét. Ily bizottságot ki is küldött a ház — hét év előtt. Az terjesztett is be jelentést; de nem dolgozta föl az egész anyagot. Most ily bizottság nem müködik. Mig azt kiküldik, mig az megalakul, összeül és tanulmányoz, — hol lesz már akkor a mai miniszterium, meg az egész alkotmányosság. Lehet, hogy nem csak az alapok és alapitványok, hanem az egész ország ügyeit is valamely bizottság kezeli. A miniszter urnak bizonyára ez sem lesz alkotmányellenes.

Egyébiránt erősen hangsulyozva azt, hogy „elvben," a Molnár Aladár határozati javaslatát elfogadta. Szivesen e? e malicziózus kérdést ez uttal fölvetni nem akarjuk.

A mai ülésre különben a polgári házasságnak oly hosszu idő óta sürgetett s a képviselőház által elvben már elfogadott kérdése ujra előtérbe nyomult. Tisza Kálmán tegnapi enunciácziója ezt, valamint a vallásszabadságot ki akarta törülni az égető sürgősségü tárgyak közül s olyannak tünteté föl, melyet a képviselőház által óhajtott irányban megoldani ereje nincs s fölvetése nem eredményezne egyebet, mint a kedélyek nyugalmának fölzaklatását.

Mandel Pál a nevetségességig tarthatatlan állapotot illusztráló példákkal bizonyitotta be ma, mennyire nincs igazuk, a kik e kérdést halogathatónak itélik Nagy érdekkel hallgatott beszédére az igazságügyminiszter, — kit e tárgyban a mulasztás tárgya tulajdonkép illet, — csak épen ugy felelt, ut aliquid dixisse videatur.

Hivatkozott a nehézségekre, melyekkel e kérdés törvényhozási eldöntése jár; hogy kapcsolatban van az a házassági jog, a család, élet, a társadalom legvitálisabb érdekeivel. Ott van a házassági akadályok, az elválások, felbontások minden felekezetnél más-más tömkelegei; az esketések módja kihirdetések helye és miléntje. Belejátszik a jog mellett az erkölcs, sőt még a phisiologia is. Ott az anyakönyvek vezetése, a családi, nemzeti, egyházi, kulturális kérdések özöne stb. Egy ily bonyolult kérdéssel pár hó alatt elbánni nem lehet; elhamarkodott megoldása nagy veszélylyel járna. Előkészület kell ahhoz stb. stb.

Hát ez mind igaz. Nehéz kérdés, tagadhatatlan. S lehet, hogy a t. miniszter urak, mikor tárczákat vállaltak, arra az axiomára gondoltak, hogy „parva sapientia regitur mundus" nem lesz itt szükség se munkára, se fejtörésre, forog a világ magától. De midőn azt hitték, hogy magyar miniszternek lenni könnyebb föladot a tollu-fosztásnál, talán még is tulságosan kicsinyelték föladatukat.

A polgári házasság törvényhozási megoldása nehéz feladat, s előkészület nélkül hozzá fogni nem lehet. De abból nem az következik, hogy mivel valamely föladat nem könnyü, meg kell előtte hátrálni; mert igy soha semmiféle nehezebb kérdés megoldásra nem kerül. Sőt épen az ellenkező következik: következik az, hogy minél nehezebb valamely kérdés, minél több előkészület szükséges megoldásához, — annál előbb fogjunk hozzá.

A mi pedig azt a „pár hónapot" illeti, szükséges, hogy a miniszter ur emlékezetének kissé segitségére siessünk. A polgári házasság kérdése, — ha nem emlékeztetjük is arra, hogy Ausztriában a konkordatum eltörlése után azonnal napirendre tolult s huzamos ideig állandóan foglalkoztatta a reichsrathot, — a magyar országgyülésnek 1869. óta képezi mindenkor felfel bukkanó óriás-kigyóját. Több egy évtizedénél, hogy a kormányoknak foglalkozni kellett volna vele, — elég idő, megtenni az előkészületeket s megóvni a megoldást az elhamarkodástól.

Egyébiránt más országokban se volt e kérdés sokkal könnyebb, mint mi nálunk, még is megoldották. De ott akarattal biró férfiak álltak a kormány rudja mellett, kiknek nem imponál se ránczolt homlok, se infula, ha arról van szó, hogy igazságtalan és tarthatatlan állapotoknak véget vessenek.

Hogy a mai ülés tarkaságából mi se hiányozzék, volt még nemzetiségi vita is. Polyt Mihály vetette föl a keleti hitüek panaszát, kik autonomiájuk nagy sérelmét látják abban, hogy a kormány a karlóczai patriarcha mellé az ő megkérdeztetésük nélkül, sőt akaratuk és a törvény ellenére kinevezte adminisztratornak Angyelics bácsi püspököt. Ezt ők egyházuk fejének, ugymond, nem ismerhetik el, mert az nem egyéb, mint reverendába burkolt kormánybiztos. Ha a reformata egyházon követtetett volna el ily sérelem, a képviselőház nem fogná eltürni.

Polyt beszéde, kivált a hol az adminisztrator kinevezését bécsi inicziativával s a boszniai okkupáczióval hozta kapcsolatba, igen erős dolgokat tartalmazott. Tisza izgatottan felelt rá, bár a Polyt által fölvetett kérdés érdemére akkora halasztotta válaszát, mikor majd Maximovicsnak ugyan e tárgyban benyujtott interpellácziójára felel.

Addig mi is tartózkodunk e tárgyban itéletet mondani, csak annyit jegyezvén meg ezuttal, hogy Tisza most sem mulasztotta el az alkalmat, hogy kedvenez szokása szerint egy kis szinpadi menydörgést ne jelenetezzen a nemzetiségi u. n. agitátorok ellen, mit ezek bizonyára nem mulasztanak el az egész szerbség ellen irányzottnak mutatni be odahaza.

Budapest, április 13.

Az országgyülési „Függetlenségi kör" f. hó 14-én d. u. 6 órakor értekezletet tart.

A Péchy Tamás képviselőházi elnökké választásával megürült közlekedésügyi tárcza betöltésével igen meg vannak akadva a kormánykörökben. Biztos utód kiszemelve, tudtunkra, mind ekkoráig nincs. Kormánypárti körökben ma az a versió keringett, hogy ismét ahhoz a módhoz fognak folyamodni, mely már többször volt kisegitő a szükségben. Ott van Trefort, ért az mindenhez, tehát el fogja vállalni a közlekedésügyi tárczát is, mig tőle a közoktatásügyit Pauler venné át, ki már ugy is volt egy izben kultuszminiszter.

Ez esetben az igazságügyi tárcza maradna üresedésben, melyre utódot ez idő szerint még a fáma se talál.

A közlekedésügyi tárcza Trefort által leendő betöltésének terve hallomás szerint a kormánypártnak attól a hatalmas frakciójától származik, mely nem nézi jó szemmel, ha Magyarország közlekedési ügyeinek élén oly ember áll, a ki a csaknem mindenhatónak mondható osztrák államvaspálya-társulat irányában nem eléggé — coulans. Péchy ellen is nem annyira a szakértelem annyiszor előretolt hiánya, mint inkább az volt a kifogás, hogy ezekkel az urakkal szemben nagyon is merevnek mutatkozott. A szintén kombinaczióba hozott Ivánkánál is sok egyéb mellett, első sorban ez lett volna az ok, mely miatt a közlekedésügyi tárczára elég alkalmasnak nem találtatott.

Nem tudjuk, mi igaz van e találgatásokban, de annyi áll, hogy kormánypárti képviselő körökben széltére keringenek. Mindenesetre jellemző a helyzetre, hogy közlekedésügyi tárcza jelöltjének nem a király, hanem egy vasuti konzorczium tetszése adja meg a szükséges qualifikacziót.

Péchy Tamásnak a közlekedési tárczától való felmentése a „Budapesti Közlöny" csütörtöki számában meg fog jelenni, ugy, hogy a képviselőház uj elnöke, az elnöki széket csütörtökön fogja elfoglalni.

A képviselőház jövő csütörtökön — a részletes költségvetési vita félbeszakitásával — a Szeged rekonstrukcziójára vonatkozó törvényjavaslatot fogja tárgyalás alá vétetni a végből, hogy az egyrészt a kölcsön, másrészt az adómentesség által feltételezett épitkezés Szegeden minél előbb kezdetét vehesse.

Az osztrák képviselőházból fontos hirt hozott ma a táviró. A „pártok fölött álló" koalicziónalis Taaffe kabinet bizalmatlansági szavazatot nyert és pedig a költségvetés egyik legfontosabb tételénél, a rendelkezési alapnál. A költségvetési általános vitának meglehetős sima lefolyása volt. Az alkotmánypárti ellenzék elhatározta, hogy csak a részletes vitánál, a rendelkezési alap tételénél fogja felvetni a bizalmi kérdést s megkisérteni a kormánybuktatást. A baloldali pártok: a liberális párt s a haladó párt közmegegyezéssel bizalmatlansági nyilatkozatot fogalmaztak, melyet Herbst ma a képviselőház előtt felolvasott. A Herbst által megkezdett vita után a képviselőház többsége a rendelkezési alap megszavazását 154 szavazattal 152 ellenében megtagadta s igy a Taaffe kormány a parlamentben megbukott. A vita lefolyásáról e sorok irásakor bővebb ér esülésünk még nincsen s igy tiszta képet nem alkothatunk magunknak a kormányválság természetéről, minéműségéről. Be kell előbb várnunk a részletesebb távirati tudósitásokat. A ma érkezett Neue Freie Presseben olvassuk, hogy a cseh klub részéről Grocholski a rendelkezési alap fölötti vitánál ki fogja jelenteni, miszerint e tétel megszavazása által a csehek nem szavaznak bizalmat a Taaffe kormánynak. Ha Grocholszkinak felszólalása ez értelemben csakugyan megtörtént, ez még teljesebbé tette a kormánybukást, mert ekkor a rendelkezési alap elfogadására esett 152 kisebbségi szavazatból sem lehet a kormánynak bizalmat kimagyarázni. A helyes alkotmányos fogalmak szerint a mai szavazás után a Taaffe kormány a parlamentben megbukottnak tekinthető. „Tekinthető," igy mondjuk s nem pedig „tekintendő," mert a Taaffe kormánynak eddigi fennállása és ugyszólván lábbal tiprása volt az alkotmányos fogalmaknak. Az osztrák képviselőházban ugyanis voltaképeni kormánypárt a legutóbbi választások óta nem volt. A miniszteriumnak tagjai közt vannak olyanok, kik a baloldalon ülő német alkotmányhüekhez számithatók, s ismét olyanok, kik a parlamentben az uj választások által felszinre került autonomista párthoz tartoznak. A koalicziónális Taaffe kormány „esetről esetre" való politikát követett, kaczérkodott hol a jobboldallal, hol a baloldallal, eddigi főtámasza azonban mégis inkább a konzervativektől s szlávnemzetiségi elemekből álló jobboldal volt. E jobboldali pártok ma leszavaztatnak. Hogy a szavazás ezen eredménye a Taaffe-kabinet állását egészben vagy csak részben ingatta-e meg, hogy a pártnélküli kormánynyal mi fog történni, azt a legközelebbi napok eseményei fogják megmutatni.

Ma két esztendeje, 1878. április 13-dikán alakult meg az egyesült ellenzék. Két évi működésük után jogosan vethető fel a kérdés, hogy van-e a pártnak létjogosultsága, van-e szüksége a nemzetnek e pártra? Két éves történetükben nincs oly mozzanat, mely bárkit is feljogosithatna arra, hogy e kérdésekre igennel feleljen. Kétévi „ellenzékeskedésük" által annyira tudták vinni ügyeiket, annyira tudták emelni hitelöket a nemzet előtt, hogy épen ma, 1880. április 13-án, kellett hivatalos közlönyükben a „Magyarország"-ban, (két év előtti közlönyük, a „Közvélemény" most már nem az ő „elveiket" szolgálja) ünnepélyes nyilatkozattal biztositani a világot a felől, hogy ők továbbra is az ellenzéki állásponthoz ragaszkodnak. Megszilárdulásuk, térfoglalásuk a parlamentben a pártonkivülliekkel való fuzionális kisérletek daczára is milyen, azt is ékesen illusztrálja a képviselőházban ma végbement elnökválasztás, melynél 19 üres szavazó czédula hirdette a mérsékelt ellenzék létét. De legjobban illusztrálja mai helyzetüket egy mérsékelt ellenzéki lapnak, a „Pesti Hirlap"-nak következő nyilatkozata a mérsékelt ellenzékről, melyet a mai napon alkalomszerünek tartunk idézni:

„A mérsékelt ellenzék férfiai nem tudtak megegyezni az adminisztratív kérdésekben, hogy régi vármegye legyen-e vagy pedig állami adminisztrácziő kinevezett hivatalnokokkal; nem tudtak megegyezni a vallásszabadság és a polgári házasság kérdéseiben a felekezetiség és az államiság szószólói; nem tudtak egyetértésre jutni a pénzügyi kérdésekben és azok elsőrendü, vagy másodrendü tekintetbe vételére nézve, vagyis, hogy az egyensuly helyreállitása legyen a főczél, — melynek a reform törekvések alá rendeltessenek, — vagy megforditva; nem tudtak megegyezni az uj párt konzervativ legyen-e vagy pedig liberális; nem tudtak megegyezni abban, ki legyen pártvezér, ki nem és ki kapjon miniszteri tárczát és ki mellőztessék. Szóval nem tudtak megegyezni semmiben. Immár az lett a vége, hogy ugy összevesztek, hogy a mi párt volt is, az egyesült ellenzék, az is teljes föloszlásnak indult, s nem sokára csupa pártonkivüliek lesznek, kik nem lesznek szélső-balok vagy nem szegődnek be Tiszához mamelukoknak.

A mérsékelt ellenzék lenni megszünt. Vannak képviselők, kik a Tisza kormánynyal szemben ellenzéki állást foglalnak el s együve járnak kártyázni és társalogni, de mérsékelt ellenzéki párt nem létezik. Ez a helyzet, leplezetlenül előadva."

Ezen érdekes önvallomást még érdekesebbé teszi azon körülmény, hogy ez azon hirlapiró tollából folyt, ki annak idején a második fuzió megalkotásának a sajtó terén legbuzgóbb, leghevesebb harczosa volt, s ki az egyesült ellenzék 1878. apr. 13-iki programmját is készitette. A második fuzió pártjának a választások által is erősen megtizedelt soraiban vajjon hányan lesznek, kik ez évforduló alkalmából önmagukba szállva befogják látni törekvéseik hiábavalóságát?

AZ „EGYETÉRTÉS" TÁRCZÁJA.

A képzőművészeti társulat albumlapjai.

A képzőművészeti társulat épen most küldi szét az albumlapokat tagjai számára. Öt szép metszvény: egy a nemzeti muzeum, három az országos képtár festményei után, egy pedig egy hazai életkép.

A társulat legutóbbi közgyülésén Ipolyi Arnold püspök mint elnök, érdekes és egész programmot tevő megnyitó beszédében egyik főfeladatnak tüntette föl az albumlapok helyes megválasztását is, mert az eddigiek nem tetszettek, sokan visszaküldték azokat s a pártoló tagok száma nagyot fogyott. Abból a kilenczszáz tagból, mely e szép országban a képzőművészetek támogató csoportja gyanánt vetődött össze, vajmi kevés jut a vidékre; a mi szomoru ugyan, de ha épenséggel magyarázni akarjuk, hogy mért csak ilyen csekély (maga az egész 900 is csak közönynek jókora nagy!) hát akkor az albumlapokkal lehet valamit argumentálni. A vidéki tagok az évi 10 frt fejében nem kapnak egyebet, mint az albumlapokat és sorsjegyet, melylyel esetleg festményt vagy másféle képet nyerhetnek. A fővárosi tagoknak kijut előny gyanánt, hogy a kiállitásokban szabad bejárattal birnak. Nagyon természetes tehát, hogy az albumlapoknak magukban olyan vonzónak kellene lenni a nagy közönségre, hogy a 10 frt fejében kecsegtető viszonzást biztositsanak.

De ezek az albumlapok nem számithatnak népszerüségre. Nem a nagy közönség számára valók. A szó-szoros értelmében album-lapok, szép művészi metszetek, legtöbbnyire előkelő, nagynevü művészektől, egész gyüjteményben becsesek, hanem a nagy közönség olyan képeket kiván, hogy a mint megkapja, falra függeszthesse. Évek soráig nem várhat, mig az Eszterházy-képtár mükincseiből egész gyüjteményt állithat majd össze egy szép kötésü thekában, s oda teszi a vizit-szoba asztalára, a hol különben el sem férne. Kellenek neki főkép magyar tárgyu képek, minőket a boldogult müegylet adott, meg Vahot Imre. Azok nem voltak ily művészi kivitelü képek, de a magasabb müizlésnél sem lehet a legszigorubb szempontokat alkalmazni, ha a müizlés terjesztéséről van szó. Egy művészi egyesületnek többféle eszközt kell érvényesitenie, hogy czélt érhessen. A mübecsü reprodukcziók bizonyára kapósak lesznek, mihelyt általános érdekü tárgyakat tüntetnek föl. — Aztán a nemzeties érzület éberen tartására a festészet a leghathatósabb eszközök közé tartozik. Pedig épen hazai tárgyu képet alig-alig adott évek során át a képzőművészeti társulat. Talán nem is adott egyebet, mint „Zrinyi kirohanását" Krafftnak a muzeumban volt nagy kortinája után; „Tündér Ilonát," (Thán falfestménye a redout lépcső házában) s a mult évben Munkácsytól az „Ujoncokat." Ha Litzenmayertől „Faust és Margitot" emlitjük, alkalmasint ki is meritettük a magyar művészek sorozatát az ujabb eyklusok albumlapjaiból. A főbajt a szabad rendelkezésben való nagymérvü megszoritás képezte, mióta a társulat a bécsi müsokszorositó egyesülettel kötött szerződést.

Közös ügy támadt a képekre nézve; de a bécsi társulat egy nagy külföld egészen másnemü közönsége számára dolgozik, annak magyar történelmi kép nem kell, mig nekünk el kellett fogadni tőle egy csomó német genreképet. Az igaz, hogy nem is tetszettek. Igy jutottunk aztán afféle album-laphoz is, mint a „Schlosshof cs. k. nyaraló;" Jägertől meg egy hegyi táj. Az Eszterházy-képtár jelesb darabjainak megismertetése a bécsi társulat vállatát mütörténelmi szempontból emelte, hanem a magyar képzőművészeti társulat, melynek édesgetni kellett a közönséget, dehogy csinált effektust a hires Snyders „Kutlóstyukjával" Ruysdael Salamon hollandi bucsujával, Goya paraszt lányával, vagy a madonákkal, sőt Palma, Rubens, Rembrandt, sem igen akartak hatni. E jelesek müveinek, a muzeumi és országos képtár becses darabjainak másolatait egy külön vállalkozás részére kellene fentartani, és tisztességes colportage utján is terjeszteni.

Az egyik halaszthatatlan teendő, hogy a képző művészeti társulat szélesb kört tudjon érdekelni album alapjaival, s azok által keltse föl azt az érdekeltséget, melyet mostanában a szines nyomatu képekkel zsákmányolnak ki a házalók. Ipolyi egész részletes tervet ajánlott erre, mely teljes méltányossággal összeegyeztesse a közönség ohaját a nemzeti müirány érdekével, sőt a magasabb művészet igényeivel is, miután kitünő hazai erőkkel rendelkezünk. Ipolyi pályázatok hirdetését inditványozta magyar tárgyu szinvázlatokra. Maga ajánlott föl egy vagy két pályadijat is évenkint. A legjobb vázlat megrendeltetnék nagyban való elkészitésre, s ez a muzeumé lenne, mert a képzőművészeti társulat a feloszlott képcsarnok-egylet vagyonát (29,000 frt) oly föltétel alatt kapta meg, hogy annak fejében évenkint ezer frt értékü festményt vásárol a muzeumi képtárnak. Az erre alkalmas kép szolgálna azután műalapul is. Inditványozta továbbá, hogy történetünk legjelesb alakjainak arczképét szintén igyekezzék a társulat szép metszvényekben kiadni. A közgyülés elfogadta áldozatkész elnökének ezt az inditványát is. „E terv — mondá Ipolyi — a mint nemzeti és történetfestészetünk emelésére vezethet, ugy kegyünkbe adhatja a legalkalmasabb eszközt, tagjaink igényeinek megfelelő műlapok kiadására, miáltal közönségünk hazafiui eszményeit és müérzékét egyaránt emelhetjük és társulatunknak is tagjai bekövetkezhető szaporodásával, tetemesebb jövedelmet eszközölhetünk. Ez irányban kell azért mindeneknél előtt hathatós mozgalmat kifejtenünk."

A tervet rögtön létesiteni nem lehet. A bécsi müsokszorozó intézettel még három évig fentáll a szerződés; másrészt a pályázatok kihirdetése és lefolyás szintén időt igényel. A képzőművészeti társulat addig is a bécsi társulattal abban egyezett meg, hogy ha ráfizetéssel bár, de a rendes jutalék mellett (az Eszterházy-képtár remekeinek metszése) valamely jeles magyar festő művét is adhassa. Ez a most megjelent albumlapok közt már érvényesül is. Megindultak ezenkivül a tárgyalások Litzenmayerrel, Benczurral, hogy már jövő évre kiszitsenek albumlapot. Benczur alkalmasint Arany „Toldijának" szövegéhez fog illusztrácziókat adni.

Vonzó mülapok által a társulat nagyon jóravaló talajban eresztheti szét gyökeret, a középosztálynál, mely nálunk a legfőbb tényező, akármiről van szó. Ezt kell megközeliteni a képzőművészeti társulatnak. A müecsarnok épitésénél a főranguak megnyerése volt a főtörekvés, s e közben meglehetősen elfeledték a középosztályt, mely ezreket és százakat nem is áldozhat, de nehány forintot készségesen nyujt és a folytonos támogatásnak legbiztosabb eleme, mert mozgékony és érdeklődő; bir bizonyos tradiczióval, hogy sokszor latba kell vetnie erejét, mert hozzá szokott, hogy közintézményeinknél faktor legyen.

Előlegesen is fölhivjuk figyelmét most a képzőművészeti társulatra, mely a nagyközönséggel és a művészekkel való érintkezésében nagy változásokat határozott el. Főkapocsul a nagyközönség és a társulat közt a mülapok fognak szolgálni. A 10 frtnyi évi tagsági dij mellett 2—3000 tag nagy lendületet adhatna a képzőművészeti társulatnak, s ennyit remélni, bizony nem is vérmes reménység.

A most kiadott albumlapok — mint már emlitettük — még nem az uj elhatározások szerintiek. De sokkal tetszősebben vannak összeválogatva az utóbbi években megjelenteknél. Nincs köztük a „kártyázó schuszterpubok"-féle genre.

Mészöly Gézától a „Balatoni halásztanya" a legszebb kivitelü tájkép, a mi nálunk csak forgalamba jött. Rézkarcz, Wörnle tüjéről, és vágyat éleszt, hogy Markó pompás tájképeitől is ily jeles másolatot birhassunk. Jóval nagyobb, mint a rendes albumlapoké. Elegáns disze lehet bármely szalonnak. Az eredeti a museum tulajdona, hová a kitünő tájfestő, Trefort miniszter megrendelésére festette. Csupa harmónia és jellegzetesség az egész kép, rendkivül előnyös darab Mészöly modorának megismertetésére. A szép akazatu fák árnyékában, a Balaton partján áll a halász kunyhó, előtte sok tagu csoportozat, hálót rendezvé, ladikban, a viz szélén foglalatoskodva. Az előtéren parti növényzet, a háttér pedig a viz tükre, s a tihanyi kopár hegy-nyereg zárja el a szem határát.

A második kép „Magyar fölkelők", Pettenkofen festménye után rézbe karczolta Greux. A czim után ne gondoljon senki valami zajos, izgatott embertömeget. A genre-kép rendes korlátait nem törik szét e felkelők. Petenkofen előszeretettel fest magyar életképi jeleneteket s ez is az ilyen müvei közül való. Az alföldi sikságon három vágtató ló ragad magával egy szekeret. A szekéren parasztlegényeket, fegyverzeti és egyenruhadarabokat, egyenes kaszákat látunk. Az első ülésen az egyik alak a lovakat hajtja, a másik alak szilajon lengeti kalapját. A szekér derekán fiatal legény áll s a dobot pergeti. A kasban még néhány alak tünik föl. Semmi kétség, hogy a sereghez sietnek. A porfelhő közt még egy másik vágtató szekér alakja is feltünik. A maga nemében eleven kis kép, szintén müvészi másolatban.

A többi három albumlap az országos képtár müdarabjainak ismertetését folytatja. Ezekről beszélve, mindig csak általános szempontokból, specialis viszonyainkra vonatkozólag és a képzőművészeti társulatnak oly szükséges országos propaganda érdekében lehet mondani, hogy másnemü tárgyakra volna szükség. Mübecsük határozott. Mind, a mi csak megjelent eddig, sikerült sokszorositás, rézmetszetben, vagy rézbe karczoltan. Az Eszterházy-képtár darabjainak megismertetésére bizonyára jobb szolgálatot tettek a külföldön, mint a képzőművészeti társulatnak itthon.

A „fiatal nő arczképe" a szakembereket érdekelheti. Az eredetit Rembrandtnak tulajdonitják, de az ecsetkezelés is szinezés miatt kétségbe vonják, s vitás kérdés, hogy csakugyan a hollandi festészet fejedelmétől, vagy valamelyik elsőrendü tanitványától származik-e? Az albumlap másolatát Raab Dora müncheni müvésznő készitette.

Általános érdekü a flandriai humor egyik legelső nevezetességének Brouwer Andriánnak életképe a „Borkostolók". Az országos képtár gazdag a hollandi festészet darabjaiban s ez egyike a legkiválóbbaknak. Egy lebujban dőzsölő társaság van együtt, mely egy fiatal suhancot fog közre s borral itatja. A suhancz nagyon járatlan lehet még a poharazásban, mert neki savanyodott képpel nézi a poharat s hallgatja a czimborák biztatását. A háttérbe a sötét levegő homályában kártyázók látszanak. A környezet minden darabja, a kép minden vonása jellemzi a lebujt, s az alakok méltók e helyhez. A szegény „megitatott" fiu arczkifejezése mosolyt fakaszt a nézőben. Wörnle (Mészöly tájképének metszője) rézkarczban igen hivenadja vissza az eredeti festményt.

Az országos képtár hires spanyol gyüteményéből a legnevezetesebbtől Murillótól a Rauscher rézkarcza ismerteti meg a „Szent családot," mely az eredetiben föl életnagyságu alakban van festve, s bizonyos életképies felfogásban tünteti föl a szent családot. Mária himez, József a gyalupadnál dolgozik, a gyermek Jézus pedig szent Jánossal játszik. A képtár nagyhirü darabja az eredeti.

Ez az öt db a képzőművészeti társulat album lapjai közt a legujabb. Megjelenésükkor alkalomszerünek találtuk elmondani egyet-mást az eddigi albumlapokról is, valamint a tervezett mülapokról, a társulat érdekében és a közönség figyelmének fölébresztése végett.

Szükség van a nagyobb érdeklődésre, a közönség pártfogására, hogy a képzőművészeti társulat kielégithesse pártoló tagjainak igényeit, melyet az utóbbi években még félre is ismert. A mostani album'apokban már megkezdődik a helyreigazitás, a későbbiekre nézve pedig Ipolyi püspök előadta a teendőket s ez a nagy közönség számára is szól.

Lapunk mai számához egy iv melléklet van csatolva

lóságát, befogják látni, hogy egy népszerütlen ellenzék csak utjában áll az igazi ellenzéki ügy diadalának? Mert nemcsak hasznosat, a nemzetre nézve üdvöset nem tudnak ők cselekedni, hanem puszta létük által is vétnek a nemzet érdekei ellen. A függetlenségi párt érvelésével, a szabadelvü kormánypárt tetteivel, bizonyitja be, a jelen rendszer rosszaságát, csak ők azok, kik azt védelmezik, s igy megnehezitik a nemzet előtt annak világos felismerését, hogy hol van minden bajunknak forrása. Ideje volna már, hogy tisztuljon meg parlamenti életünk levegője, ideje volna már, hogy a mérsékelt ellenzék felhagyjon a Bécs felé is, meg a nemzet felé is egyaránt kacsintgató kétkulacsos, se hideg, se meleg politikájával s alkotó elemeire felbomolva kövessék a Bécs felé vezető utat azok, kiket szivük, avagy tárcza-szomjuk oda vonz, s rálépjenek Magyarország önállóságának hivei által járt egyedüli helyes ösvényre azok, kik előtt a nemzet érdeke kedvesebb, mint a bécsi udvar politikája.

Budapest, ápril 13.

A Beaconsfield-kabinet holnap tartja — valószinüleg utolsó — minisztertanácsát, melynek tárgyát a választások eredményének s a kabinet ezzel szemben teendő utolsó lépésének megbeszélése képezi. A királynőt már péntekre várják Londonba s minden odamutat, hogy régi tanácsosaival való első találkozása egyszersmind bucsuvétel lesz. Hosszu időre-e? az még nagy kérdés, melynek eldölése jelentékenyen függ attól, hogy a liberális kabinet csakugyan azt a kül- politikát fogja-e követni, melyet Gladstone ur organuma, a „Daily News“, állitólag Palmerstontól vezet le s melyet ugy fejez ki, hogy „Angliának semmiféle külpolitikája nincs“ vagyis hogy Anglia semmiféle külhatalommal nem egyezkedik s titkos szövetségeket nem köt, más szóval, hogy Oroszország azt teheti, a mit akar: Anglia nem csatlakozik más államokhoz, hogy ezekkel együtt ellene hasson. Ha a Hartington-, vagy Granville-, vagy Gladstone-kabinet csakugyan „ezt az igazi angol“ politikát fogja követni, napjai aligha meg nem lesznek számlálva a legelső alkalommal, mihelyt kiviláglik, hogy az esetleges békezavarás az angol kormány mulasztásának tudható be, Bulgáriában, honnan folyvást küldözgetik Gladstonenak a gratulácziókat, nagy reményeket is kötnek az angol kabinet ilyféle külpolitikai „nembánom“-ságához, s a bolgárok üdvözlő távirataikban és leveleikben máris azt a reményt fejezik ki, hogy a liberális angol kormány nem fog akadályt görditeni azon törekvésük elé, hogy keletruméliai és maczedoniai testvéreikkel egyesülhessenek.

A török-montenegrói határrendezésre vonatkozólag jelentik legujabban Berlinből, hogy a német kormány a portától a megkötött egyezmény előterjesztését követelte, miután ez a berlini szerződés módositását foglalja magában. Ugyanigy cselekedett a mi külügyi hivatalunk is, a mi igen szép buzgóság a berlini szerződés pontozatai körül, de teljesen fölösleges dolog volt. mert mint már a mult héten, mindjárt az egyezmény aláirása után, jelenthettük, a török külügyminisztert azonnal intézkedett arról, hogy a berlini szerződést aláirt hatalmak az uj egyezményről hivatalosan értesittessenek, s a berlini szerződés módositását magába foglaló egyezményt nagyköveteik által ratifikáltassák. Egy mai konstantinápolyi távirat már jelenti is, hogy az egyezményt a közelebbi napokban aláirják.

A porosz kormány és a vatikán közt folyó alkudozásokra vonatkozólag a „Nordd. Allg. Ztg.“ a porosz kormánynak táviratainkban ma közlött határozatához a következő megjegyzést csatolja:

Az eredeti Franchi-féle előföltételek, melyeknek alapján ezelőtt két évvel a birod. kanczellár és Masella nunczius első értekezései meginditattak, azon az eszmén alapultak, hogy a gyakorlati élet terén való tényleges engedmények által kisértsen meg mindkét fél kölcsönös közeledést. Ily engedményekül emlitették akkor: római részről a lelkészek bejelentési kötelességének elismerését, porosz részről a diplomacziai érintkezés helyreállitását. E programmban a kissingeni értekezések megindulásakor mindkét fél egyetérteni látszott. — Franchi bibornok hirtelen halála megváltoztatta a helyzetet; de világi részről ugyanezt a javaslatot ismételték a Jacobini protonunciusszal folyt tárgyalásokban. Ha a gyakorlat igazolni fogja, hogy a kuria most is kész teljesiteni az akkori programmból őt illető feladatot, a porosz kormany is szemügyre fogja venni az előbbi diplomacziai viszonyok helyreállitásához szükséges előkészületeket.

Jacobiniről lévén szó, egyuttal fölemlitjük itt azon hirt, mely szerint a bécsi nuntiust a szentszék visszahivta volna; ez a hir, mint erősitik még korai. Mgr. Jacobini az egyetlen nuntius, ki egyuttal bibornok is, a mint bibornok csak „per nefas“ nuntius. Visszahivatása tehát csakugyan be fog következni s helyét Vanutelli brüsseli nuntius foglalja el; de a személycserét nem siettetik, és pedig azért, mert a kuria a Németországgal és Oroszországgal folytatott tárgyalásokat. melyeket Jacobini kielégitően vezetett, nem akarja uj személyiségre bizni. A porosz kormányhoz intézett pápai ultimatumról szóló hirt jól értesült forrásból teljesen alaptalannak jelentik ki.

Napoleon herczeg, miután minapi manifestumával szakadást idézett elő a bonapartisták táborában, az „Ordre“-ben ujabb kijelentést tesz, nem többé személyesen, hanem az „Ordre“ vezérczikke alakjában, melynek szerzőjeül Olliviert mondják. E programmnak is vehető czikk kijelenti, hogy Napoleon herczeg elveti a köztársaság megsemmisitésére törekvő konzervativ uniót; ő nem gyülöli a köztársaságot s nem tör annak megbuktatására; ő csak az alkotmány revizióját kivánja, demokratikus szabadságra és társadalmi reformokra törekszik, pártolja a közsorsu, szenvedő, oltalomra szorult embereket, kik fáradsággal keresik meg mindennapi kenyerüket, s ha valamikor a hatalomra jut, a társadalmi emanczipáczióra fog törekedni, melyet a gyönge, önző republikánusok megtagadnak.

A félhivatalos „Agence Russe“ egész sor czáfolatot közöl a legutóbbi, Oroszországot illető hirekre vonatkozólag. Megczáfolja a hirlapok ama jelentéseit, hogy 20—40.000 khinai átlépte az orosz határt, meg azt, hogy Oroszország, külföldi képviselőihez az érvényben levő kiadatási törvények felőli információ tárgyában köriratot intézett, valamint azt, hogy a három császár összejövetele legközelebb megtörténik. Hozzá teszi ezekhez, hogy az orosz kormány a turkománok betöréseit nem szándékozik büntetlenül hagyni; az idevágó terv azonban még nincs megállapitva és Skobeleff tábornok csakis azért utazott oda, hogy a kérdést a helyszinén tanulmányozza.

UJDONSÁGOK.

— április 13.

— **Lapunk mai száma mellékletének tartalma: A szlávok és Dalmáczia. Országgyülés. Törvényszéki csarnok. Egy esküdtszéki itélet Párisban. Közgazdaság. Tárcza: Olympia kisasszony.**

* Időjárás Budapesten. Felhős. Hőmérő állása délben + 14 R°.

— Személyi hirek. Coburg hg és neje ma meglátogatták az állami felső leány-iskolát, hol Berecz igazgató fogadta őket. — Supka Jeromos zirczi apát ma Budapesten keresztül Egerbe utazott, az ottani főgymnázium megtekintése végett. — Miletics Szvetozár pár nap óta rendes vendége a képviselőház karzatának, hol ma Polit beszédét nagy érdeklődéssel hallgatta. — Báró Orczy Béla miniszter ma reggel Bécsbe utazott. Schey Ferdinánd báró Bécsből, Skarnmanga Lőrincz és János Olaszországból, Védzr H. tőzsér Rotterdamból, Robillandt S. tőzsér szintén Rotterdamból, dr. Weiger F. tanár Lincséből, Fiáth Ferencz báró Veszprémből, Apponyi Géza gróf Pozsonyból, Pálfy István gr. Erdélyből a fővárosba érkeztek. — Gr. Szapáry pénzügyminiszter a nyarat Budapesten tölti; nyaralóul már ki is vette a svábhegyi Máthé-féle villát. — Németh Titusz az ált. magyar municzipális hitelintézet igazgatója eljegyezte Steinbach Irma kisasszonyt. — Helvey Laura jelenleg Debreczenben van vendégszerepen, hol játékával nagy lelkesedésre ragadja a közönséget.

— A Szlávy-lakoma, melyet a képviselők rendeztek a Szlávy József közös pénzügyminiszter tiszteletére, fényesen sikerült az „Európa“ disztermében. Jelen volt 62 képviselő. A kormánypártból Szontagh Pál, b. Kemény János alelnökök, Kovách László háznagy, Tisza Lajos, Jókai Mór, Falk Miksa, Wahrmann Mór s többen, összesen mintegy 40-en. A mérsékelt ellenzekből ott láttuk Széll Kálmánt, Bittó Istvánt, Szilágyi Dezsőt, gróf Apponyi Albertet, b. Bánhidyt, Lukács Bélát, Horváth Lajost, Fröhlich Gusztávot s többeket. A függetlenségi pártból Mocsáry Lajos, Helfy Ignácz, Csávolszky Lajos, Eötvös Károly, Nagy Ferenez, Miklós István voltak jelen. Az ebéd 6 órakor kezdődött s tartott 9 óráig. A felköszöntések sorát Jókai Mór kezdte, poharát Szlávy Józsefre emelvén. Ezután Szlávy éltette a parlamentet, Krajcsik püspök ujra Szlávyt, Szilágyi Dezső felköszöntője Szlávyra zajos tetszéssel találkozott, Eötvös Károly nem a távozó, hanem a visszajövendő Szlávyra üríté poharát. A felköszöntések egymást érték ez után. Szlávy ismételve poharat emelt elnöktársaira, továbbá a lakoma rendezőire s egyebekre. Békássy Károly felköszönté Széll Kálmánt, Helfy Ignácz ismételten Szlávyt, Eötvös Károly Kovách Lászlót a képviselőház háznagyát, ki miniszterkrizist nem ismer; Hosztinszky János pozsonyi követtársát Szlávyt. A miniszterek közül nem volt jelen senki, a számok közül négyen jelentek meg. Végül a társaság a legkedélyesebb hangulatban vett bucsut Szlávy Józseftől.

— A német szinház és a főváros. A főváros közgyülése holnap határoz véglegesen a német szinház kérdésében. Ma a fővárosi egylet foglalkozott ez ügygyel. Az itt uralkodott hangulatból a holnapi határozatra biztos következtetést nem igen vonhatni. Annyit látunk, hogy a bezáratást holnap már többen ellenezni fogják. Első lesz ezek közt a vitéz polgármester Kammermayer, a ki ma kijelenté, hogy ő már a multkor is ellene volt a közgyülés határozatának; ugy látszik azonban, hogy akkor nem mert szólni, s csak azóta bátorodott fel a Journalok és Volksblattok biztatásán. Ellenezni fogja még a bezáratást Zichy Antal is, ki azt mondá, hogy ez intézkedés nem fér össze a magyar nemzet „lovagiasságával;“ továbbá a budapesti német lapok emberéi s mint halljuk néhány összeharangozott budai és terézvárosi bizottsági tag. Szemben a holnapra várható vitával, szükségesnek tartjuk itt összegezni mindazon főindokokat és ellenérveket, melyek az eddigi hirlapi vitákban e kérdés körül fölmerültek. A bezáratás ellen felhozták a fővárosi német ajku polgárság érdekeit, melytől, ugy mondanak, méltánytalanság megvonni a lehetőséget, hogy kedve szerint mulathasson. Hoztak fel külföldi példákat: Amerikát és Olaszországot, hol az idegen szinészet iránt az uralkodó nemzetiség türelemmel viseltetik. Felhozták az opportunitást, azt mondván, hogy nem kell a „német kérdést“ felidézni. Felhozott végre Zichy Antal igen különös érveket: a lovagiasságot és azt, hogy a német szinház azért is kell itt, hogy mértéke legyen saját szinészetünknek, hogy tanuljunk tőle, ha a mienknél jobb, s legyünk büszkék, ha a mienknél rosszabb. (Ez az ur hihetőleg Debreczenben és Szegeden is kivánatosnak tartaná ez okból a német szinházat. Mindez indokok és érvek nem állhatnak meg azon nagy nemzeti érdek előtt, hogy a magyar nemzet fővárosa teljesen magyar legyen, a mint hogy minden főváros az illető néppel azonos nemzetiségü az egész világon. — Valódi nemzeti szerencsétlenség az, hogy mi e tekintetben a föld minden nemzetétől különbözünk; hogy itt a főváros lakosságának nagy része a nemzeti törekvesektől irodalmi, müvészeti, tudományos és minden egyéb társadalmi téren idegen; hogy a magyar nemzet fővárosában, magyar társadalom, magyar népélet nincs, s hogy a kit magyar létére rosz sorsa ide vet, az itt uralkodó kozmopolita áramlat közepette idegenül érzi magát saját hazájában. A fővárosi német ajku polgárság érdeke nem jöhet tekintetbe e kérdésnél, mert ez a város nem a fővárosi polgároké, hanem a magyar nemzeté. E polgárság miveltségét, gazdagságát annak köszöni, hogy e város egy országnak központjává tétetett, egy országnak, a mely szellemi és anyagi tőkéit ide központositja. — Ha Budapest nem a magyar nemzet városa volna, hanem a budapesti polgároké, akkor lenne ma is olyan obscurus fészek, a minő volt ezelőtt száz esztendővel. A nemzet tette azzá, a mi, s a nemzet ennek fejében méltán követelheti az itt lakó néptől azt az áldozatot, hogy minden hagyománynyal szakitva föltétlenül és őszintén csatlakozzék hozzá. — Tiz év tapasztalata megtanithatott arra, hogy az iskola nem elég eszköz a magyarositásra; sőt az iskolára, mint magyarositó eszközre kiadott költség jó része kárba vesz az itt még mindig nagy számmal található germanizáló eszközökkel szemben. — Ez eszközök egyike volt a német szinház, el vele tehát! Épen az a körülmény, a mit a német lapok tele torokkal jajgatva kürtöltek, hogy t. i. itt még mindig nagyszámu a németség; teszi parancsoló szükséggé a német szinház bezáratását. — Mert azt akarjuk, hogy az a sok német mentől hamarabb megmagyarosodjék. Külföldi példákra is hivatkoztak e részben pro et contra. Felhozatott Amerika és Olaszország példája, de erre alig kell tovább reflektálni. Azon az állapotokat, a hol két világnyelv áll egymással szemben, melyek egyikének sincs mit félni a térvesztéstől, — nem lehet összehasonlitani a mieinkkel. Mi a némettel szemben a létért küzdünk 300 év óta; küzdöttünk a csatatéren, ennek igaz, eddig nem sok eredménye volt, de ha még csak nem is küzdöttünk volna, kérdés, volna-e még Magyarország. A küzdelem a szellemi téren foly most; mi lesz belőlünk, ha itt előre lerakjuk a fegyvert, vagy ha mint Zichy Antal mondja, lovagiasságból ide eresztjük a halálos ellenséget nyakunkra, sőt itt hizlaljuk azt a magunk kenyerén? — Hogy opportunus e részünkről a küzdelem, hogy helyén van-e a „német kérdést“ felkölteni? e kérdéseket ép oly joggal intézhetni a budapesti németekhez. Vajjon opportunus-e nekik a magyar nemzettel ellentétbe helyezkedni? Vajjon hiszik-e, hogy az ország közepén, a magyar nemzeti törekvések góczpontjában akkép lehetne handabandázni holmi nemzetiségi kérdéssel, mint pl. Nagyszebenben, Brassóban, Ujvidéken, Pancsován vagy Turócz-Szent-Mártonban! Ha hiszik hogy lehetne, ám próbálják meg. Mi sokkal jobban szeretnők, ha azok a kik Budapest magyarosodását rossz szemmel nézik, ezt nyiltan ki is mondanák, mert meg vagyunk győződve, hogy az eddigi alattomban való müködéssel többet ártottak nekünk, mint az ellenkező módon árthatnának. Meglátjuk különben a holnapi fővárosi közgyülésen kik ezek az urak, s azért előre felhivjuk a közfigyelmet a várható vitákra. A fővárosi képviselet holnapi határozata nem a főváros magánügyében hozatik; általános nemzeti érdek forog ott szóban, s a nemzet szeme függ a főváros atyáin. Gondolják meg jól, hogy mit határoznak. Nagyon csalatkozik, a ki a jó békesség okáért akarja a német szinházat tovább is fenntartani. A jó békesség épen az eltörlés mellett szól. Mert, még a ki tán ellenzi is most a német muzsa kiutasitását, idővel belenyugszik abba; de ha itt a német szinházban állandó botránykövet tartanak a magyarságnak, akkor a nemzeti szellem minden erősebb ébredezése mellett, aligha hiu ábránd nem lesz jó békességet remélni. Feszülten várjuk a holnapi közgyülés határozatát. A fővárosi egylet mai tanácskozásáról, mely szintén a német szinház ügye körül forgott, közöljük a M. H. következő tudósitását.

A gyapju-utczai német szinház ügye a fővárosi egylet 15—16 tagu értekezletén ma eszmecsere tárgya volt s több érdekes vélemény került felszinre. Az értekezlet maga határozatot nem hoz, egyleti véleményt nem ád, csak szerény tájékozódást kiván nyujtani a közgyülési tárgyakról, minek megszerzése után a tagok csendesebb — hevesebb megjegyzéseket tesznek s elmennek haza. Igy történt ma is. A tanács ismeretes javaslatának előadása után Légrády Károly szólt, a tanács egész magatartását hibák lánczolatának nevezvén. — A szeptemberi u. n. „engedély“ kiadásának jelentősége nincs, de a pongyola elintézés hiba volt, mint a tanács többi ténye is ez ügyben. — Arra az igazgatóra, vagy a csődtömegre az engedély nélküli játékért birságot kér szabni, de csak pro forma pl. 100 frtot. A tanács eljárását pedig közgyülésileg helyteleniteni kell. Futtaky a tanács javaslatát azért nem fogadhatja el, mert a közgyülési határozat hatályának felfüggesztésével még két hóra jogositaná fel a németet engedély nélkül játszani. Formalis engedély adandó hát ki, a hibás hivatalnokok ellen meg fegyelmi vizsgálatot kell tartani. Zichy Antal szerint lehet debachálni sokat, de nem politikus. Helyteleniti a német szinház bezáratását in merito, mert alapjában igazságtalan, s nem fér össze a magyar lovagias jellemével. Ha száz esztendeig türtük a német Thaliát, türhetjük még egy darabig. Megbocsát a tanácsnak, hogy hibáját őszintén és becsületesen bevallotta. A tanács javaslatát csak ezért fogadja el, mert legalább az extra dominium elvét elejti, ha többet nem ád is. Hegedüs Ferencz az adótörvények alapján nem hiszi, hogy birságolni lehetne a német szinházat. Királyi Pál férfias komolysággal kelt ki Zichy Antal ellen, s bebizonyitá, hogy a közgyülés, midőn a szinház bezárását elrendelte, helyesen csak ugy határozhatott, a mint határozott. Müller nem kapott se szini engedélyt, se előadási jogot, csak müvezetői jogot a mi az előbbiektől különbözik. Mivel azonban a közgyülési határozat végrehajtása magánjogi bonyodalmakat szülne, ajánlja a tanács javaslatát s kéri, azzal a helytelenitéssel, fegyelmi vizsgálattal, ne üssünk nagylármát, mert nem szolgál javunkra. Utoljára Kammermayer védte a tanácsot, elősorolva a már ismert részleteket a dolog történetéből. Bevallá, hogy a közgyülés határozatát a szinház bezárására helyteleniti; a mint ellene is volt egymaga, mert evvel a fővárosnak és az országnak rosz szolgálatot tettünk. A főváros tartozik figyelemmel lenni. német közönsége, német igazgatója, német szinészei iránt. A mi a hanyagságot illeti, ne fujjuk fel nagyra, majd megbünteti ő a bünöst. A tagok e beszéd után kedvetlenül távoztak.

— Tavaszi ünnep. A gróf Károlyi Edéné és gróf Pálffy Pálné védnöksége alatt állo bölcsőház gyermekkert és hasonszenvi kórház-egylet javára a gróf Károlyi házban rendezendő jótékonyczélu bazárral egybekötött ünnep május hó 2., 3. s é4-iki napján fog megtartatni. A tárgyak elárusitását több előkelő és polgári körökből való hölgy vállalta magára s hogy az egész ünnepélynek inkább családi jellege legyen, elhatározták, hogy kötényben fognak megjelenni. Ugyanez alkalommal „Tavasz“ czim alatt alkalmi lap adatik ki, 2 ivnyi terjedelemben, melybe eddig már több munkálatot küldtek be. Jókai Mór Falk Miksa, gróf Zichy Géza, Neményi Ambrus, Gyulai Pál, Szász Károly; rajzokat pedig a következő n vezetességek bocsájtottak a rendező bizottság rendelkezésére: Kelety, Ligethy Munkácsy, Zichy Mihály és Gregus Imre. A belépti dij mind a három napon egyformán 50 krajczárral lett megállapitva.

— Reminiscentia. A német szinház ügyének holnapi tárgyalása alkalmából érdekes visszaemlékezni azon küzdelmekre, melyeket a magyar szinészet 90 évvel ezelőtt az ország fővárosában folytatott. Az akkori pesti magyar szinpártoló közönség a magyar szinházra engedélyt kérni küldöttséget menesztett Pest városa tanácsához. Az egykoru Erdődy János „A magyar játékszin történetei“ czimü könyvében a következőket jegyezte föl e küldöttségnek a pesti tanács által történt fogadtatásáról: „Kelemen László, Ráth Pál és Fülöp István vitték a követséget végbe. Különbféle igen alatson elméket illő kérdéseket tevének a Tanátsban e jelen való tagoknak. Egy a Tanátsbeli Urak közül gunyoló ajakkal igy szólla: „Hát van-e kendteknek Hantzburstyok — is már?“ Erre egy a jelen való Tagok közül, kezével a kérdezőre mutatván igy szólla: „Ha szükségünk lészen reá, reménylyük alkalmatost arra is találunk.“ — Ugy látszik, akkor sem a müpártoló közönségnek volt szüksége a Hantzburst-ra, hanem ama bizonyos tanácsbeli urnak, a ki per kend szólitotta a magyar Thalia követségét.

— Hirek a városból. Rejtélyes lövések. Fok János kertész márczius 9-én d. u. $^3/_4$3-kor a csömöri ut tőszomszédságában levő földein járkált, hol több munkás dolgozott. Épen az uj lövölde mögött volt. Egyszerre lövés dördül el s Fok feje fölött suhant el a golyó, tul rajta a földet is hosszan megbarázdálva. Ha F. véletlenül lehajolva nincs, a golyó okvetlenül mellébe furódik. Utána még két lövés történt, de a golyó sivitását itt már nem lehetett hallani. A munkások, közvetlen közelből összefutottak s alig lehetett rábirni őket, hogy tovább dolgozzanak. A gyanu rögtön oda irányult, hogy a lövések az uj lövöldéből jöttek, melynek golyófogó fala F. állitása szerint szük és alacsony. Százötven lépésnyire a golyófogótól életveszély! A panaszos kertészszel a rendőrség másnap jegyzőkönyvet vett fel, s megkereste a polgármestert, hogy az uj lövöldét, különösen annak golyó fogóját épitésrendőri szempontból vizsgáltassa meg. A szemle el is rendeltetett s szerdán délelőtt fog megejtetni. Egyébiránt az uj lövölde még megnyitva nincs, s állitólag nem is használtatik, tehát lehetséges, miszerint a rejtélyes lövések is más honnan eredtek. — Véres kimenetelü párbaj. Tegnapelőtt délután 5 órakor a városliget egyik télreeső helyén R. S. és P. I. miniszteri hivatalnokok közt kard párbaj vivatott, mely alkalommal az utóbbi jobb karja felső részén sulyos sebet kapott. A kihivásra az adott okot, hogy a két hivatalnok egyenlő szolgálati idejök daczára R. S. a napokban soron kivül lett előléptetve, mi miatt P. I. többek előtt neki szemrehányásokat tett és azt állitá, hogy az előléptetés protektió folytán történt. P. ezen állitása szóváltást vont maga után és ez okozta a kihivást. — A vasárnapi szerencsétlenség négy áldozata ma bonczoltatott fel a Rókus-kórházban. A mütétet dr. Scheithauer tanár végezte dr. Glück Ignácz törvényszéki és dr. Rupprecht Orbán kezelő orvos jelenlétében. Az orvosi vélemény oda megy ki, hogy az áldozatok közül három földtömeg rájok zuhanása következtében megfulladt, a negyedik fiu pedig feltétlenül halálos sérülések alatt mult ki.

— Tóth Dénes, veterán hirlapiró, meghalt tegnap délután, 58 éves korában, jóformán elhagyatva. Debreczenből való volt, (testvére Tóth Elek a budapesti váltó- és keresk. törvényszéki elnöknek) s önerejéből szép müveltségre tett szert, elsajátitá a nyugati nyelveket s egy pár évtizeden át mint a hivatalos lap külföldi rovatvezetője müködött. Irt czikkeket egy pár ismeretterjesztő lapba is. Szélesebb körü munkásságot azonban a miatt nem fejthetett ki, hogy kezeirását csak egyetlenegy szedő tudta elolvasni. Ha a lap nyomdát cserélt, az a szedő a lappal vándorolt. E különös irásmód, csaknem hieroglifezés oka a kéz reszketésében feküdt. Mikor a hivatalos lap megszünt olvasmányokat adó közlöny lenni, Tóth Dénes (a ki nem tartozott az életrevaló emberek sorába,) igen szük életet kezde élni, mivelhogy megtakargatott tőkéjét is már jóval elébb barátságosan egy olyan töldbirtokosnak adta kölcsön, a ki megbukván, egy fillért sem adott abból vissza. Egy kis napdijasi állásból és egyleti segélyzés utján tengette szomoru, öreg napjait. A hol szállása volt, (tizenhárom éve,) ott szerették s ez támaszául szolgált. Tegnap elhunyván rokonai intézkedtek, hogy holttestét szállitsák ki azonnal a kerepesuti temető halottas házába, honnan ma d. u. 3 órakor temették teljes csöndben. Gyászlap sem jelent meg róla. A sajtó azonban megtör e teljes csöndet ama kivánsággal, hogy áldás legyen e becsületes, vén munkása hamvain!

— A szerencsi takarékpénztár kirablásáról, melyet már emlitettünk, a „Debreczen“-nek még a következőket irják: A „szerencsvidéki takarékpénztár“ Wertheim-fele pénzszekrényét 2406 frt pénzösszeggel együtt elrabolták. Az utcza felőli ablaknál bontották ki a falat, hogy behatolhassanak. Ott benn szét szedték a rácsot s ép a szekrény háta mögött jókora faldarabot kibontván, a pénzszekrényt egyenesen a szekérre döntötték s elvágtattak. Azon éjjel sötét volt és esett, hajnalban hat különböző lábnyom s egy Miskolcz felé irányuló kerékvágás látszott. Reggel (6-dikán) a pénztárban még 27 ezer forint volt. A rablók ugy látszik tudták ezt, de nem azt, hogy e pénz azon napon részint más pénzintézeteknek küldetett, részint váltókra kiadatott. — Az eseményben az a különös, hogy a rablási helytől az intézeti szolgát csak egy szoba választja el, s ő és neje haldokló gyermekük felett virasztottak. Az azon udvaron lakó hetesnél pedig a szomszéd falusi birák majdnem éjfélig mulattak. A főutczán, hol a tak. pénztár épülete áll: itt müködvén most a sorozó bizottság, népség és katonaság hullámzott egész éjen, éjfélkor sőt 2—3 óra közt szállásaikra térő uri emberek utja az épület azon része előtt vitt el, mely később kibontatott, s akkor még minden rendben volt, s igy az eltolvajlásnak 3—4 óra közt kellett történi. A nyomozások minden irányban megindittattak.

— Kivándorlás Magyarországból. A folyó évben majd minden héten ujabb hirek érkeznek a kivándorlásokról, bár e tekintetben még mindig hivatalos adatok hijával vagyunk. Nagyon helyes lenne, ha e részben a belügyminiszterium koronként értesitené a lapokat azok számáról, a kik a hazát állandó szándékkal elhagyják, mint a hogy ezt más államok folyton evidencziában tartják és időközönként publikálják is. A legujabban megjelent ily nemü adatokból (Treaturi Departement: „Commerce and navigation Washington, 1879.) értesültünk, hogy pl. a mult 1878/9. juliustól—juliusig terjedő tizenkét hó alatt 632 magyar ember vándorolt ki Amerikába, alig 14-el kevesebb, mint a megelőző esztendőben. Legtöbben költöztek New-Yorkba t. i. 581, Baltimoreba 44. Philadelphiába 5 és New-Orleansba 2. Életkorra nézve 15 éven aluli 71 férfi, 101 nő, 15—40 év között levő 260 férfi, 140 nő, 40 éven felül való 35 férfi 25 nő, összesen 1878/9 366 férfi, 266 nő, együtt 632, az 1877/8-ban 375 férfi, 271 nő, együtt 646. A kivándorlók között értelmi keresettel biró (tudós, müvész stb.) 13, iparüző 84 és vegyes foglalkozás után élő 187 van bejegyezve, a többi tehát több felénél (348) foglalkozás nélküli egyén. Legnagyobb contingens a kereskedőké, ugy mint 86 önálló és 29 a segéd (clerks); 50 mint kézi munkás, napszámos; 27 a földmivelő (farmers), 20 a szabó; 19 vendéglős; 7 czipész; 3—3 sütő, kovács, mészáros: 2—2 szinész, zenész, vegyész, ács, kőmüves stb 1—1 kőnyomdász, asztalos, czukrász, késes, gépész, kertész, üveges, ékszerész, bányász, látszerész, mázoló, timár, takács, órás stb. A Lajthántuli tartományokból évenként sokkal nagyobb számmal vándoroltak ki. Ezek száma ezerekre megy.

— Aprágai lóversenyek II-ik napja tegnap a következő eredménynyel folyt le. A Vyschehrad-dijat, (880 frt., 1000 méter) gr. Kinsky Octavian Strasidlo-ja nyerte 5 versenytárs között; br. Spriugeé Bellonája 2-ik, Smith ur Szivárványa 3-ik volt a czélnál A hölgyék dijját (t. dij és 500 frt, 2000 méter távolságra), gróf Henckel Hugo Riflemaé-je vitte el, másodiknak érkezett Captain Violet (ez egy versenytársaság, mely ujabban alakult s e név alatt futtat) Trompeterje, 4 ló futott. A Vigasz-handicapban (500 frt, táv. 1600 méter) Smith ur Szivárvány-a lett győztes. a Captain Violet Luiká-ja mint második, s a hg. Trauttmansdorf Berthá-ja mint 3-ik ló ellen. — Rudolf főherczeg tiszteletdijára 20 nevezés történt, de csak 4 indult, s közülök a Henckel Hugo gr. Rifleman-je elsőként, Kodolitsch ezredes Lancelin kanczája másodikként érkeztek a czélhoz; a távolság e futamban 2400 méter volt. A tavaszi akadályverseny zárta be a futamok sorát, melynél a négy induló ló közül Kinsky Zdenko ismeretes Fleurette-je érkezett elsőben a czélhoz, Smith ur Diemen-je mint második. E futam képezte a versenynap legérdekesebb részét, dija 2000 frt s távolsága 4800 méter volt.

— Zsákba fináncz. E szójárásnak igen szomoru illusztrácziója történt nem rég egy torontálmegyei faluban. Ugyanis mint a „Temesi Lap“-nak irják, f. hó 10-én Ollerházán négy pénzügyőr volt szemlére kiküldve és ott több rendbeli dohánycsempészetnek jöttek nyomára. Az ottani lakosság, midőn erről tudomást szerzett, üzőbe vette a pénzügyőri közegeket, kik, látva a felettük tornyosuló zivatart, elszánták magukat arra, hogy daczára a még mindig nem fürdésre alkalmas időnek, a Begában hideg fürdőt vegyenek. Ezen kisérletük azonban igen szomoruan végződött, mert a négy menekülő közül kettő a Bega árjában lelte halálát, a harmadikat egy jószivü ember kimentette a halál biztos torkából, a negyedik pedig a községbe visszafutott, hol azonban már tudomás vétetvén ennek társait ért szomoru sorsáról, a legszivesebb vendégszeretettel fogadták.

— Halálozások. Debreczenben e hó 13-án halt meg Kiss Györgyné Szabó Zsuzsánna asszony 80 éves korában. Ugyanott tegnapelőtt hunyt el Illés Jánosné Szilágyi Julianna asszony 62 éves korában. — Tegnapelőtt temették el Budadesten Szokoly Gyula 10 éves kis fiát. Béke poraikra!

— A „ligbomer.“ Ily czimü közleményünkre a következő helyreigazitást vettük. Az „Egyetértés“ mai számának egyik ujdonsága a „ligbomer“ z idő szónok jelentőségét adja, s hozzáteszi, hogy e nap tegnap előtt volt. Ugy az adott magyarázat, mint azon állitás, mintha e nap tegnapelőtt lett volna — téves. A „ligbomer“ szó nem jelent egyebet mint a husvét és pünkösd közti időnek 33-dik napját, s ez f. hó 29-én lesz. A zsidó husvét és pünkösd közötti időben — ugy beszéli a hagyomány — a babyloni zsidók közt dögvész pusztitott, mely csak „ijar“ uj hold ünnepén és az „amer“ harminczharmadik napján nem szedte áldozatait. Azért van hát, hogy a zsidók közt ez időben a házasságkötés tilos és csak a fennemlitett két napon van megengedve. Tegnapelőtt e kivételes napok elseje t. i. „ijar“ hó ujhold ünnepe volt. Egy „ligbomer“ napján házasulandó.

— Mérnökök figyelmébe. A hivatalos lap mai száma a következő értesitést közli: A rövid idő mulva meginditandó vasutépitkezések vezetése és felügyelete czéljára a vasuti és hajózási m. k. főfelügyelőségnél több mérnök és segédmérnök fog bizonyos időre szükségeltetni. Első sorban oly egyének fognak figyelembe vétetni, kik mint vasut épitési mérnökök már a gyakorlatban is müködtek. Jelen figyelmeztetés czélja az, hogy az ezen alkalmazásra reflektálók felszerelt folyamodványaikat ideje korán nyujtsák be a nevezett főfelügyelőséghez.

— Kutyán utazik. Egy svéd csodabogár azt a különös tervet gondolta ki, hogy kutyák által vont kocsin beutazza egész Európát. Az illető, mint egy berlini lapban olvassuk, kutyafogatán a mult csütörtökön már meg is érkezett Stockholmból Berlinbe, honnan hat hét alatt szándékszik Európa többi részét bejárni. Stockholmból Hamburgon keresztül jött, hova minden nagyobb baleset nélkül érkezett meg. Innen Boroszlón át Bécsbe megy, azután bejárja Tirolt, Svájczot, Olaszországot, Francziaországot és Angliát; innét hajón fog haza térni Svédországba. A vállalkozó utazó már meglehetősen idős ember; kocsija, melyet három izlandi kutya huz, igen praktikusan van berendezve; alacsony négykerekü jármü ez, mely csak olyan széles, hogy egy ember elfér benne, azonban elég hosszu, hogy podgyásza benne elférjen; azonkivül el van látva mindenféle kerékkötőkkel és bőrernyőkkel az idő viszontagságai ellen. Három kutyája szürke bozontos izlandi faj, hosszu lábuak, mint az agár, de igen erősek. Az esetre, ha az ebek egyike utközben eldöglenék vagy a kocsinak valami baja támadna, Hamburgban még három tartalék kutya és hasonló kocsi van készen számára.

— Hajóégés. Hamburgból jelentik: Egy nem rég ide érkezett angol gőzös az „Almwiek Castle“ mely állitólag Venezuelába szenet, voltaképen pedig Valparaisoba fegyvert s hadiszert szállitott, e hó 11-én d. u. meggyuladt, s másnap délig égett. A hajó teljesen elpusztult, a rakomány, ebben 20,000 puska, s nagy mennyiségü bőr és egyenruha megsemmisült. Három dereglye, melyen 3000 mázsa puskapor volt épen a hajó mellett állt, midőn ezen a tüz kiütött; ezeket azonban még idejekorán eltávolitották. A hajó biztositva volt.

Rövid hirek. A király Váth községbeli tüzkárosultaknak 400 frtot adományozott. — **Egi tünemények**. Szegeden tegnap gyönyörü kettős napudvart, Debreczenben kettős szivárványt láttak. — **A svábhegyi** fogaskerekü vasut „Budapest-Városmajor“ és „Budapest-Széchényihegy“ nevü üzleti állomásai, f. évi április hó 15-én a nyári idényre a távirdaforgalomnak át fognak adatni. — **Dualismus a szinpadon**. Nyitrán a minap az a ritka eset történt, hogy az ott játszó német szintársulat németül játszotta Schiller „Haramiáit“ Moor Ferencz szerepét pedig Szakáll Antal ismert vidéki szinész adta — magyarul. A közönség zajos tetszéssel kisérte a játékot. — **Őskori kincs**. A nemzeti muzeum legujabban egy őskori 18 karikából álló arany láncznak és két vékony arany lemez övdiszitménynek jutott birtokába. Az egész kincs sulya $111^3/_8$ arany. — **Két török férfi-ruhát** kapott a nemzeti muzeum ma egy a bosznia hadjárat alkalmával megsebesült katonától, ki ez öltönyöket Szerajevo ostroma alkalmával okkupálta. — **A „Nőtan** vagy az asszonyi hivatás tudománya“ czimü könyvecskét, melyet De Gerando Antonia irt, mint a női erények ápolására és fejlesztésére hasznos olvasmányt a közoktatási miniszter a tanitónőképezdei és felső s polgári leányiskolai növendékeknek használatára ajánlotta. A könyv ára 30 kr. — **A m. honvédtisztek** vagyontalan özvegyeinek és árváinak ellátására szolgáló alapra begyült eddig összesen 56.279 frt. 18 kr. **A hold-utczai** reform. templomban vasárnap 11 és fél órakor angol isten-tisztelet fog tartatni.

A hivatalos lapból. Kitüntetés. A király kaposmérei Mérey Sándor közös pénzügyminiszteri osztálytanácsosnak a Lipótrend lovagkeresztjét, Ankert Henrik kormánytanácsosnak s a közös pénzügyminiszterium segédhivatali főigazgatójának a 3. oszt. vaskoronarendet, b. Andrián-Werburg szolgálaton kivüli bányatanácsosnak ujból alkalmaztatása alkalmából a miniszt. tanácsosi czimet és jelleget adományozta.

A honvédség köréből. Glósz Lipót, 57. zászlóaljbeii szabadságolt állományu honvédhadnagy, a m. k. honvédségben viselt rendfokozatáról s cziméről önként le-

köszönvén, lemondása elfogadtatott. és mint honvédköteles, a törvényszabta szolgálati idő tartamára. az 58-ik zászlóalj szabadságolt állományába mint őrmester beosztatik.

Kinevezések és áthelyezések. A közmunka és közlekedésügyi miniszter. Nádory Nándor mérnököt kir. mérnökké nevezte ki. Az igazságügyminiszter Stuller Sándor csáktornyai kir. járásbirósági segédtelekkönyvvezetőt, a kismártoni, Gruber Alajos jászberényi kir. törv. irnokot pedig a bajai járásbirósághoz helyezte át. A vallás- és közoksatásügyi miniszter, a trencséni állami elemi leányiskolához tanitonőkül ideiglenes minőségben kinevezett Mauks Gabriellát és Czink Antoniát, továbbá az ottani állami felsőbb leányiskolához tanitónőkül szintén egyelőre ideiglenes minőségben kinevezett Hell Franciskát és Oláh Máriát állomásaikon ezennel végleg megerősitette. A szegedi pénzügyigazgatóság Tomor János nagykőrösi lakost s volt adótisztet, az ezen pénzügyigazgatóság területéhez tartozó szentesi adóhivatalhoz VI. oszt. kir. adótisztté nevezte ki.

Névváltoztatás. Palásti Lajos kunszentmártoni lakos vezetéknevét Tóthra változtatta.

Vásár. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Ungvárt a f. évi május 3. és 4. napjaira eső országos vásár ez évben kivételesen f. hó 26. és 27, napjain tartassék meg.

Egyletek. A szerencsi társaskör s a mohácsi kisdedóvó egyesület alapszabályai megerősittettek.

* Mint különlegesség Küfferle János és társa wilhelmsdorfi maláta kivonati czukorkái évek óta általános kedveltségnek örvendenek. — A szilárd gyártás, különösen pedig a dus maláta tartalom magyarázzák meg e czukorkák nedvesitő, nyálkaoldó és ingercsillapitó hatását. — A valódi wilhelmsdorfi czukorkák csakis vörös dobozokban a finomabbak pléhdobozokban vannak forgalomban.

Az uj ház-elnök.

Kétszázhatvan szavazat közül százhetvenkettővel Péchy Tamás választatott meg a képviselőház elnökévé. Elnöki székét azonban csak akkor foglalja el, ha fölmentetése a közlekedésügyi tárcza vezetése alól megérkezett.

Péchy Tamás már balközépi képviselő korában már arról volt ismeretes, hogy a házban tán a boldogult Bónis Sámuel kivételével senki sem volt, ki a házszabályokat jobban ismerte s gyorsabban citálta volna, mint ő. Uj hivatalában tehát legalább nem fogják jogosan szemére hányhatni a — szakértelem hiányát.

Modora is megnyerő, barátságos, szives, a mi oly állásban, melyben pártokkal és egyesekkel anynyit kell, sokszor nehéz helyzetekben is érintkezni, nagy előny. Kérdés azonban, hogy a szelid, engesztelő modor mellett meg lesz-e benne a szükséges erély és szigor s a határozott föllépés is, mely Szlávyt annyira jellemezte.

Péchy Tamás tiz évvel fiatalabb elődjénél, kit most a képviselőház elnöki terme számára, a bevett szokás szerint, lefestetni neki lesz feladata. Aránylag tehát még fiatal ember az elnöki széken, csak ötvenegy éves. 1829-ben született Alsó-Kázsmárkon Abaujmegyében. Tanulmányait előbb otthon Kovács Pál vezetése mellett, majd Eperjesen és Sárospatakon Tompa Mihály felügyelete alatt végezé. Az akadémia jogi tanfolyam bevégzése után Budapestre jött s itt az akkor alakult magyar minisztériumban és pedig a Deák Ferencz minisztériumánál az igazságügyinél lett tiszteletbeli fogalmazó.

Az önvédelmi harcz azonban a többi fiatal emberrel együtt őt is kicsalta az irodából, — ment a többivel, fölcsapott honvédnek, és pedig közlegénynek. Nem sokáig maradt az, mert sikerült annnyira kitüntetnie magát, hogy kapitányságig emelkedett, alig husz éves korában.

A szabadságharcz elnyomása után őt is elfogták s besorozták a császári seregbe ismét csak közlegénynek. Ott közlegénykedett egy fél esztendeig, a mikor aztán haza eresztették.

Ekkor abauji birtokára vonult s nagy előszeretettel foglalkozott a gazdasági teendők mellett a természettudományokkal, kiváltképen pegig a geologiával. (Tehát ebben is hasonlit némileg elődjéhez, Szlávy Józsefhez, kit katona atyja katonának szánt, de ő a Theresianumot ott hagyván, Selmeczre ment, s ott bevégezte az egész bányászati kurzust kitünő sikerrel. A szabadságharcz is, mint tudjuk, Oraviczán találta, mint az ottani bányák felügyeletére Kossuth által kinevezett kormánybiztost, — az utolsó magyar kormánybiztost, ki a nemzeti lobogót a világosi gyásznap után csak két héttel vonta be az állam épületeiről, a mikor el is fogták, öt évre elitélték, Olmützbe vitték, hol nehéz lánczokba verve — maig is észrevenni járásán, — utczát kellett söpörnie.)

Péchy Tamás 1861-ben mint megyei bizottsági tag kezdett részt venni a közügyekben. De ez csak kis ideig tartott. Az alkotmányos élet ujabb visszaállitásával Abaujmegye alispánjának választotta; de csak egy évig volt alispán, akkor a szikszói kerület egyhangulag megválasztotta képviselőjének, a mikor is ő az egykori balközépen foglalt helyet s a balközépi pártnak egyik befolyásos tagja lett.

A fuzió idejében egyike volt ama három balközépinek, kik az uj kormányban tárczát vállaltak. A másik kettő maga Tisza Kálmán és b. Simonyi Lajos volt.

Simonyi Lajos, mint tudjuk, a közgazdasági egyezkedések alkalmával kivált a minisztertumból mig Péchy Tamás kitartott Tisza Kálmán mellett egész a mai napig, midőn a képviselőház elnökévé választatott. A jelen kormányban tehát Péchy távozása után az egykori balközépből csak Tisza Kálmán marad.

Irodalom.

— Jókai Mór balatonfüredi kirándulásáró visszatérvén, az irók s müvészek társaságában f. hó 15-én csütörtökön d. u. 3 órakor tartatik meg az értekezlet a magyar regényirodalom felvirágoztatása érdekében, mely értekezleten az előadó tudvalevőleg Jókai Mór lesz. Ez értekezleten a szépirodalmi s aesthetikai irók szivesen láttatnak, még ha nem tagjai is a körnek.

Szinház, müvészet.

— Nemzeti szinház. Coppini k. a. ma a „Sylvia" balletben lépett fel egészen tele ház előtt. Virtuoz tánceza ma is gyakori tapsokra ragadta a közönséget. A k. a. különben — mint halljuk — ma irta alá szerződését. A ballet előtt az unalmas Ritát adták, melyet még Nádayné kedves játéka sem tehet nagyon élvezhetővé.

— A népszinházban holnap, szerdán, csütörtökön, szombaton és vasárnap a „Legény bolondja" kerül szinre Blahánéval. Pénteken Abonyiné fog vendégszerepelni „Bokkácscsó" czimszerepében.

— Az országos magyar képzőművészeti társulat 1800 frt fizetéssel javadalmazott titkári és 600 frt fizetéssel javadalmazott pénztárnoki állásra pályázatot hirdet. A titkártól irodalmi képesség, némi művészi szakértelem, ügykezelési jártasság és a magyar, német és franczia nyelvek birása, — a pénztárnoktól kereskedelmi képzettség, teljes jártasság a könyvvitelben és a magyar nyelv birása kivántatik. A pénztárnoki állomásnál a helybeli pénzintézeteknél alkalmazásban levő könyvvezetők elsőségben részesittetnek. A pályázatok f. hó 28-áig nyujtandók be a társulati titkárságnál (Sugárut 81).

— A budapest ferenczvárosi plébánia templom részére a közokt. miniszter által megrendelt üvegfestményü ablakok közül kettő f. hó 15-ikétől 22-ikéig bezárólag Kratzmann üvegfestő mütermében (a Növénykert mögött közszemlére lesz kitéve.

— Grünfeld Alféd hangversenye, mely márczius 17-ére volt hirdetve, f. hó 26-án fog megtartatni a vigadó kistermében. A márczius 17-ére kiadott jegyek f. hó 16-ától azaz szombattól kezdve ujakért Pirnitzer Frigyes hangjegy kereskedésében váczi-utcza 24 kicserélhetők.

Tanügy.

— Adakozások iskolai czélokra. Szalay Pálné szül. Faragó Zsuzsánna urnő nagykőrösi lakos, az ottani iskola-épület további költségei fedezésére, részint az abba beállitandó tanitó fizetésének alapjául, 9000 frtot adományozni sziveskedett. Vasmegye közönsége 2000 frtot, a szombathelyi püspök s ottani székeskáptalan 1000 frtot ajánlott a magyar nyelvet nem biró népiskolai tanitók számára, a nyári szünidő alatt tartandó magyar nyelvi póttanfolyam költségeire. E nemes és hazafias áldozatokért a vallás- és közoktatásügyi miniszter, az illetőknek elismerő köszönetét nyilvánitotta.

— Az iskolai takarékpénztárak száma Magyarországon a százat már meghaladta. Ez alkalomból a nemzetgazdasági egyesület küldöttséget menesztett a közokt. miniszterhez köszönetet mondva neki az üdvös intézmény támogatásáért.

Egyletek, társulatok.

— Honvédegylet. Vangel Károly 1848—9-iki honvédhadnagy fölkért bennünket annak kijelentésére, hogy a vasárnapi honvédgyülésben reá esett választást el nem fogadja.

Fővárosi ügyek.

— A gazdasági és a közigazgatási bizottságok tegnapi és mai ülésén nevezetesebb mozzanat nem fordult elő. A gazdasági bizottság a szegényház melletti városi telkek vásárlóinak kérvényét tárgyalta, kik a beépités kötelezettsége alóli felmentést kérték. Ez meg is adatott nekik azon feltétel alatt, ha az adómentességről lemondanak. A közigazgatási bizot ság ülésén a rendes havi jelentéseket olvasták fel s nehány magánügyet intéztek el.

— A III. osztályu kereseti adót a még müködésben levő adókivető bizottságok f. é. april 14-én, szerdán a következő felekre nézve fogja tárgyalni, és pedig a VI. kerületi az 1693. régi telekkönyvi házszámtól végig, a Temesváryházban lakók és a külföldiek raktárainak adóját, — a VIII.—X. ker. bizottság pedig a József-Ferenczvárosi és kőbányai összes uj iparosok és az előző évi pótadólajstomban felvett felek adóját.

— Népszámlálás. Felkérettünk a következő felhivás közlésére: A bejelentési hivatal felállitása czéljából megejtendő népszámlálás határidejét az alulirt bizottság f. évi május hó 10 napjától 14 napjáig terjedő időközben állapitotta meg. E népszámlálás alkalmával az adatok beszerzésére szolgáló ürlapok kiosztása, beszedése és felülvizsgálása, szóval a megállapitott utasitás szerinti kezelése és ellátása a népszámlálás időtartamára alkalmazandó népszámlálási biztosok feladat leend. Az e czélra felveendő népszámlálási biztosok illetménye a népszámlálás 5 napi tartamára a belteken napi 2 frtban, a külteken pedig napi 3 frtban állapittatott meg. Megfelelő intézkedés történt arra nézve is, hogy az állami és törvényhatósági tisztviselők és dijnokok közül népszámlálási biztosokul kinevezendő egyének ebbeli müködésük tartamára illető hatóságuk által szabadságolást nyerjenek. Felhivatnak tehát mindazon — akár állami, akár törvényhatósági szolgálatban álló, — avagy magán egyének, kik népszámlálási biztosokul alkalmaztatni kivánnak, miszerint ebeli készségüket polgáriállásuk minősitvényü nyelvismeretük és lakasuk megjelölése mellett dr. Nagy Lajos fővárosi tanácsjegyző urnak (uj városház I. emelet 11. ajtó) személyesen átadandó, sajátkezüleg irt jelentkező iratban legkésőbb april hó 24. napjáig tudatni sziveskedjenek. — Ezen határidőn tul történendő jelentkezesek figyelembe vétetni nem fognak. A jelentkezésben kiteendő az is, hogy a jelentkező a főváros mely területében bir leginkább helyi ismeretekkel, és hogy kineveztetése esetén mely kerületben kiván beosztatni. Kineveztetésük, beosztásuk és további teendőik iránt az illetők annak idejében kellőleg értesittetni fognak. Kelt Budapesten, a központi népszámlálási bizottmánynak 1880. évi april 12-én tartott üléséből. — Steiger Gyula s. k. elnök.

— A kullancs. A gyapju-utczai német szinház igazgatója Müller Róbert nem akar elmenni Pestről. Kedves vendégnek érzi magát s ugy látszik nagyon is leli honját a hazában. Alig két hete, hogy a fővárosi közgyülés nyári szinkör felállitása iránti kérvényével elutasitotta, daczára, hogy magán telken óhajtá azt létesiteni. Müller azonban nem okult, és tegnap benyujtott legujabb kérvényével azért esedezik, hogy a főváros adja neki bérbo a városi tulajdont képező budai szinkört a Horváthkertben, hol még két év előtt is magyar szintársulat játszott. (Megjegyzendő, hogy a fővárosi tanács szakbizottsági vélemény alapján a szinkört, teljesen roskadt állapota miatt lerontani határozta.) E kérvény tárgyalása egyébiránt alig történik egyhamar.

TÁVIRATOK.

Gortsakoff haldoklása.

Pétervár, april 13. (Az Egyetértés távirata.) A czár meglátogatta beteg ágyánál Gortsakoffot, ki őt alig ismerte meg.

Pétervár, ápril 13. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Gortsakoff állapota reménytelen, az orvosok azt hiszik, hogy a halál béllob folytán fog beállani. A katastropha minden órában várható. A czárt minden félórában értesitik a beteg állapotáról.

Pétervár, april 13. A tegnap esti orvosi jelentés szerint a birodalmi kanczellár jobban érezte magát; két izben levest vett magához s egy keveset aludt is. A ma délben kiadott jelentés igy hangzik; Az éj álmatlanul telt el, a kimerültség még folyton tart, a sziv gyöngén dobog, az emésztés javult.

Pétervár, april 13. (Az „Egyetértés" távirata.) Gorcsakoff herczeg mintegy hat hónap előtt politikai végrendeletet készitett, melyet egy itteni barátjának adott át. Azt hiszik, hogy az a politikai körökre nézve igen nagy érdekü lesz. A külügyi hivatalban azt hiszik, hogy a birodalmi kanczellár halála folytán az orosz nagykövetségek személyzetében nagymérvü változás fog beállani, Felmerült azon terv is, hogy a nagyobb udvaroknál s a keleten levő képvislelők ide hivassanak.

Az osztrák kormány bukása.

Bécs, ápr. 13. (Az „Egyetértés" távirata.) A költségvetési általános vitában Smarczewsky előadó emel szót s fejtegeti a kialiczionális politikát.

A pártok érdekes viszályát nem lehet máról holnapra kiegyenliteni, ő azt hiszi, hogy a kormány a czél elérése érdekébe többet tett volna, ha kezdettől fogva határozott pártiránnyal lépett volna fel. A pártok feletti álláspontot el kell hagyni. Szóló áttér a német szövetség kérdésére, maga pedig Neuwirth beszédjével foglalkozva, azt mondja, hogy Gácsországot Ausztria részére nem Schmerling, nem Giskra, hanem I. Ferencz József nyerte meg.

Schönerer közbeszól: Ha e nevet én említem fel, engem mindjárt rendre utasitnak.

Smarzewski előadó végül ajánlja a költségvetésnek általánosságban való elfogadását.

A költségvetés általánosságban elfogadtatik s csak néhány haladópárti szavaz ellene.

Megkezdődik a költségvetés részletes tárgyalása.

Az udvartartási, kabinetirodai, birodalmi gyülési, birodalmi törvényszéki költségek vita nélkül elfogadtatnak.

A minisztertanács czimnél Kronawetter több törlést inditványoz, igy a tárcza nélküli miniszterek fizetését is töröltetni kivánja.

A rendelkezési alap tételénél Walterskirchen báró felolvassa a nemrég konfiskált „Grazer Tagespost" egy czikkét, arról, hogy mint bánnak a sajtó alappal.

Herbst az egész alkotmányhü párt nevében a következő nyilatkozatot olvassa fel: „Az alkotmányhü pártnak az általános vitában részt vett összes tagjai, kik a budget-bizottság javaslatairól szóltak, egyhangulag a minisztérium müködése iránti bizalmatlanságuknak s azon aggedalmaknak adtak kifejezést, melyeket ezen müködés az állami intézmények tartóssága, az alkotmány végrehajtására készitett törvények fenntartása, s ezen törvények szellemének elismerése, s végül a vegyes ajku tartományok német törzshöz tartozó lakóinak jogosult érdekei iránt keltett."

Szóló elvtársai kötelezve érzik magukat ezen meggyőződésüknek kifejezést adni a szavazásnál is. Azok álláspontjából, kik nem viseltetnek bizalommal a kormány iránt, de bizalmatlansággal sem, a renkelkezési alap megszavazása politikailag közönyös lehet. De teljesen jogosult dolog az, hogy a minisztérium müködése iránti bizalmatlanságnak, a rendelkezési alapnak, — melynek hováforditása minden ellenőrzést nélkülöz, — megtagadása által adatik kifejezés. Mi tehát ez okból a rendelkezési alap elfogadása ellen fogunk szavazni.

Grocholski kijelenti, hogy ő és elvtársai ugyan megszavazzák a rendelkezési alapot, de e megszavazással nem akarnak positiv bizalmi szavazatot adni a kormánynak.

Kovalski a ruthenek nevében a következő nyilatkozatot teszi: „Tekintettel arra, hogy az állami alaptörvény 29-ik §-a a ruthénekkel szemben még mindig csak holt betü, hogy a mi türelmünk a viszonyok megjavulását várni, végre már megszakadt; megfontolva azt, hogy a mi nemzetünk veleszületett történelmi s politikai jogaira nézve, megsértve s elnyomva érzi magát, s hogy ezen sajnálatos állapot a kormány igazolatlan eljárásának tulajdonitható, a mennyiben ez nem csak elmulasztja a törvényeket a ruthénekkel szemben végrehajtani, hanem elleneink álláspontjainak feltünőleg kedvez; megfontolva azt, hogy a mi legjogosultabb kivánságaink az iskola, hivatal, közélet tekintetében semmi méltánylásra nem találnak sőt inkább gúnynyal és megvetéssel fogadtatnak, — megfontolva továbbá, azt, hogy mindnyájunknál azon meggyőződés uralkodik, hogy az utolsó birodalmi gyülési választások alkalmával a rendelkezési alap a mi kárunkra használtatott fel, hogy a kormányközegek többi politikai elleneinkkel szövetkezve ellenségesen léptek fel ellenünk s megnehezitették ha nem lehetlenné tették azt, hogy a lengyelekkel megértsük egymást velök kibéküljünk: kinyilatkoztatjuk, hogy semmi esetre sem szavazhatunk azon titkos eszközök megszaporitására, melyek népünknek erkölcsi, politikai s anyagi romlását idézik elő; szent kötelességünknek tartjuk a rendelkezési alap elfogadása ellen szavazni.

Taaffe gróf miniszterelnök! Hogy minden kormánynak szüksége van rendelkezési alapra, ezt az évek folyamában az erre vonatkozó különböző vitáknál nemcsak az érdekelt kormányok, hanem képviselők is bebizonyitották. Bátor leszek Skene képviselőnek az 1870-ik évi márczius 22-iki ülésben mondott következő szavait felolvasni: „Azt hiszem, hogy oly országban, hol a pártviszályok oly nagyok, hol a szenvedélyek az okosság határát átlépték, szükséges a kormánynak eszközöket bocsátani rendelkezésére, hogy a szenvedélyeket némileg paralyzálja". A kormány a rendelkezési alap megszavazását sohasem tekintette bizalmi kérdésnek, hanem állami „szükségességnek. Nem tagadhatom, hogy a meg nem szavazás kényelmes eszköz a kormany iránti bizalmatlanság kifejezésére. Ha megszavazzák nekem a rendelkezési alapot oly szellemben fogom azt felhasználni, mint Skene képviselő ur mondotta.

Fandrik előadó következetlenséggel vádolja az alkotmányhü pártot, ha ellentétben az előbbi budgetviták alkalmával tett nyilatkozataival a rendelkezési alap megtagadását bizalmatlansági szavazat gyanánt fogja fel. A budgetbizottságban a rendelkezési alap vita nélkül, tehát egyhangulag fogadtatott el. (Ellenmondás balról.) Mi történt tehát, hogy most megvonják a kormánytól a bizalmat? Az egyedüli ami történt az, hogy mi a törvényesen üldözöttek szerepéből felemeltettünk s hogy a kormánypadokról többé nem gunyoltatunk. Elég ok ez arra, hogy a kormánytól a bizalmat megvonják? (Derültség.) Ez engem megnyugvással tölt el, mert e hangulat nekem s barátaimnak lehetővé teszi e tétel megszavazását. — Mert mi bizonyára nem szavazhatnánk oly kormány mellett, melynek önök bizalmat szavaznak (Nevetés baloldalon.)

Promber inditványára az 50,000 frtnyi rendelkezési alap elfogadása fölött névszerinti szavazás történik.

Elnök kihirdeti a szavazás eredményét, mely következő: Igennel szavazot: **152**, nemmmel szavazott **154** képviselő, e szerint **a rendelkezési alap két szótöbbséggel megtagadtatott.** (Leirhatlan mozgás az egész házban, zajos szünni nem akaró tetszés és tapsolás a baloldalon.)

A miniszterek igennel szavaztak. A morvaországi nagybirtokosság képviselői távol tartották magukat a szavazástól. Az alkotmányhü ellenzékkel szavazott Schwegel osztálytanácsos, Salm Hugó és Lajos grófok, az istriaiak élükön Vidulitscsal s a déltiroliak, köztük Terlago; a lengyelek közül a szavazáskor többen eltávoztak a teremből. A jobboldalról senki sem szavazott a kormány ellen. Hausner, Gregr, Kusys az összes ifju csehpártiak a kormánynyal szavaztak.

Taaffe gróf miniszterelnök a szavazás eredményének kihirdetése előtt eltávozott a teremből. Az eredményt Falkenhayn miniszter a miniszteri szobában tudatta véle.

Roppant izgatottság s tartós nyugtalanság közepette inditványoztatik az ülés bezárása. De ez inditvány nem fogadtatik el s az ülés tovább foly.

A hivatalos hirlapok költségéről szóló czikk, a bizottság ama rezoluczciójával fogadtatott el, hogy a kormány utasittassék a hivatalos hirlapok részletes kezelési kimutatását előterjeszteni. Hofer amaz inditványa, hogy fontolóra vétessék a hivatalos ujságok bérbeadása, kiadatott a költségvetési bizottságnak. A közigazgatási törvényszék czikke szintén elfogadtatott.

Pétervár, ápril 13. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Itt ujra nihilista nyomdát fedeztek fel, melynek betüi az államnyomdából erednek. Midőn a rendőrök a nyomdahelyiségbe akartak nyomulni, az lángokban állott. A nihilisták közül, kik a nyomdában elfoglalva voltak, egy sem lett elfogva.

Bécs, ápril 13. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata). A Graben egyik házában két **fekete himlő** eset konstatáltatott. Hir szerint több himlőbetegedés is történt. Az eset titokban tartatik, hogy a legközelebbi ünnepélyekre várható idegenek vissza ne riadjanak az idejöveteltől.

Stockholm, ápr. 13. Az egész kabinet beadta lemondását. A király Arvid-Posse grófot bizta meg az uj minisztérium megalakitásával.

Konstantinápoly, ápr. 13. A török montenegrói egyezmény szerint, a török csapatoknak tiz napi idő tartama alatt ki kell üriteniök a Montenegrónak átengedett területeket. A montenegrói csapatok parancsnokai 24 órával előbb értesitendők török részről minden egyes pont kiüritése felől. A török hatóságok a rendért a kiüritendő helységekben csak a kiürités pillanatáig állanak jót.

Páris, ápr. 13. (Az „Egyetértés" távirata.) Orloff herczeg pár nap mulva ide érkezik. Nem sokára aztán visszatér Pétervárra, hol Gorcsakoff helyett birodalmi kanczellár lesz.

Páris, apr. 13. (Az „Egyetétés" távirata.) Larocca dominikanus rendfőnök nem inditott vizsgálatot pater Didón ellen. A rendfőnök azt mondá Didonnak: „Az ön beszédei rosz hatást szültek, ön tévuton van, s ön nem fog hitetleneket megtériteni. Ön néptribun s nem apostol." Pater Didon azon parancsot nyert a corbarai zárdába menni, hol nem szabad prédikálnia. Didon halasztást kért, hogy a pápához audienciára mehessen.

Berlin, apr. 13. A szövetségi tanács tegnapi ülésén Württemberg meghatalmazottja hangsulyozta a változtatások keresztülvitelét a szövetségi tanács ügyrendjében, hogy olyan esetek, mint a minők az ápril 4-diki ülésen előfordultak, mellőzhetők legyenek. Biztos értesülés szerint egy oldalról sem szándékoznak változtatásokat az alkotmányban javasolni. Az ügyrend megváltoztatására vonatkozó inditvány előterjesztését valószinüleg Poroszországnak engedik át.

Páris, apr. 13. (Az „Egyetértés" távirata.) Orloff herczeg május 2-dikán tér vissza Párisba.

Berlin, ápr. 15. (Az „Egyetértés" távirata.) A párisi német követség ügyeinek átvételére Radowitz holnap Párisba utazik.

London, ápr. 13. (Az „Egyetértés" távirata.) Az angol parlament ápril 19-ikén ül össze.

Kontantinápoly, apr. 13. („Pol. Corr.") Szawas pasa és a montenegrói ügyvivő tegnap irták alá az olasz követség palotájában a török-montenegrói egyezményt. Szawas pasa erre a külföldi török képviselőkhöz köriratot intézett, melyben felhivja őket, hogy a külföldi hatalmak nagyköveteinek a török-montenegrói egyezmény ratifikácziója czéljából való összejövetelen közremüködjenek.

Páris, april 13. (Az „Egyetértés" távirata.) Francziaország diplomacziai képviselői ezentul mint a franczia köztársaság képviselői fognak accreditiroztatni s hivatalos helyiségeik épületén a köztársasági czimer lesz.

Páris, apr. 13. Az „Agence Havas" a különféle hirekkel szemben jelenti, hogy eddig egyedül Say Leon kinevezése londoni és Duchatel gróf kinevezése bécsi franczia nagykövetté van elhatározva.

A „Temps" biztosnak mondja, hogy Freycinet miniszterelnök eddig a pápai szentszék részéről semmiféle tiltakozást nem kapott.

Róma, april 13. A kamra kétszeri választásnál 174 szavazattal 342 közül Coppinot a miniszteri párt jelöltjét választá kamraelnöknek. Zanardelli 144 szavazatot nyert. 24 szavazó czédula üres volt.

Pétervár, ápr. 13. Az „Agence Russe" reprodukálja a „Novoje Vremja" párisi levelét, melyben az utóbbi hirlap levelezője jelentést tesz beszélgetéséről Tseng marquis chinai követtel, ki előtte kijelenté, hogy a chinai kormány hajlandó minden áron elkerülni a háborut Oroszországgal, s a barátságos viszonyokat e birodalommal fenntartani. Az „Agence Russe" ezen tudósitásokban saját információinak megerősitését látja, s nem kételkedik a fölött, hogy Tseng marquis rangjának és jó érzelmeinek megfelelő előzékenységgel fog fogadtatni és meghallgattatni.

Páris, ápril 13. Miután a vallásügyi költségvetés törlése inditványoztatott, elhatározta a költségvetési bizottság albizottsága elvben a kért hiteleket megszavazni, hogy a konkordátum által elfogadott kötelezettségekhez hü maradjon; az albizottság e határozatát ama feltétel mellett hozta, hogy a klerus az ország intézményeivel szemben nem fog ellenséges magatartást tanusitani s utasitotta az előadót, hogy a bizottság eme kikötésének adjon kifejezést jelentésében. — Az albizottság elvetette az amiensi székesegyház megujitására kért hitelt és a két algieri püspök fizetésének emelését, s elhatározta továbbá, hogy az egyházi énekoktatására felvett összeget 100.000 frankkal valamint a felhatalmazással biró szerzeteknek megszavazott pótlékot le fogja szállitani. A papnöveldealapitványok feletti vitában Lockroy felhivja a kormányt, hogy ellenőrizze az oktatást a papnöveldékben, hogy az a szervezési törvényekhez alkalmazkodjék.

KÖZGAZDASÁGI TÁVIRATOK.

Bécs, april 13. (Az „Egyetértés" távirata) A „N. Fr. Pr." szerint a tervezett magyar jelzálogbank elnöke Sennyey Pál lesz.

Fiume, april 13. („B. C.") Fiume városának képviselőtestülete mai üléséből kérvényt intézett a képviselőházhoz, melyben az „Adria" gőzhajózási társaság ügyében benyujtott törvényjavaslatot melegen pártolja.

Bukarest, april 13. A kamra 57 szavazattal 6 ellenében elfogadta a kereskedelmi szerződést Angolországgal.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, april 13. (Az „Egyetértés" távirata.) A mai előtőzsdén a forgalom majdnem kizárólag járadékok és lombardokban összpontosult és ezeknek árfolyamai élénk vételkedv mellett jelentékenyen emelkedtek. E kedvező árfolyam mozgalom befolyásolta a piacz egész irányát, mely határozottan megszilárdult, habár egyéb coulissa-papirokban jelentéktelen volt a forgalom. Vasuti papirokban mutatkozott némi vételkedv és az egyes kötések javult árfolyamokon jöttek létre. Valuták forgalom nélkül.

Jegyeztetik: Hitelrészvény 288.25, angol bank 153.40, unió-bank 112.10, bankegyesület 143.40, magy. hitelbank —.—, államvasut —.—, Károly-Lajos vasut —.—, lombardok 81.80. észak-nyugoti vasut 148,—, alföldi vasut 158.—, ostrau-friedlandi vasut —.— tramway 244.—, innerbergi vasut —.—, járadék 73.82½, magyar aranyjáradék 106.42½, 20 frankos arany —.—.

11 órakor zárul: Hitelrészvény 288.10, angol bank 153.10, unió bank —.—, magy. hitelbank 273.25, járadék 73.80—, innerbergi —.—, magy arany rente 106.37— 20 frankos arany 9.46—.

A délitőzsdén kedvező hangulat mellett az üzérkedés fentartotta a szilárd irányt, a forgalom azonban csekély maradt.

Jegyeztetik: Hitelrészvény 288.20, angol bank 153.—, unió bank 112.20, bank-egyesület —.—, magyar hitelbank —.—, államvasut —.—, Károly-Lajos vasut —.—, járadék 73.82½, innerbergi —.—, magy. aranyrente 106.45—, 20 frankos ar. —.—.

Az irány később is szilárd, csak az üzlet gyenge, mert kizárólag az üzérkedés által tartatik fenn. Vasuti és befektetési értékek keresettek, máskülönben az üzlet csendes. Váltók és valuták nem változtak.

Jegyeztetik: Hitelrészvény 288.40, angol bank 153.25, unió bank 112.20, magyar hitelbank 273.25, bank egyesület 143.25, Károly-Lajos vasut 265.50, gőzh. részv. —.—, kassa-oderbergi 129.—, papirjáradék 73 90—, birodalmi márka 58.45 –, magy. arany rente 106.50—, 20 frankos arany 9.45½, London 118.70.

Délután 2 órakor jegyeztetik: Hitelrészvény 287.80, angol bank 153.25, unió-bank 111.50, magyar hitelbank 273.—, bankegyesület 142.75, államvasut 279.50, Károly-Lajos vasut 265.50, gőzhajó részv. 609.—, tiszai vasut 247.—, tramway 243.75, lombard —.—, papirjáradék 73.77½, m. aranyjáradék 106.40—, 1864-ki sorsjegy 174.50, községi sorsjegy —.—, innerbergi 125.50, 20 frankos arany 9.45½, birodalmi márka —.—.

Zárlatkor a következő jegyzések történtek:

Bécs, april 13. Hitelrészvény 287.70, lombard 81.70, arany jár. 89.80—, London 118.80, galicziai 265.50, 1864-es 174.25, 1860-as 130.25, Frankfurt 57.85, nemzeti bank 840.—, angol-osztrák 153.20, államvasut 279.—, Napoleond'or 9.45—, rente 73.77—, hitelsorsjegy 178.25, porosz pénzutalv. 58.45, Arany 5.58—, török sorsjegy 17.—, ezüst járadék 74 20, Tartva.

Bécs, april 13. M. földteherm kötv. 92.50 erdélyi föld. kötv. 91.50, magy. záloglevél 102.75, erdélyi vasut 140.—, magy kel. vasut 86.40, Magy. sorsjegy 114.—, szőlődézsma 93.—, arany járadék 106.45, magy. vas. kölcsön 126.75, magy. hitel 273.—, alföld 157.50, magy. éjszak-kel. vas. 147.25, kel. vasuti elsőbbs. 83.25 tiszai vasut 247.—, kincst. utalv. 1873. 150.—

Bécs, april 13. Hitelrészv. 287.20, magy. hitel. 273.—, lombard 81.50, magy. aranyjár. 106.37, rente 73.72—, angol-osztrák 152.50, államvasut 279.—, Napoleon'dor 9.45— galicziai 265.25, osztr. aranyr. 89.85. Csendes.

Bécsi gabnatőzsde.

Hivatalosan jegyeztetett: Buza tavaszra 12.10 -12.15, május—juniusra 12.10 12.15, őszre 10.45—10.50, rozs magyar —.—.—, zab tavaszra 7.65—7.70, őszre 6.80—6.85, kereskedelmi zab 7.60 - 7.70, tengeri május—juniusra 7.95—8.—, kész áru régi 8.15—8.25, uj 8.15—8.25.

Bécs, april 13. (Az „Egyetértés" távirata.) A tegnapi rohamos árfolyam hanyatlás után a mai tőzsde amerikai magasább jegyzésekre szilárdabban nyilt meg. Buza május—juniusra 12.10—12.15, tengeri május—juniusra 7.95 - 8, zab tavaszra 7.65-ön fizettetett. Buza őszre 10.40 10.60, zab őszre 6.70—6.80 névlegesen.

Szesz. Kötés ma nem jött létre, kész áru s folyó hóra változatlanul 36.25-ön jegyeztetik.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, Játékértékek zárlatkor engedékenyek, vasutak és külföldi értékek jóval magasabbak, bankok gyengültek, bányák szilárdak.

Papirjáradék 62.80, magyar aranyjáradék 90.60, 10 milliós kölcsön 71.—, hitelrészvény 492.—. lombard 140.—, kassa-óderbergi 55.—, orosz papirpénz 215.—, ezüst járadék 63.25, m. kincst. utalv. —.—, k. vas. elsőbbs. kötv. 85.—, állam-vasut 478.50, galicziai 113.90, romániai 54.80, váltó Bécsre 170.45. Csendes.

Frankfurt, april 13. Papirjáradék 62.81, osztr aranyjár. 76.68. osztr. hitelrészvény 246.—, osztr. államvasut 238.—, lombard 69.—, magy. galicziai vas. 118.12, váltóárfolyam Bécsre 170.80, ezüst járadék 63.⅜. magy. aranyjár. 90.⅝ osztr, bankrészvény 717.—, galicziai 227.—, Erzsébet nyugati vasut 163.50, tiszai vas. elsőbbs 83.⅜. magy kincstári utalv. —.—, váltó Bécsre —.—. Csendes.

Páris, april 13. 3%-os évjáradék 83.70, törlesztési évjáradék 85.32, lombard 182.—, magy. aranyjáradék 91.50, 5%-os évjáradék 119.40, osztr. államvasut 595.— török sorsjegy 38.—, osztr. aranyjár. 76 ⅛. Szilárd

Külföldi gabnatőzsdék.

Páris, april 13. (Zárlati árfolyamok). Buzaliszt folyó hóra 32.25, májusra 31.—, májustól 4 hónapra 28.75, julius—augusztusra 27.10. Liszt folyó hóra 65.50, májusra 65.25, májustól 4 hónapra 61.25, julius—augusztusra 57.—, Repczeolaj f. hóra 76.25, májusra 76.75, májustól 4 hónapra 80.—, utolsó 4 hónapra 79.75. Szesz f. hóra 73.—, májusra 71.50, májustól 4 hónapra 69.75, utolsó 4 hónapra 64.—. Szesz baisse, egyéb csendes, szép.

Berlin, april 13. (Zárlati árfolyamok). Buza april—májusra 217.50. szept—oktoberre 199.—. Rozs loco 169.— april—májusra 166.—, május—juniusra 162.—, szeptember—oktoberre 151.—. Zab april—májusra 144.—, május—juniusra 145.—. Repczeolaj loco 52.20, april—májusra 52.—, szept - oktoberre 55.10. Szesz loco 60.60, april—májusra 60.20. aug—szeptemberre 62.—, szept - oktoberre 57.80.

Stettin, april 13. Buza aprilisra 212.—, april—májusra 211.—. Rozs aprilisra 163.—, april—májusra 159.—, Repczeolaj loco 52.50. aprilisra 55.50 aprilis—májusra —.—. Szesz loco 60.10 aprilis- májusra 60.20 jun—jul 61.10

Köln, april 13. Buza márcziusra 22.60, junius—juliusra 21.60. Rozs aprilisra 17.90, junius-juliusra 16.20. Repczeolaj loco 28.—, aprilisra 27.40.

Csaknem a haláltól mentettem meg

A csaknem minden európai állam cs. kir. udvari szállitója

Hoff János

urnak cs. kir. tanácsos, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, a főbb porosz és német rend lovagjának.

Berlin, Neue Wilhelmstrasse 1.

A Hoff-féle malátavascsokolád egy rég érzett szükségnek felel meg, mint tápés gyógyszer, a vérszegénység s a hiányos vérvegyüléseknél, valamint az abból eredő betegségek nagykiterjedésü csoportjánál, Dr. Ritterfeld Felix Pál orvostudor és bölcsész, gyakorló orvos, sebész Frankfurt a Majna mellett.

Hoff-féle

Legfelsőbb helyen 52-er kitüntetett

malátakivonat-egészségi sör, konczentrált malátakivonat vassal vagy anélkül. Malátaegészségi csokoládé vassal vagy anélkül. Maláta-mellczukorkák.

a Hoff-féle malátakivonattal egy még alig 40 éves tüdővészest, kit orvosi kezelésem alá vettem. Már tüdőgenyedés lépett fel, ugy nemkülönben májkeményedés gyakran ismétlődő vérköhögés és genyköpés oly erőtlenedett, lesoványodott lázas állapotban, hogy az ember közeli végét várhatta. Miutàn a tüdővértorlódásokat megszüntettem, Hoff-féle moláta-kivonatot adtam neki be. A tizedik palaczk használatával **kedvező fordulat** állott be a betegségben s a huszonötödik palaczknál megszünt a mellszorulás. A Hoff-féle malátakivonatcsokoládét is itattam véle, ez szemmel láthatólag erősbitette, s most már felüdült.

Dr. Sporer György Mátyás,
cs. k. kormánytanácsos Abbazián.

Hivatalos gyógyjelentés: A csász. kir. 2-ik számu helyőrségi kórház IV-ik osztálya 297. A Hoff János-féle malátakivonat s hasonlóan a Hoff-féle maláta-csokolád, melyek a fentemlitett helyőrségi kórházba használatra kiadattak, a gyógyfolyamot kitünő segélyszereinek bizonyultak be, a malátakivonat az idült mellbaju betegek előtt igen kedvelt és kivánt volt; a malátacsokoládé az üdülők, s az elgyengült emésztési képességnél üditő és igen kedvelt gyógytápszer.

Bécs, 1878, deczember 13.

Látta: **Dr. Loeff,** főtörzsorvos.
Dr. Porias, törzsorvos.

A valódi Hoff János-féle malátakészitmények ragjegyeiken védjegygyel (a feltaláló arczképe) vannak ellátva. A hol ez hiányzik, az a gyártmány mint hamisitott visszautasitandó.

Hoff János fiókja: Budapest, zsibárus-utcza 7. **ÁRAK:** **Maláta-kivonatu egészségi-sör** 1 palaczk 60 kr, 11 pal. 6 frt, 28 pal. 15 frt, 58 pal. 30 frt **Maláta-csokolád** I ½ kilo 2 frt 40 kr. ¼ kilo 1.30, ⅛ kilo 70 kr II. ½ kilo 1.60, ¼ kilo 90 kr, ⅛ 60 kr, III. ½ kilo 1 frt, ¼ kilo 60 kr, ⅛ 35 kr **Maláta-czukorkák** 1 zacskó 60, 30 és 15 kron — **Gyermek-tápmalátaliszt** 1 frt. — **Sürített maláta-kivonat** 1 üvegcse 1 frt, v. 60 kr is. **Egy kész maláta-fürdő** 80 kr. **Maláta-szappan** 80 60. 40 és 20 kron. Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény A csomagolás legolcsóbban számittatik.

Uj találmány!

Minden eddig ismert irás, rajz, terv, hangjegy stb. sokszorositási mód között a **leggyorsabb, legtisztább** és legolcsóbb eszköz a cs. kir. kizárólag szabadalmazott

Phönix sokszorositó lapok.

(Komáromy M. szabadalma.)

Ezek mellett nemcsak a tinta maradvány kimosásának szüksége elesik, de mint semmi más készülék lehetővé teszik, **két illetve négy teleirt 10 oldalt együttes sokszorositását.** Egy és ugyanazon lap, felülete egész terjedelmében, 12—15-ször használható ujból, mindenkor 60—80 tiszta másolatot ád, és igy összesen 1000-en felül.

A közügyi delegátiók ülései alkalmával a Phönix lapok a legjobb eredménynyel alkalmaztattak.

Az árak laponként:

1. sz.	Nyolczadrét	16—24 ctm.		40 kr
2. sz.	Negyedrét	25—32 ctm.		70 kr
3. sz.	Bélyegnagys.	24—37 ctm.		80 kr
4. sz.	Nagy irodai	28—45 ctm.	1 frt	20 kr
5 sz.	Median	32—48 ctm.	1 frt	50 kr
6. sz.	Bélyegn. egész iv	36—44 ctm.	1 frt	50 kr
7. sz.	N. iroda „ „	44—54 ctm.	2 frt	— kr
8. sz.	Median „ „	48—61 ctm.	2 frt	50 kr

Phönix tenták

üvegenként é. p. viola 40 kr., vörös, zöld, kék és fekete 50 kr.

Leirások és árjegyzékek kivánatra mindenkinek ingyen és bérmentve szivesen küldetnek.

Egyedüli főraktár **SEEFEHLNER J. L. m. k. udv. papir-, rajz- és festőszer kereskedése**
242 IV. Váczi-utcza 9. **Budapesten.** IV. Váczi-utcza 9.

Főorvos **Dr. Schmidt**-féle

FÜLOLAJ.

Dr. Deutsch M. által javitva minden süketséget, ha nem vele született, teljesen gyógyit, nagyothallás és fülzugás azonnal eltávolittatik. Ára üvegenként használati utasitással 2 frt. — Vidék számára 2 frt 40 kr posta utalvány utjáni beküldése mellett bérmentesen elküldetik. Valódian kapható a **főraktárban** 25
PILLICH FERENCZ gyógyszertárában **Budapest, V. marokkoi-utcza 1. sz.**

---

500 forintot

fizetek annak, a ki

Kothe szájviz

(egy üveg ára 40 kr) használata után még egyszer fogfájást kap, vagy szájbüzön szenved (csomagolás külön 12 kr.) **Kothe János György** udvari szállitó Bécs, I. Regierungsgasse 4. Budapesten, Török József gyógyszerésznél.

PFLEGER IG.

Első osztrák

cs. k. szabad.

faszővőde, ablakredőny, görfüggöny

és

faaruk gyára

Bécs, Hernals Hauptstrasse 108. a lóvonatu vasut mellett.

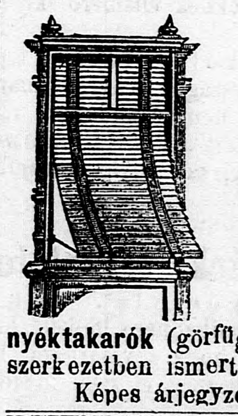

Ajánlja szabad. **fa-görfüggöny, ablakredőny, spanyol falak, kályha-ellenző, fa- és papirkosár, asztalgyékény, kárpitkimélő, árnyéktakarók** (görfüggöny növényházak számára) **kertisátrak** gyártmányait legujabb szerkezetben ismert jó minőség és olcsó árakon. 16

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Elegans

Felöltöny 10. 12, 17, 25, 50.
Papi felöltöny 24, 28, 32, 35, 40.
Öltözék (complet) 16, 20, 25, 30, 60.
Gyászi öltözék 30, 35, 40, 45, 50,
Séta kabát (kamgarn) 16, 25, 35, 40, 60.
Vadász kabát 9, 12, 15. 18, 30.
Utazó köpeny (angol façon) 25, 30, 35, 40, 50.
Nadrág 6, 8, 10, 12, 18.
Liberia öltözék 20, 25, 30, 35, 40.
Gyermek felöltöny 9, 11, 13, 16, 20.
Gyermek öltözék 10, 13, 16, 20, 30.

Mindez a legujabb façon szerint gondosan késztve a legolcsóbb szabott árak mellett (az időviszonyokat tekintve).

Az ár minden darabon kitéve van.

Téli áruk 10% lerovattal a határozott áron alul csupán

ROTHBERGER JAKAB
csász. és kir. udvari szállitónál
Legnagyobb
uri- és fiuruha-raktárának,
Budapesten,
Kristóf-tér 9. sz. I. emelet
a „Nagy Kristóf"-hoz.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 17

Elgyengült férfi erő, idegrongáltság. Titkos ifjukori bünök és kicsapongások,

Dr. Wrun-féle Peruin-por

(perui növényekből késztve.)

Egyedül csak a peruin-por alkalmas a nemző és szülő szerek mindennemü gyengeségének elháritására, s igy a férfiaknál a tehetetlenség (férfiui gyengeség) s a nőknél a magtalanság eltávolitására. Nemkülönben pótolhatlan gyógyszer az idegrendszer minden bántalmainál, s nevezetesen a kicsapongások, önfertőzés és az éjjeli magömlések (mint a tehetetlenség egyedüliokozói) által előidézett férfiu gyengeségi állapotoknál. 13

Ara egy doboznak pontos leirással együtt 1 forint 80 kr. Főügynökség: Gischner Al Bécs, II. Kaiser Josefstrasse 14. — Budapesten Pataky Károly gyógyszerész Szécsényi-sétatér és Pillich F. udvar gyógy- szerésznél V. ker. Marokói-utcza 2. szám és valamennyi nevezetesebb gyógyszertárban.

HIRDETÉSEK

e laprészére,

felvétetnek

a kiadó hivatalban

(himző-utcza 1. sz. a.)

Nélkülözhetlen minden háztartásra!

Az uj

rothadástgátló, fertőzteleoitő és egészségügyi szer

„Sanitas"

Sarg F. A. fia és társától.

Bécsben főraktár a nagybani előadásnak, **Vogl Brothers Sucersnél, Bécs** Himmelpfortgasse Nr.26. **Budapesten** Kochmeister Fridr. utóda, König Jul., Hofmann J., Neruda F., Thallmayer és Seitz. **Agramban** Grünfeld és Mayer, Schwarcz Franyónál. **Győrben** Freund Ad., **Pécsett** Werrheimer F.-nél. 246

Geiger magánmérnök elismert legjobb, hideg vizzel könnyen lemosható

másolóanyag klgja 1 frt 60—2 frt 20 kr.

(viztartama szerint) alkalmaztatik a cs. kir. belügyminisztérium, pénzügyminiszterium, déli vasut, államvasut, éjszaknyugoti vasuti, a. o. ipar-egylet, mérnök-egylet és több másoknál. ***Magánzóktól*** sok elismerő levél felmutatható.

Anilintinták 20-féle szinben teljes szinezett terveknek 25 krtól.

Geiger ***szab. autógraphia tinta ezer fekete lenyomattal*** sajtó nélkül, nyomdafestékben egy eredetiről eljárással együtt 6 frt, henger 1 frt 80 kr, festék 80 kr, festékpléh 1 frt.

Negativ ngomatu ténta. 1 millió lenyomat elárással 6 frt, — a tinta egyedül 50 kr. 206

Raktár: Bécs IV. Alleegasse 3.

Krondorfi savanyuviz,

a legkellemesebb **üditő-ital** jónak bizonyult **gyógyviz** a gyomor-, tüdő- és gégefő-bajoknál, — **hivatalosan vegyelemezve Dr. Lerch József cs. k. professor által Prágában.**

A **„Krondorfi savanyuvizforrás" röpirata** Dr. KISCH egészségügyi tanácsostól ingyen a

fürdővállalat által KAHL és Társ. Krondorfban, Karlsbad mellett.

Képviseltetés Magyarország részére Budapesten: Radocsay és Bányay, IV. ker. koronaherczeg-utcza 11. — Készletben tartatik az ásványvizkereskedésekben, vendéglőkben, kávéházakban stb.

Legujabb!!

Nélkülözhetlen mindenkire nézve

szab. zseb-iroda

jegyzékkönyv vagy tintatartó és irónnal 2 frt dbja, gyertya, pecsétviasz és pecsétnyomóval együtt, nem nagyobb egy középnagyságu jegyzőkönyvecskénél 2 frt 50 kr dbja, Ugyanez finom bőrbe kötve 3 frt.

Zseb tintatartó

igen kényelmes és hasznalható óraformával 1 frt 50 kr. — **Különlegesség orvosoknak rendelvénytuskóval,** 100 rendelvénynyel, mely az elhasználás után tartaléktuskóval pótolható **2 frt 25 kr.**

Gotsbacher Ed. VI. Mittelgasse 6. Bécs. Főraktár: **Boschan E.** papirkereskedésében Bécs, I. Jasomirgottstrasse 6.

Végeladás.

Helyiség változás folytán mintaraktáramban bécsi-utcza 4. szám I. emelet március 9-től kezdve több mint százféle mindennemü olcsóbb és finomabb kályhák, kandalok, takaréktüzhelyek, zöld és barna kályhák több mind ezer drb majolica és porczellán diszdarabok servicek stb. egész leszállitott olcsó áron eladatnak. Megtekinthető délelőtt 10-től 1 óráig és délután 4-től 6 óráig. 148

Fischer J. majolica és kályhagyára.

Corvin Mátyás kocsi keserüviz.

Magyarország legtartalomdusabb közzé sorzott, Nevezetesen idült gyomor- és bélhurutban, alhasi vérpangásból származó székrekedésben, máj- és léptőmülésben, elhájosodásban, idült bőrbetegségekben, s egyáltalan a test egyéb szerveinek azon bántalmaiban, melyek aranyeres pangásból származtak.

Kapható minden füszerkereskedésben és gyógyszertárban a bel- és külföldön.

Raktára Budapesten: Radocsay és Bányai uraknál.

Nagybani megrendelések
224 **Stöger Károly,** kutigazgatónál
Komáromban

Berger orvosi kátrány szappana

orvosi tekintélyek által ajánlva, Osztrák-Magyarországban, Franczia, Német, Holland, Svajcz és Romániában stb. 12 év óta fényes sikerrel alkalmaztatik.

Mindennemü bőrkiütések és az arczbőrtisztátlansága. különösen rüh. idült és korpa bőrküteg, kosz, haj és szakálkorpa, szeplő, májfolt, vörös orr, fagyás és izzadó lábak ellen.

Berger kátrány szappana 40% conc fakátrányt tartalmaz, gondosan késztve, és lényegesen különbözik a kereskedelem más kátrány-szappanától.

Csalódás kikerülése végett

e gyógyszertárakban **Berger kátrány szappana** kérendő, és a **zöld csomagolásra** és **védjegyre** ügyelendő. — Gyengébb kátrány szappanként gyermekek **fő és bőrkütegei arczbőr tisztátlanságai,** valamint felülmulhatlan mosó- és fürdőszappannak alkalmazható

Berger glycerin kátrány-szappana csak 5% kátrányt tartalmaz, ellenben 35% glycerin és finom illatu csomagolása créme szinü és védjegyet hord.

Mindennemüek **darabja ára 35 kr ismertetéssel.** Főszétküldés; **Hell G.** gyógyszerész **Troppau** oszt. Sziléziában, a hova megrendelések és kérdések intézendők. **Főraktár Budapesten Török Józsefnél** király-utcza, továbbá Baier A., Fauser A., Dr. Wágner gyógyszerészek és **Kochmeister Fr. utóda,** Thalmayer és Saitz kereskedésükben. Budapest és Magyarország legtöbb gyógyszertárai Berger kátrány-szappanát raktáron tartják. 249

Üzlethelyiség változtatása végett elárusitjuk az összes készletben lévő

butorkelme és teritőket,

régibb mintájukat,

Fél áron. Maradékokat még olcsóbban.

Butorkelme és teritőket, ujabb mintájuakat, és mindennemü

szőnyegeket

dus választékban

beszerzési áron alul,

WOLFF ALBERT és FIAI

Budapest, Gizella-tér 2. sz. a. (előbb Deák-utcza 4. sz.) Mocsonyi-féle házban, a váczi-utcza sarkán.

Folyó évi augusztus 1-től raktárunk koronaherczeg-(uri)-utcza 20. szám kis korona-utcza sarkán létezik.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs. kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

KÖSZVÉNY-VÁSZON

mindenféle köszvény, csuz (rheuma), inszaggatás, — mell-, gerincz-fájdalmak, keresztcsont-fájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. Egy csomag ára 1 frt 5 kr. kettős ereju 2 frt 10 kr. **Dr. Hufeland** hires orvos gyógyászati müveiben következőleg nyilatkozott: Két betegség van, melyek ellen az orvosi tudomány sikertelenül látszik **erős gyógyszereket** feltalálni; ezen bajok **fejköszvény** és **közköszvény** (podagra) **e gyógyszer most a fentebbi köszvényvászon használata által feltaláltatott.**

Dr. Buron párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen.

Egy köcsög ára a használati módszerrel együtt 70 kr, kisebb köcsög 35 kr. Valódi.g Budapesten csak egyedül Török József ur gyógyszertárában, király-utcza 7. szám. Miskolczon: Ujházi ur gyógysz a kigyóhoz, Eger: Köllner ur gyógysz., Debreczen: Rothschnek ur gyógysz. és E. Weiglein urnál kapható. Budapesten elszállitási főraktár Török József ur gyógyszertárában király-utcza 7. szám alatt. 15

Oppelik A.

1858-ban alapitott első osztrák

hirdetési irodája

Bécs, Stadt, Stubenbastei Nr. 2.

(a Wollzeile 36. számu sarokház.)

Ajánlja magát hirdetések felvételére az

összes bel- és külföldi lapok számára.

A beérkező megrendelések pontos és megbizható kiviteleert kezeskedik az általánosan mint szilárdnak ismert és e szakmában legrégibb czég Osztrák-Magyarországban.

Árjegyzék és költségelőirányzat ingyen és bérmentve. 14

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzetei (azonos a P. Lloydéval) április 13.

Termény	Irányz.	Minőség hektol.	Ár 100 kilogramm frtól	Ár 100 kilogramm frtig	Minőség hektol.	Ár 100 kilogramm frtól	Ár 100 kilogramm frtig
Buza							
bánsági uj	szilárd	74	—.—	—.—	75	12.15	12.30
„ „		76	12.35	12.45	77	12.55	12.65
„ „		78	12.70	12.80	79	—.—	—.—
„ „	„	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
tiszavidéki „		74	—.—	—.—	75	12.20	12.35
„ „		76	12.45	12.55	77	12.65	12.75
„ „		78	12.80	12.90	79	—.—	—.—
„ „	„	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
pestvidéki „		74	—.—	—.—	75	12.15	12.25
„ „		76	12.30	12.35	77	12.45	12.55
„ „		78	12.65	12.70	79	—.—	—.—
„ „	„	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
fehérmegyei „		74	—.—	—.—	75	12.15	12.30
„ „		76	12.40	12.50	77	12.60	12.70
„ „		78	12.75	12.85	79	—.—	—.—
„ „	„	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
bácskai „		74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
„ „		76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
„ „		78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
„ „	„	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
északmagyarországi „		74	—.—	—.—	75	11.80	11.95
„ „		76	12 —	12.10	77	12.20	12.30
„ „		78	12.40	12.50	79	—.—	—.—

Termény	Irányzat	Faj	Minőség hectoliterenk.	Ár 100 kilogrammként frttól	Ár 100 kilogrammként frtig
Rozs	esendes	—	70—72	9.60	9.80
Árpa	szilárd	takarmány	60—62	7.40	7.65
„	„	ége nivaló	62—64	8 —	8.90
„	„	sörfőzdei	64—66	—.—	—.—
Zab	„	—	36—40	7.80	7.50
Tengeri	„	bánsági	75	7.80	7.90
„	„	más nemü	73	7.75	7.80
Repcze	„	káposzta		7.60	7.70
„	szilárd	bánsági		—.—	—.—
Köles	szilárd	—		7.60	7.80
Kendermag	szilárd	—		—.—	—.—

Szokványgabona határidőre		Irányzat		100 kilogramm pénzben	100 kilogramm áruban
buza		—	tavaszra	11.97½	12.02½
„		lanyha	őszre	—.—	—.—
tengeri		szilárd	szept.—október	—.—	—.—
„			május—jun. 1880	7.80—	7.85—
zab		„	tavaszra	7.20—	7.25—
„		„	őszre	—.—	—.—
repcze bánáti			aug.—szept.	—.—	—.—

Szilva lanyha bosn. hord. p. 25.— á. 27.— zsák p. 25.— á. —.— szerb. 24.50 a. p. 25.—
Szesz szilárd régi módu élesztő, h. n. p. 34.75 áru 35.50
Szesz szilárd és uj módu, burgonya p. 37. á. 38.

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	Utolsó árkelet áru
Államadósság.			
Magyar vasuti kölcsön	befizet. 170 frt	126 50	126 75
Gömöri államvasuti zálogl.	„ 100 frt	—.—	—.—
Magy. keleti vasut I. kib.	„ 300 frt	83 50	83 75
„ „ „ II.	„ 700 frt	89 —	89 50
Magy. kel. vasuti államkötv. ar.		86 75	87 —
Magy. nyeremény-kölcsön 100 frt		114 3/8	114 50
„ sorsjegy-kölcsön 50 frt		113 3/8	113.50
1871-iki magy. államk.-kölcsön v. stri. f. ez. 5%		—.—	—.—
1872-iki „ „ „ v. stri. f. ez. 5%		—.—	—.—
1873-iki magy. kir. kincstári utalv. f. ez. 6%		—.—	—.—
1874-iki „ „ „ „ f. ez. 6%		—.—	—.—
Magy. aranyjáradék 6% adómentes		106 55	106 75
„ földtehermentesitési kötvények		92 50	92 75
„ „ „		91.25	91 75

Értékpapirok	Utolsó árkelet pénz	Utolsó árkelet áru
Magy. földtehermentesitési kötvények temesi	91 50	92 50
„ „ „ 1867. záradékkal	90 75	91 25
„ „ „ erdélyi	91 50	91 75
Magy. orsz. jel. urbéri válts. kötv. (100 frt) 5%	89 50	90 —
Szőlődézsma váltsági kötvény (100 frt)	92 75	93 —
Magy. kir. pénztárjegyek 6 hóra	101 30	—
Osztrák államadósság papirban 5%	73.85	74
„ „ ezüst kamat jan.—jul. 5%	74.10	74 30
„ „ „ „ apr.—okt. 5%	74 10	74 30
Osztrák aranyjáradék	89.90	90 10
„ „ kisorsolással 1860-ból á 500 frt	130 —	130 50
„ „ „ 1860-ból á 100 frt	133 —	134
„ „ „ 1864-ből á 100 frt	174 50	175 —
„ „ „ 1864-ből á 50 frt	174 —	174 50
Pest városi kölcsöne 1870-ből 6%	102 50	— —
„ „ „ 1871-ből 5. 6	102.50	—.—

Osztal. 1879-re	Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	Utolsó árkelet áru
	Biztositó társulatok.			
200 —	Első magy. bizt. társ.	befiz. 200 frt	4050	4100
90 —	Pannonia viszb. társ.	„ 300 „	1300 —	1325
—.—	Pesti bizt. intézet	„ 100 „	—	—.—
—.—	Duna viszbizt. társ.	„ 200 „	188 —	190
	Vasutak.			
—.—	Alföld-fiumei	„ 200 „	157 50	158 —
—.—	Arad-körösvölgyi	„ 100 „	—	—
—.—	Báttaszék-dombóvári	„ 200 „	145 50	146 —
—.—	Déli vasut	„ 200 „	81 —	82 —
—.—	Éjszakkeleti vasut	„ 200 „	148 50	149 —
—.—	Erdélyi vasut	„ 200 „	140 50	141 —
—.—	Kassa-oderbergi vasut	„ 200 „	128 —	129
—.—	Osztrák államvasut	„ 200 „	279 —	280
—.—	Pécs-barcsi vasut	„ 200 „	194	195
—.—	Tiszavidéki	„ 400 „	247 —	247 50
—.—	Vágvölgyi vasut	„ 200 „	—	
—	Osztr. dunagőzhaj. társ.	„ 500 „	609	611
6	Budai hegypálya	„ 100 „	89	90
—.—	Pesti közuti vaspálya	„ 200 „	382	383
	Bankok.			
—.—	Ált. m. municip. hitelb.	„ 200 „	—	—
25 —	„ „ hitelbank	„ 200 „	273 50	274 —
—.—	Angol-osztrák bank	„ 120 „	153 —	154
—.—	Bihari keresk. bank	„ 140 „	—	—
—.—	Bottai tak. és hitel-egylet	„ 100 „	—.—	—
—.—	Horvát leszámitoló-bank	„ 200 „	—	—
4	Iparbank, budapesti	„ 100 „	51 —	53
— —	Kisbirt. földh. intézete	„ 80 „	—	—
2	Lipótv. bank rész.-társ.	„ 100 „	62 —	63 —
— —	Magy. ált. földh. részv. tá.	„ 140 „	151	152
—.—	Magy. jelzálog hitelb.	„ 60 „	53	54
18	Osztrák hitelintézet	„ 160 „	289 —	289 50
—.—	Osztrák-magyar bank	„ 600 „	840	842
—.—	I. magy. iparbank	„ 200 „	165	166
42	Pesti keresked. bank	„ 500 „	635	640
7	Pest-budai kézm. bank	„ 100 „	80 —	83 —
—.—	Szegedi hitelbank	„ 100 „	—	
—.—	„Unio" bank	„ 100 „	112 —	113 —
	Takarékpénztárak.			
9 —	Országos központi	„ 100 „	152	152 50
225 —	Pesti első hazai	„ 1000 „	3800 —	3850

Osztal. 1879-re	Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	Utolsó árkelet áru
30	Pest-budai fővárosi	befiz. 200 frt	432 —	435
4	Pesti külvárosi	„ 150 „	58 —	60 —
—.—	Pakrac-daruvár-kutinjai	„ 50 „		
—.—	Vas-zalamegyei első	„ 100 „	127	128
	Gőzmalmok.			
—	Concordia malom	befiz. 500 frt	512	515
200	Első budapesti	„ 500 „	1615	1625
40	Erzsébet	„ 200 „	316 —	318 —
	Hengermalom	„ 500 „	725	745
40	Lujza	„ 160 „	270	272
50	Molnárok és sütők	„ 200 „	350	352
	„ „ III. kib.	„ 120 „	—	
200	Pannonia	„ 1000 „	1840	1850
50	Viktoria	„ 300 „	470	471
	Különféle vállalatok.			
30 —	Alagut	befiz. 105 frt	103 50	104 50
24 —	Ganz és társa vasöntöde	„ 400 „	482	484
12.—	Gschwindt-féle szeszgyár	„ 200 „	305	308
26 —	Gyapjum. és siz.t. első m.	„ 200 „	185	
40 —	Keresked. testület épülete	„ 210 „	—	—
50 —	Könyvnyom. „Athenaeum"	„ 200 „	530	540
—	„ Pesti részv. t.	„ 500 „	610	615
—.—	„ Franklin	„ 150 „		
—	Kőszén és téglagyár	„ 200 „	117 50	118 50
—.—	Rima-murányi vasmü	—	3100	
—.—	Salgó-tarjáni kőszénbánya	„ 100 „	112 25	113
—.—	Salgó-tarjáni vasöntöde	„ 100 „	148	150
—.—	Schlick-féle vasöntöde	„ 200 „	156	158
—.—	Serfőzde első magyar	„ 500 „	590	594
20 —	Sertéshizlaló	„ 200 „	190 —	191
— —	Sóskuti kőbánya	„ 200 „	30 —	34 —
— —	Spodium és csontlisztgyár	„ 200 „	252	254
— —	Szálloda-részvénytársaság	„ 200 „		
—.—	Tégla és mészégető ujlaki	„ 200 „	64 —	65 —
—.—	Téglagyár, kőbányai	„ 200 „	127 —	128
	Záloglevelek.			
	Magy. földhit. int. papir érték	5½%	102 5/8	102 7/8
	„ „ „ „	5%	98 75	99 —
	„ „ „ arany v. ezüst	5%	117 25	117 50
	„ jelzálogbank	5½%	95 50	96 —
	„ ált. földh. részv. társ.	6%	102. —	102 50
	„ „ „ „	5½%	95. —	95 50

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	Utolsó árkelet áru
Osztr.-magyar bank z. é.	5%	103 50	104.75
Pesti kereskedelmi bank	5%	102 50	—.—
Kisbirtokosok földhitelintézete	7%	97 50	98.
„ „	6%		—.—
Elsőbbségek.			
Báttaszék-dombóvár-zákányi vasut	befiz. 200 frt 5%	83 —	83 25
Dunagőzhaj. társaság	„ 200 „ 5%	—	—
„ „	„ 300 „ 5%		
Észak-keleti vaspálya	5% befiz. 300 frt	85 25	85 75
„ „ ar.	5% „ 300 „	—	—
Magy. galicz. vaspálya	5% „ 500 „	—	—
I. erdélyi vaspálya	5% „ 200 „	84 50	85 —
Győr-sopron-ebenf. vas.	6% „ 200 „		
Kassa-oderbergi vasut	5% „ 200 „	89 50	90 —
Vágvölgyi vasut	5% „ 200 „		—.—
„ „ részk.	7½% „ 200 „		—.—
Budapesti lánczhid	6% „ 100 „	101 75	—.—
Kőszén és téglagy. kötv.	6% „ 100 „		
Lloyd és tőzsdeépület	5% „ 100 „	91 50	92 —
Stiriai-Horvát fényszén bányászati társulat	6% „ 200 „	—	
Magánsorsjegyek.			
Osztrák hitelintézet		177	178
Pénznemek.			
Cs. k. arany		5 54	5 56
Osztrák-magyar 8 frtos arany		9 45	9 47
20 frankos arany		9 45	9 47
Török aranylira		—	—
Osztrák és magyar ezüst		—	—
Római birodalmi bankjegyek		58 40	58.50
Váltók árfolyama.			
Német bankpiaczok 100 márk	4%	57 85	58
Amsterdam 100 hollandi frtért	3%	98 20	98 25
Brüssel 100 frankért	3½%	46 80	46 90
Páris 100 frankért	3%	46.95	47 —
Zürich 100 frankért	3½%	46 85	47
Svájczi bankpiaczok	3½%	46 85	47 —
London 10 font sterlingért	3%	118 65	118 75
Szentpétervári 100 rubelért	6%		

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában. Károly-kaszárnya (rostély-utcza) 3. szám.

Az „Egyetértés" melléklete.

— 103-ik számához. —

A szlávok és Dalmáczia.

— Saját levelezőnktől. —

Fiume, ápr. 7.

Több dalmát ismerősöm, megtudván, hogy egy szabadelvű magyar lapnak vagyok levelezője, felkért, hogy szánalmas helyzetüket szellőztessem a magyar közönség előtt, melytől, mint a hajótörött, ki még a szalma szálhoz is kapkod, kétségbeesésükben valami segitséget várnak.

Dalmácziában meszszevágó események vették kezdetöket; az osztrák kormány véglegesen szlávizálni akarja e tartományt, brutális erőszakkal ki akarja irtani az olasz kultura drágán őrizett ültetvényeit; a klasszikus műveltség, a világ nyelv, a tudomány, a művészet helyébe a durvaságot, egy primitiv nyelvnek bárdolatlan tájszólását akarja megh onositani a tudatlanság és a barbarizmussal egye temben! Bizony nagy ugrást tehetett előre a szláv befolyás Bécsben és magasra fokozódhatott az „Irredenta" szülte félelem, hogy ilyen törekvéseket még csak nyilvánitani is merjenek, hát még midőn azok valósitását meg akarják kisérteni! Pedig már tettek kisérleteket és nem épen csönd esen. Igy ezelőtt négy évvel a ragusai és cattarói olasz középiskola tannyelvét horvátra változtatták. Utánna egy évre a sebenicói és curzolai olasz fő-reáliskolákból szláv nyelvü polgári iskolákat alakitottak; most meg a spalatoi még egyedül fennmaradt reáliskola olasz tannyelvét horvátra változtatták. Most már csak Zárában maradt egy középiskola, a gymnásium, hol még olaszul tanitanak de ide és egy Pericich nevezetü hires panszláv agitator papot neveztek ki igazgatóul*), ki arról ismeretes, hogy olasz nyelvről, olasz müveltségről vagy akármi másról, mi ezekkel összefüggésben van, egy hangot sem akar hallani se tudni.

Ezenfelül az összes dalmát iskolákra főfelügyelőül egy szintén hires panszláv agitátort, valami Solar nevezetü krajnai születü papot tettek meg. Ha már most a zárai gymnaziumból is kizárják az olasz nyelvet, a mi pedig csak pár hónap kérdése, akkor azután Dalmátország intelligenciája, a kereskedői és földbirtokos osztály külföldre küldheti sarjadékát, ha nem akarja, hogy otthon elbutuljon vagy éppen horvátvá váljék.

Ime igy szlávizálnak Dalmáczában az oktatás terén! elképzelhetik ebből, hogy miket nem követnek el az administráczió többi ágaiban, hol a hatalmaskodásnak még szabadabb s tágasabb tér nyilik.

Lássuk már most, hogy miképen veszi a nép Dalmáczia szláv ajku és olasz lakossága ez erőszakos intézkedéseket? A tartomány nagyobb részét szlávok lakják, csak a kikötő városok olaszok és a szigetek egy része. Mindamellett ezek képezik az ország szinét, javát, intelligenciáját, ős nemzetségét, birtokos és kereskedő osztályát. De meg a mi szép, jó és értékes van a tartományban, az mind köztük található, a többinek megmaradt a kopár, kietlen szikla, melynek a hasadékaiba szorult csekély földecskéken tengetik szegénykék sivár életüket. Hogy tehát az olaszok a nyelvök s müveltségük elien irányzott törekvéseket a legnagyobb felháborodással veszik, az természetes. Hisz ha nem is gondolnak egyéb jogaikra, ha csak végig tekintenek az országon, Zárától le Ragusáig, a római és olasz müveltség e kitörölhetetlen emléksorán, lehetetlen, hogy fel ne zuduljon bennük a nemzeti önérzet e barbár kiméletlenséggel szemben.

De a szláv lakosság sem örül annyira a tudósitásnak, mint talán sokan gondolhatnák. Megmondjuk az okát is. Dalmáczia, miután szétbomlott a nyugoti római birodalom, melynek nagyrabecsült provinciája volt, nem sok ideig maradt független. Elfoglalták vagy feldulták különféle hatalmasságok és vándornépek. Huzamosb ideig azonban csak a velenczeiek, magyarok, horvátok és törökök uralkodtak rajtuk. Megjegyzendő itt, hogy mig a velenczeiek gyarmatokat alapitottak a tenger partján, nagyszerü épitkezésekkel folytatták a rómaiak megkezdett munkáját s igy köztük a jólét s müveltséget gyarapitották, addig a horvátok csak erőszakoskodtak rajtuk a törökök pedig csak rabolták, őket. Mi a magyar uraságot illeti, a dalmaták szivesen emlékeznek meg róla. A magyar királyok ugyanis érintetlenül hagyták jogaikat, nemzeti nyelvüket és egyéb szokásaikat, s többször pazar nagylelkűséget mutattak irányukban. Innen van tehát, hogy a mig olasz és magyar uraikra hálásan és sajnálkozva gondolnak vissza, addig a horvátok és törökök iránt ösi gyü ölettel viseltetnek. (Hisz maguk a szerbek is gyülölik a horvátokat.)

Most is olvasom többször lapjaikban, hogy mennyire irigylik a magyar uraság alatt élő Fiume sorsát, hol kormányunk nemesak hogy az olasz nemzetiség ellen nem tör, hanem még annak müvelésére saját költségén középiskolát is tart fenn.

De legyen elég mára ennyi. Majd helylyelközzel elmondom a többit is, meg azt is, hogy miképen sikerülend századunkban egy ősi kultura helyébe barbarizmust ültetni. Mindez talán nem lesz érdektelen politikai szempontból sem, mert ha épen e törekvések meggátlását nemzetietlen kormányunktól nem is várhatjuk, — a nemzetre nézve mégis intő például szolgálhat.

Sz.— E.— T.

** Bizonyosan a paritásos dualismus kedveért akar a magyar miniszterium — a fiumei állami középiskolába is egy szintén hires magyarországt panszláv papot igazgatónak megtenni.*

ORSZÁGGYÜLÉS.

I.

A képviselőház ma Szlávy József helyett uj elnököt választott. A ház elnökévé Péchy Tamás képviselő választatott meg szótöbbséggel Irányi Dániel ellenében. A mérsékelt ellenzéknek elnökjelöltje nem volt, mert nem tudtak ez iránt megállapodásra jutni. Péchy Tamás nem nyervén még meg felmentését a közmunkas közlekedési miniszterségtől, a házelnöki széket ma még nem foglalhatta el.

Folytattatván a vallás- és közoktatásügyi tárcza költségvetése. Trefort miniszter pongyola-beszédben nyilatkozott Helfy és Molnár Aladár határozati javaslatai felől. E kérdéshez szólt Krajcsik János is az ultramontán álláspontot védelmezve. Mandel Pál nagy érdekkel hallgatott szép beszédében a polgári házasság kérdésével foglalkozott. Polyt Mihály és Tisza Kálmán között az ülés végén egy kis nemzetiségi vita folyt. Polyt ügyes s csinos beszédben előadta a szerb egyházi autonomiának a patriarchatusi adminisztrator kinevezése által szenvedett állitólagos sérelmeit. A miniszterelnök a dolog érdemére nézve nem válaszolt Polyt-nak, csak néhány polemikus megjegyzést tett.

A mai vitával különben lapunk más helyén bővebben foglalkozunk.

II.

A képviselőház ülése április 13-án.

Elnök: Szontágh Pál (nógrádi). Jegyzők: Baross Gábor, Antal Gyula, Mednyánszky Árpád b.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza Kálmán, Szapáry Gyula gr., Orczy B. b. Kemény Gábor b., Pauler Tivadar, Péchy Tamás, Trefort Agoston, Szende Béla, Bedekovich Kálmán.

Az ülés kezdődik d. e. 10 órakor.

A jegyzőkönyv észrevétel nélkül hitelesittetik.

Az elnökségnek ez alkalommal előterjesztése nincs.

Hegedüs Sándor előadó benyujtja az állandó pénzügyi bizottság jelentését Zsilinszky Mihály és Apáthy István határozati javaslata, továbbá a közlekedési tárcza részéről 1879-ik évre szükséges póthitelről; a Szeged sz. kir. város ujraépitésének keresztülviteléről és az erre szükséges költség viseléséről; Szeged sz. kir. város területén épitendő épületek adómentességéről; az 1880. évi V. t. ezikkel engedélyezett hitelmüvelet végrehajtásáról; a Szeged sz. kir. város belterületének árvíz elleni biztositásáról; a Tisza és mellékfolyóinak mentében alakult vizszabályozó és ármentesitő társulatoknak adandó állami kölcsönről szóló törvényjavaslatok tárgyában.

A beadott jelentések kinyomatnak és a ház tagjai közt szétosztatnak s a Szeged szab. kir. városra vonatkozók a budzetvita félbeszakitásával tárgyalás végett legközelebbi esütörtöki ülésre tüzetnek ki.

Mikó Bálint benyujtja a közlekedési bizottság jelentését az alakuló félben levő magyar tengeri hajózási társaság alakitó bizottságának kérvénye tárgyában. Kinyomatik, szétosztatik s annak idején napirendre tüzetik.

Következik a napirend első tárgya: a képviselőház elnökének megválasztása.

A szavazati jegyek beadatván, azok a ház előtt összeszámittatnak. Az eredmény a következő: Beadatott összesen 260 szavazat. Ebből **Péchy Tamás** kapott 172 szavazatot, **Irányi Dániel** 62 szavazatot, üres volt 19 szavazati jegy. A többi szavazatok egyesek között megoszlottak.

Elnök: Ennél fogva. t. ház, van szerencsém kijelenteni, hogy a házszabályok 19. §-a értelmében az elnökválasztás megejtetvén, a képviselőház abszolut többségének szavazatával Péchy Tamás képviselő választatott meg a házelnökének. (Éljenzés a középen.)

Ezen választás a házszabályok 24. §-a értelmében ő felségének a királynak tudomásul végett a miniszterium utján fel fog jelentetni.

Tisza Kálmán miniszterelnök: (Zaj! Halljuk!) T. ház! Most következnének más viszonyok közt, hogy a megválasztott elnök elfoglalja székét. De a megválasztott elnök, mint méltóztatik tudni, a kormánynak is eddig tagja volt. Ő ugyan lemondását már előzetesen beadta, de felmentése még le nem érkezvén, azt hiszem, hogy székét csak akkor fogja elfoglalhatni, midőn hivatalától felmentve lesz, ami egy pár nap alatt bizonyosan meg fog történni. (Helyeslés.)

Elnök: T. ház! Következik most a mai ülés napirendjére kitüzött második tárgy: a vallás- és közoktatásügyi minisztérium 1880-iki költségvetésének folytatólagos tárgyalása.

Trefort Agoston vallás és közoktatosügyi miniszter azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy Molnár Aladár tegnapi felszólalásában igen kis dolognak rettentő nagy feneket keritett. Molnár hibáztatta, hogy a miniszterium jelentése az alapok és alapitványok kezelésének ellenőrzésére kiküldött bizottság müködéséről, nem tétetett le a ház asztalára, hanem csak a folyosón osztatott ki s e tekintetben hivatkozott Eötvösre, ki másként járt el. Szóló megjegyzi, hogy Eötvös hasonló eljárást követett az ily jelentések kiosztásánál. Különben ez nem tiszteletlenség a ház iránt, mert a szétosztott okmányok a házban tárgyalás alá kerülhetnek.

Helfy vádjaival szemben megjegyzi, hogy benne is van egy kis alkotmányos érzék, minek jelét adta azáltal, hogy a jelentést, melynek közzététele önmegtagadásába került, mégis kiosztotta.

Azzal vádoltatott, hogy ő Felségétől felhatalmazást kért egy vizsgáló bizottság összealkotására, és pedig az országgyülés tudta nélkül. Ezzel szemben emlékezteti a házat, hogy ezen szándékát a budget-tárgyalás alkalmával bejelentette, s azt hiszi, hogy ily bejelentés a budget-tárgyalás alkalmával bir hivatalos jelleggel. A tizenöt tagu bizottság szervezése iránti javaslatot oly férfiak ajánlatára terjesztette ő Felsége elé, minők Majláth György, Haynald Lajos, Bánhidy Béla b., kiknek alkotmányos érzelmeihez kétely sem férhet. Helfy határozati javaslatot terjesztett be, mely szerint az alapok és alapitványok bevételei és kiadásai az országos budgetbe lennének beveendők. Ezen határozati javaslatot nem fogadja el, mert el nem fogadhatja.

Az 1848. III. t. cz. szerint, mely a miniszteriumról és annak felelőségéről szól, az kétséget sem szenved, hogy a miniszter mindenért felelős tehát bármiesoda alapot kezel, bárkit illet azon alap tulajdona, azért a miniszter felelős: de abból még sem következik, hogy azon alapok és alapitványokat az országos budgetbe be kell venni, legalább az 1848. törvények erről nem rendelkeztek. Ugy látszik ezen viszonyokról akkor megfeledkeztek és csakugyan az 1848-i törvényhozásban van egy házag, azt ki kell tölteni, de azt nem lehet egyszerü képviselőházi határozattal eszközölni. Nagyon tiszteli a képviselőházi határozatokat, de azon határozatokról még sem mondhatni, hogy törvényes erővel birnak, a képviselőház határozata nem bir kötelező erővel sem a felsőházra, sem a koronára nézve. Hogyha Helfy határozati javaslata elfogadtatnék a jövő évi budget-törvény megalkotásánál igen kellemetlen bonyodalmak állnának elő.

Másodszor nem fogadhatja el e határozati javaslatot azért sem, mert ezen alapok nem fundi publici, sed fundi fundationes piae jellegével birnak. Ezek sokaknak meggyőződése szerint egészen katholikus alapok, a szóló egyéni meggyőződése szerint is azok, legalább is azoknak tartatnak s ezen alapok jövedelmei mostanáig mindig katholikus czélokra fordittattak.

Már most tekintve a külön egyházak s felekezetek succeptibilitását az autonomia alapjaira nézve: vajjon érdemes volna-e a kedélyek oly nyugtalanságát előidézni, a minőt bizonyosan előidézne az, ha ezen alapok s alapitványok bevételének az országos budgetbe? E kérdést törvény által kell tisztázni.

De harmadszor nem fogadhatja el a határozati javaslatot azon indokoknál fogva sem, a melyekkel ő azt kisérte. Ő azt mondja, hogy az ő hite, és nézete szerint az alapok rosszul, minden kritikán alul kezeltetnek, s hogy az ő nézetei fényesen meg vannak erősitve azon jelentés által, mely a ház tagjai közt kiosztatott. De szóló ezen jelentésben ennek ellenkezőjét találja.

Helfy vádolja szólót a szemlaki birtok megvételéért. Appellál a t. ház igazságszeretetére: lehet-e őt a szemlaki birtok vétellel vádolni, miután ezen vétel még a magyar udvari kanczellária és a magyar helytartó tanács által eszközöltetett?

A második vád a tinójárási birtok megvétele. (Fölkiáltások a baloldalon: Langrand Dumanceau!) Neki nem volt semmi dolga Langrand Dumanceauval. Ezt a tinójárási birtokot szintén nem vette saját szakálára. Behozta a dolgot a miniszteriumi tanácsba és az ott helyben hagyatott. Felterjesztette ő felsége élé, ott is helybenhagyatott és miután a vallásalapból vétetett meg, még az episkopatussal és a primás ő eminenziájával is megbeszélte a dolgot és minden ember helyeselte. Senki se mondta, hogy rosz a vétel és hogy egyáltalában nem fekszik a vallásalap érdekében egy nagy jószág komplexumot megvásárolni.

Helfy harmadik vádja, hogy a tanulmányi alapból épitkezésekre igen nagy összeg fordittatott. Ez igaz, de a tanulmányi alapnak egyik rendeltetése épen az, hogy az abból fentartott iskolák és intézetek megfelelő épületekben helyeztessenek el.

Egyébiránt magára vállalja a felelősséget valamennyi épitkezésért ámbár csak három van olyan, melyet ő eszközöltetett. Ezek a mintarajztanoda a sugáruton, melynek ügye annak idején a t. házban többször megbeszéltetett. A második a pesti gymnasium, mely körülbelül 400,000 frtba került; ennek megfelelő kamatja 20.000 frt. Már pedig a gymnasium ezelőtt az Ujvilágutczában oly nyomoruságos házban volt elhelyezve, hol nem volt sem kellő világosság, sem levegő, és mégis 16.000 frt bért fizettünk.

A harmadik az ujvidéki gymnazium felállitása s e czélra egy épület vétele. (Egy hang a baloldalon: A Beleznay ház!) A Beleznay fundust kényszerüségből vette meg, mert az expropriaczió mint egy reá oktrojálták. A fundus azon részét pedig, melyre az egyetemnek nem volt szüksége, a vallásalapra nem azért ruházta át, hogy a vallásalapot megröviditse, hanem azon meggyőződésben, hogy a vallásalap ezt, ha nem is haszonnal, de ugyanazon áron eladhatja és el is adta volna, ha a szédelgés utáni nagy kamatláb be nem következik. Egyébiránt ebből nem lesz kára az egyetemi alapnak, mert épen most folynak a tárgyalások a telek legnagyobb részének eladása iránt.

Molnár Aladár határozati javaslatára nézve kijelenti, hogy azt elvben elfogadja, mert maga is szükségesnek tartja, bár egyénileg a szóban levő alapokat és alapitványokat katholikus jellegüeknek tartja, miután azokra nézve kétely nyilvánittatott, hogy ezek megvizsgáltassanak egy bizottság által, melyre nézve azonban kimondatni kivánná, hogy javaslatát kellő alapon beterjeszsze, hogy annak folytán a szükséges törvényhozási intézkedések megtörténhessenek.

Ismétli, hogy Molnár Aladár inditványát elvben elfogadja. (Helyeslés a jobboldalon.)

Mandel Pál: Történeti visszapillantást tesz a vallásszabadság és polgári házasság felett a házban 10 év óta folytatott vitára. A tulhaladott elvi vita helyett, házassági viszonyaink és ezeknek következményei hü leirását tartja a legsarkantyuzóbb sürgetési módnak.

A zsidóknál kétféle házassági jog van egymás mellett, helyesebben egymás ellen érvényben. A zsidó hitfelekezeti törvények vagy vallásos szertartások, és a magyar udvari kanczellária által 1863-ban kiadott rendelet. Hogy a kettő között, melyik az érvényes? azt megmondani senki sem képes.

Budapesten például a kanczellári rendeletet követik. Vidéken majdnem mindenütt a kanczellári rendeletet, eredeténél és alakjánál fogva érvénytelennek tartják, sőt többnyire nem is ismerik, és a régi zsidó jog szerint járnak el. És megtörtént Budapesten, hogy házastársak megindittották a válópert a budapesti kir. törvényszéknél ezelőtt öt évvel, természetesen a kanczellári rendelet alapján.

A felek azonban az eljárást huzamosnak találták, elmentek válni Jászberénybe, a hol a nő ujra férjhez is ment. Később a férj is ujra akart nősülni, azonban a budapesti hitközség az összeesketést megtagadta, utasitván a felet, hogy megkezdett válóperének befejezését a világi biróság előtt szorgalmazza. Kénytelen volt tehát a férj a válópert folytatni neje ellen, a ki Jászberényben már rég más házasságban élt. Ugy a hitfelekezeti jog mint a kanczellári rendeletből alkalmat nyujtanak visszaélésekre, miknek több példáit hozza fel.

De nem különb az állapot más hitfelekezeteknél sem.

Az unitáriusok és erdélyi reformátusok házassági ügyei saját egyházi biróságuk által intéztetnek el, mely biróságok felette egyszerü és gyors eljárásuk által nagy jelentőségre tettek szert — Ausztriában, a honnan gyakran igénybe vétetni szoktak. Az illetőség megállapitásához hat heti tartózkodás kivántatik Erdélyben. Ezt a hat hetet is azonban nyugodtan eltöltheti a fél Bécsben vagy — a mint egyik esetről tudom — kényelmesen sétálgathat az alatt az Escurial körül — Madridban. (Derültség.)

A gyorsaságra szolgál az ugynevezett instanczia per, mely alkalmaztatik oly esetekben, midőn az elkülönités a thora et mensa a polgári vagy a kath. biróság által már előbb kimondatott és abban áll, hogy egyik fél egyoldalu kértére, a nélkül, hogy a másik fél meghallgattatnék két-három hét alatt kimondatik a felszabaditás uj, szerencsésebb házasságra, a miért a felek az egyházi hatóságnak bizonyos taksát fizetnek, mely a kivánt gyorsaság szerint a mint t. i. rendes vagy rendkivüli ülés tartatik, változik 500 forinttól, ugyhiszem, egész 2000 frtig.

Egyébiránt a mi az erdélyi házasság-kötéseket illeti, meglehetős élénk csereviszonyban állunk e tekintetben Ausztriával. Az osztrákok exportálnak tőlünk erdélyi házasságokat, mi meg tőlük importálunk szükségbeli polgári házasságokat.

Ezen kölcsönös vándorlással azonban furcsán vannak a felek.

A mi kormányunk az Ausztriában kötött polgári házasságot itthon semmisnek jelentette ki, a bécsi kormány meg csak a mult év végén adott ki rendeletet, mely szerint az ugynevezett „erdélyi házasságok" ott Ausztriában semmisek.

Szóló ezután foglalkozik a katholikus házasság elválaszthatlanságával. Férj és nő, kik egymást gyülölik, az elválaszthatlanság vasláncaiban sanyargattatnak. Mások szeretve egymást, ágyasságban élnek, összekelésöket tiltván az egyházjog. Felszaporodnak a törvénytelen gyermekek, szégyenelve származásukat. Ez a helyzet képe. (Helyeslés.)

Mig tehát egyfelől a személyes biztonság fenntartására milliókat áldozunk, egészségügyi törvényeket alkotunk és annak kényszerü alkalmazásáért a szegény zselléreket megadóztatjuk, mig csupa emberiségből a halálbüntetés ellen küzdünk és a bünöst megmentjük a haláltól, — másfelől egy barbár jogtételnek ezrével áldozzuk ártatlan gyermekek sorsát, életét!

Avagy tagadhatja-e valaki, hogy itt nagy és valóságos nemzeti érdekről van szó?

Midőn látjuk, hogy osztályok és hitfelekezetek, különböző törvénykezéseik balfogalmai szerint torzsalkodó pártokra osztják a nemzetet, és sorvasztják annak vajmi drága erejét, akkor igenis nagy nemzeti érdek teszi elodázhatlan kötelességünkké az emelt válaszfalakat mielőbb megingatni, — nem megingatni, de erős kézzel földig leroskasztani.

Elfogadja Irányi Dániel határozati javaslatát. (Élénk helyeslés balfelől.)

Pauler igazságügyminiszter: Irányi ellen szól, mintha ő azzal, hogy a ház határozata daczára eddig a polgári házasságról szóló javaslatot elő nem terjesztette kötelességét mulasztotta volna. Ezen szemrehányást visszautasitja. A polgári házasság igen nehéz kérdés. (Derültség), a ház határozatában nincs határidő kitüzve a javaslat előterjesztésére.

A polgári házasság behozatalával nálunk szabályozni kell az egész házassági jogot, nem vagyunk oly helyzetben, mint Ausztria, hogy hivatkozhatnánk a polgári törvénykönyvre. Franczia-országban a polgári házasság felbonthatlan, nálunk majd el kell dönteni, hogy ilyen legyen-e vagy nem? S ha felbontható, mely esetekben? Eddig e tárgyban az előmunkálatok folytattattak. (Derültség.)

Szóló Mandelnek megjegyzi, hogy nem lehet azt állitani, hogy a törvénytelen gyermekek számát a kath. házasság felbonthatlansága szaporitja. A mi a felhozott egyes eseteket illeti, a biróságok a törvények, rendeletek és gyakorlat szerint itélnek. (Mandel Pál: De nincs törvény.) Ismétlem, a törvény, rendeletek és a gyakorlat szerint. Az erdélyi házasságokat illetőleg szóló e helyről nem akar mondani véleményt.

Krajcsik János püspök, fejtegeti a vallás- és tanulmányi alap eredetét. Hogy ezen vallás és tanulmányi alap kirekesztőleg a katholikusoké, azt ez ideig senki kétségbe nem vonta. 1871-ben, midőn a XVIII. t.-cz. által a főszámszék szerveztetett, alkalom lett volna kimondani azt is, hogy ez alapok szintén oda utasittassanak. Senkinek sem jutott ez eszébe. Sem Helfy, sem Molnár Aladár határozati javaslatát nem fogadja el. (Helyeslés jobb felől.)

Polyt Mihály felemliti a szerb patriarcha nyugdijaztatását s az adminisztratornak kinevezését. Mily nagy volt a szerbek meglepetése, midőn a magyar kormány a patriarchát minden alapos ok nélkül nyugdijazta és egyoldalulag egy adminisztratort nevezett ki, nem kérdezvén, nem törődvén azzal, vajjon ezen egyházi főnök tetszik-e a szerbeknek, vajjon megegyezik-e ezen kinevezés az egyházi kanonokkal, vajjon megegyeztethető-e ezen kinevezés az érvényben lévő pozitiv magyar törvényekkel, a kormány által ő felsége elé terjesztett és általa szentesitett kongresszusi statutumokkal. A patriarchának ugynevezett önkéntes lemondásáról szólni nem akar; mert ha fele igaz annak, a mit biztos forrásból hallott, akkor Magyarországon vagy mi nem vagyunk európai állapotban, hanem valóságos ázsiai állapotban, mert az eljárás olyan, hogy csak Törökországban lehet ilyen, a hol szerailjokban van módja egyik vagy másik pasát lemondásra kényszeriteni.

Az adminisztrator nem egyház főnök, hanem reverendába bujtatott kormánybiztos.

A miniszter elnökről sok erős dolgot képes feltételezni a nemzetiségek irányában, de hogy ő ezt az ügyet inicziálta volna, azt róla fel nem teheti, mert olyan embernek ismeri, a ki saját egyházában az önkormányzatot félig meddig tiszteli. (Derültség balfelől.) Az inicziativa ez ügyben Bécsből jött, ez ügy t. i. összeköttetésbe hozatott a bosnyák egyház ügyeivel. Szólo már tavaly ősszel, midőn e házban a bosnyák törvényjavaslat szönyegen volt, utalt a bosnyák kérdés nagy fontosságára. Hogy a közös kormány ez ügyet a magyar kormánynak tulnyomó befolyásával akarta intézni, az kétséget nem szenved. Csakhogy a magyar kormány e kérdésben tulbuzgó volt, többet tett,

Olympia kisasszony.

BOUVIER ELEK REGÉNYE. 39

MÁSODIK RÉSZ.

Egy sajátságos divatáru-üzlet.

III.

Házasság balkézre.

(Folyt.)

A szép vállu kisasszony mindig szemmel tartotta; Péter bement a szobába, és e leány a félig nyitott ajtón át szerénytelenül követte: látta, hogy a legnagyobb gonddal ápolja a sebesültet; látta, hogy a hölgy a fiatal ember mosolyára mosolygott; erre fejét rázta és igy szólt:

— Ez különös! mennyire megváltoztatja a szerelem a férfiakat!

Ezután visszament Marczelhez, ki megnyugodott abban, hogy az éjet álmatlanul kell töltenie, az asztalhoz ült, jókedvüen fogyasztani kezdé az ebéd maradványait, és megfordítá a régi közmondást: „A ki alszik, az eszik." A szép vállu kisasszony igy szólt hozzá:

— Lásd Marczel, én is igy óhajtanék szeretetni.

— Szeretnéd, ha meg lennél sebesitve?

— Oh nem!

— Együnk és hagyjuk ezt... Ha valaki titkolozni akar semmi sem oly alkalmatlan reá nézve, mintha figyelemmel kisérjük; tegyünk ugy kedves Mélie; mintha egyedül lennének; most asztalnál vagyunk, már többször megesett rajtunk, hogy az éj közepén felkeltünk vacsorálni, tegyünk ugy, mint akkor...

— Ez azon időben volt, midőn te féltél az alvástól, és azt hitted, hogy nem marad elég időd az ölelésre.

— Ugy van... te ma este oly jó és oly kedves voltál, mint egy angyal, és én méltó akarok lenni hozzád... Jöjj ide mellém szép Méliem! hadd őt szeretni fájdalmában és elragadtatásában és szeressünk mi is...

— De máskép...

A szép vállu kisasszony visszafojtá nevetését, Marczel mellett egy székre ült, de oly közel ért hozzá, hogy majd nem térdeire jutott; a fiatal ember átölelte derekát, és elfojtott nevetéssel megcsókolták egymást. Sokáig igy maradtak, a szem szemen csüngött, az ajk ajkra lőn szoritva, és a szép vállu kisasszony, mint valódi nő kérdé:

— Mond csak Marczel, ismered te a kis hölgyet?

— Nem... Kérlek Mélie, ne szóljunk többé erről: ő meghallhatná és ez elszomoritaná.

— O nem fogja meghallani; és ezen felől én mellette vagyok. A férfiak, kik megcsalják nejeiket rendesen, nem sokat érnek, de nála másként áll a dolog; ő a legostobább ember lenne, ha még érdeklődnék neje iránt. Te tudod, hogy én jól ismerem Phrynét; midőn én felléptem, már nem kellett a mütermekben. Oh! ezt nem ezért mondom, mintha gáncsolni akarnám, az tagadhatatlan, hogy csinos — ő gyönyörü, ámbár már egy kissé fonyadt. De én nem nézhetem e nőt; mióta Costin nőül vette, nekem ugytetszik, mintha különbnek tartaná magát, mint előbb volt. Ezen felfuvalkodott liba lenézi társnöit! Ah! tudod, ha akkor, midőn utol-zor ültem Costinnak egy szoborhoz, gunyos arczkifejezésével a müterembe jött volna, én kilöktem volna... A szobrász nagyon jól tette, hogy ott hagyta.

— Te untatsz, Mélie. Minderről akkor szólhatnál, ha ő szólott volna nekünk.

— Hisz én nem mondok rosszat; és ezenfelől ki hallja? A kis szőke hölgy nagyon kedves, finom arcza van, .. és tudod, veté oda ajkait nyujtva, azt nem akadályozhatod meg, hogy ne legyek kiváncsi: de van is okom reá: ő az éj közepén egy menyasszonyi ruhába öltözött nővel jött ide.., e hölgyön egy centimeter hosszu seb ejtetett, ez már valami...

— Oh! nem oly veszélyes.

— Sőt ellenkezőleg. Nos tehát, engem érdekel és tudni akarom.

— Mi nem tudhatunk meg semmit, és nem is szabad tudnunk... Én orvos vagyok és a hivatásommal járó titoktartás folytán kényszeritve leszek téged haza küldeni.

— Ah! ezt szeretném látni...

— Lássuk csak Mélie, légy okos. Vacsoráljunk csendesen; azután a pamlagon elterülve majd megkisértjük az alvást.

— Nem, kedves öregem, viszonzá makacsul a kis Mélie, nekem egy csepp kedvem sincs aludni. Menj a mellékszobába azon ürügy alatt, hogy megnézed a sebesültet, ezután kérdezd Pétert — ez egészen természetes — hogy miként történt e szerencsétlenség; én majd lefekszem a pamlagra és alvást szinlelek, mig ő mindent részletesen elbeszélt... oh! mily boldog leszek akkor... E kis hölgy nem szegény sorsu... és a dolog oly kalandos, hogy valóban felizgat; a menyasszonyi öltönyt nem szokás áruhának használni...

Marczel jóizüen felkaczagott, magához vonta a fiatal leányt, egy csókkal lezárta ajkait, hogy hallgatásra birja és igy szólt:

— Ha jól visel d magadat, talán holnap meg fogod tudni.

Ezzel borral kinálta meg.

— Nem, nem, tedd meg azt, mit mondtam, én még ma este akarom tudni.

— Hallgass meg Mélie, nem csak, hogy ma este semmit sem fogsz megtudni, hanem később sem; mert én igen jól tudom, hogy innen elmenve bizonynyal tovább beszélnéd.

— Mit mondasz?

— És ha mégis hallanál valamit, mindaddig bezárlak...

Egyszerre elhallgatott, elkomolyodott és igy szólt:

— Halld csak Mélie.

Péter elfojtott zokogása hallatszott; ez annyira meghatotta a szép vállu kisasszonyt, hogy rögtön igy szólt:

— Oh! szegény fiu. Menj be, és vigasztald... ez alatt valami borzasztó dráma lappang.

— Hagyjuk őt, a könnyek több vigasztalást nyujtanak neki, mint mind az mit én felhozhatnék. Jöjj Mélie, ne zavarjuk, kisértsük meg az alvást.

Ezzel a fiatal leányt a pamlaghoz vonta és kényszerité lefeküdni, mert a szép vállu kisasszony annyit ivott, hogy korán sem volt hajlandó leküzdeni lázas kivánciságát; a fiatal ember ezután lassan bement a beteg állapotáról tudomást szerezni.

Midőn az orvos megtekinté a fiatal nőt Péter felemelte fejét, és kérdé:

— Nos?

— Nagyon jól van; minden jól megy.

Costin megfogta kezét, szivélyesen megszoritá, és igy szólt:

— Köszönöm.

Most fejét ismét a párnára hajtá és beszivta Geneviéve lázas lehelletét; aggódva kémlelte, ha a beteg nem szenved-e és első tekintetét várta, hogy ezt egy mosolylyal viszonozhassa. Marczel szerényen visszavonult.

A szép vállu kisasszony már aludt; ő nem költötte föl. A kórházakból már megszokta volt a virrasztást, az asztalra könyökölt és elaludt. Reggel a két férfi felébredt. Marczel kijelentettte, hogy a beteg állapota tökéletesen megnyugtató. Ekkor a szép vállu kisasszony kétségbeesésére, ki épen felnyitotta szemét. Péter karon fogta Marczelt és egy sarokba vonta, hogy halkan beszéljen vele. Oh! a leány sokért nem adta volna, ha hallhatja, hogy mit mond.

Péter visszament Geneviévehez. Marczel Mélie kisasszonyhoz közelitett, a pamlagra ült és igy szólt:

— Mélie, Péter ismer téged, ő tudja, hogy csacska vagy és attól fél — de csak néhány napig — hogy te elbeszéled azt, mit láttál.

— Én!

— En azt mondtam neki, hogy tegnap azon inditványt tetted, hogy itt maradsz és nem fogsz kimenni...

— Én! én! kiáltá a bájos minta. Dehogy! hisz te mondottad.

— Igen!... Szóval ő tudja, hogy te jobb vagy mint szép, ezzel sokat mondok. Ő ért az efféhez.

— Igen! nos?

— Nos tehát, miután én kényszeritve vagyok érdekében néhány utat tenni, nagyon kéret...

— Hogy én is veled menjek?

— Sőt ellenkezőleg, hogy ne hagyd el e nőt, hogy légy betegápoló, szóval segits neki, mert egy férfire nézve még is nagyon bajos egy nőt ápolni. Ő ezt kegy gyanánt és mint szivességet kéri.

— Ez már bolondság! Mintha engem egy szivességre fel kellene kérni, ha szükség van reám. Én itt vagyok és szivesen szolgálok.

— Kedves jó kis Meliem!

— Hát nem természetes-e ez? Mondja meg neki, hogy én a kis hölgynek nem csak betegápolónője, de valóságos komornája is leszek... Én nem tudom, hogy miért, de én nagyon szeretem e kicsinyt.

— Te angyal vagy, veté oda Marczel megölelve. Mélie kisasszony rögtön elfoglalta uj állását, pontosan teljesité az orvos rendeleteit, a leggyöngédebb figyelemmel vette körül a beteget, és nagyon előzékeny volt Costin Péter iránt. Genevieve nem sokat törődött azzal, hogy ki lehet bájos betegápolónője, talán Péter barátja nejének tartotta, mert hálásan köszönetet mondott, midőn felébredésekor a fiatal leány felajánlá szolgálatait. A tépést levették, hogy ujra bekötözhessék, és Costin barátja elégült arczával láthatta, hogy a seb gyógyulófélben van. Marczel igy szólt;

— Minden jól megy, ön két nap mulva felkelhet; nyolcz nap mulva már el is felejtette, de hogy ugy legyen pihennie kell, és tegyen félre minden bánatot.

Genevieve hálás mosolylyal tekintett Péterre, meg fogta kezét ajkaihoz emelte, és igy szólt:

— Most már nem bánkódom, Péter velem van.

— Igen, kedves kis szépem, igen, én melletted maradok; életed az enyém, most én fogok felette őrködni, mindenki ellen megvédelek, és életemet neked szentelem:

Marczel folytatá a bekötözést, és igy szólt:

— De, hogy minden baj, és minden kellemetlenség el legyen kerülve, rendeleteimet pontosan kell teljesiteni; itt egy jó kis ápolónője van, és Amália betü szerint teljesitendi parancsaimat; ez a dolog erkölcsi oldala; de a testi gyengeségről sem szabad megfeledkeznünk. A szólát eltiltom.

— De, kérdé Genevieve pajkos mosolylyal figyelnem, hallgatnom szabad?

— Igen... mindaddig mig el nem alszik.

Az ifju hölgy egy intésére Péter lehajolt hozzá, és a fiatal leány halkan igy szólt:

— Meg kellene tudni, hogy mi történt a tegnapi eset után, és intézkedni kellene, hogy téged ne üldözzenek.

(Folytatása következik.)

mint tőle Bécsben követeltek. Bécsben akartak egy magyarországi szerb püspököt, a ki az egyházi administrácziót érti és eszélyes ember. Ilyen hirben állt a bácsi püspök Angyelics. Lehet, hogy e püspök Bécsben grata persona, mert ő volt a hires Rajocsics patriárchának archidiaconusa és titkára. De hogy a magyar kormánynál is grata persona, azt csak onnan magyarázhatja, hogy Majtényi báró komiszárius idejében jó szolgálatot tett. — De azért, hogy a magyar kormány a kedvelt püspököt Boszniába akarta alkalmazni, nem kellett volna a mi önkormányzatunkat halomra dönteni. De a magyar kormány egy csapással két legyet akart ütni; akart Boszniába is püspököt ajánlani és be is akarta azt ültetni a patriarcha székbe. De ezzel a közös kormánynak a legrosszabb szolgálatot tette. A bácsi püspöknek lehetett némi befolyása Boszniában, de egy, a magyar kormány által a szerbekre rátukmált egyházi főnöknek semmi befolyássa nem lehet. Mert azon nép egy az ő felfogása szerint katholikus kormány s állam által kinevezett főnököt nem tekint a keleti egyház püspökének, hanem ugy tekinti, mint a ki eljött Boszniába a katholikus uniót propagálni.

Ha a magyar kormány a törvényes állapotokat helyreállitani nem akarja, mi az erőszaknak nem fogunk ellenállni, hanem mi hivatkozni fogunk a törvényre, az ő felsége által szentesitett statutumokra. A törvény tiszteletében mi a kormányt nem kényszerithetjük. A törvényhozó testületnek feladata volna a kormányt a törvényeknek tiszteletben tartására kényszeriteni. Hogy az a mi egyházunkban történt; a reformátusoknál történik, volna módja ezen parlamentnek a kormányt a t ö r v é n y e k megtartására kényszeriteni. De mert mi nem tartozunk az uralkodó fajhoz, velünk szemben a kormány megsértheti törvényeinket. Ez beteges állapot. Ha a kormány nem akarja tiszteletben tartani a törvényt, csináljon egyházunk önkormányzatából tabula rázát, oszlassa fel a kongresszusi választmányt, a megye és községi egyházi testületeket és mi mindenre el vagyunk készülve. Ez még is csak olyan kis játék, a mi az államférfiaknak nem kellemes, nem azért, mintha félni kellene a kormánynak, hiszen mi vagyunk a gyengék, önök a hatalmasak, hanem azért, mert minden alapos ok nélkül egy egész nép elégületlenségét felidézni veszélyes dolog. Hiszen a s z e r b n é p e l é g e d e t l e n s é g e m á r is nagy fuku. Igaz, azt fogja mondani a kormány erre, hogy a nép meg van elégedve, csak az agitátorok elégületlenek. (Felkiáltások: Igaz! Ugy van!) Ezt a kifogást azonban minden absolut kormány is használta. A Bach-korszakban azt mondták, hogy hisz a magyar nép jól érzi magát, csak az emigransok nincsenek megelégedve. Igy van ez nálunk is.

A magyar kormánynak van arra pénze, hogy 2—3 szerb lapot subventionáljon azért, hogy ezen törvénytelenség törvényességét hirdesse. A magyar kormány pedig azt hireszteli, és ez átment az ottani lapokba is, hogy a királyi ügyész azon meghagyást kapta, hogy felségsértési pereket inditson azok ellen, a kik ezen törvénysértés ellen protestáltak, mintha mi nem tudnók azt, hogy azon rendeletért, mely Tisza Kálmán aláirással van ellátva, kizárólag és csak ő felelős és senki más.

Egy másik fogás az, hogy azt mondják; a szerb nép meg van elégedve, ha nem mozog, bizonyára, hogy meg van elégedve, — ha protestál, akkor azt mondják, ez az agitátorok müve, — tehát oly czirkulus vieziozus, hogy a mellett nagyon jól lehet élni.

Ez komoly dolog. A magyar nép szabadságharcza után Európában azon hirben volt, hogy a szabadság bajnoka, most a kormányok hibája folytán azon hirben áll, hogy a többi népek szabadságának elnyomója. — Ezt nem régen mondta Gladstone Angliában és mi, a nemzetiségek tanubizonyságot is állithatunk ki erről.

Oly állam, hol már a kormánynak szabad hozzányulnia a vallásszabadsághoz, anélkül, hogy a parlament, a törvényhozás azt megóvná — oly állam, fájdalom, hanyatlásban van Magyarország a vallásszabadság, az egyházi önkormányzat által lett nagygyá, erőssé, a ki ezt megsérti, megrázza Magyarország létének egyik főföltételét.

Azon magyar vallás és közoktatásügyi miniszternek, kiknek kormányzata alatt oly flagrans törvénysértés követtetett el, mint a szerb egyházzal történt, ennek a miniszternek egy fillért sem szavazhat meg, a költségvetést nem fogadhatja el.

Tisza Kálmán miniszterelnök: A patriarchatusi szék betöltése körül történtekről lesz alkalma szólni akkor, midőn felelni fog a hozzá intézett interpellacziora.

Teljes határozottsággal mondja, hogy midőn a patriarchatus körüli változásról volt szó és arról, hogy a szóban levő Angyelics püspök Boszniába menjen püspöknek, szó soha, semmi körülmények közt sem volt.

Polit Mihály: Tessék csak Hoffmanntól megkérdezni!

Tisza Kálmán miniszterelnök: A másik az, hogy a mi történt, — jól vagy roszul történt-e az ezen szempontból mindegy a magyar kormány inicziativájára történt, természetesen befolyásával annak, a kinek befolyása kell, hogy érvényesüljön az ily eljárás körül, de kizárásával minden oly befolyásnak, mely ily ügyekben Magyarországot és a magyar korona területét illetőleg nem lenne illetékes. (Helyeslés.)

Polit hivatkozik arra, hogy a szerbek nem jöttek volna el ide, ha nem fogadták volna autonomiával. Én az autonomiának az állam érdeke által követelt korlátok között a szerbekre nézve sem vagyok, sem voltam, sem leszek ellensége. De hogy a szerbek autonomiát keresni jöttek volna ide, arról ugyan a történelem semmit sem tud. (Élénk helyeslés.) Jöttek futva, menekülve a török elől földet keresni, melyet a török elvett tőlük. (Igaz!)

Polit Mihály (közbeszól:) Jöttek fegyverrel védeni Magyarországot!

Tisza Kálmán! Ne tessék ezt elfelejteni.

Polit Mihály (közbeszól): Fegyverrel védeni Magyarországot.

Tisza Kálmán: Engedelmet kérek a képviselő urtól, nem kell meghamisitani a történelmet. (Élénk helyeslés.) Jöttek menekülve helyet keresni Magyarországon.

Polit Mihály (közbeszól): Fegyverrel jöttek védeni Magyarországot.

Tisza Kálmán: Azután mikor itt voltak és letelepedtek, a magyarokkal együtt védték Magyarországot, de az indok, a miért jöttek, az volt, a mit elmondani bátor voltam. (Igaz! Ugy van!)

De furcsán van Polit a történelemmel. Először is beszél mindjárt Mohács után protestans autonomiáról. (Élénk derültség.) No én nem hiszem, hogy olyan autonomiát kivánna hitfelei számára, mint a minő Mohács után a protestans autonomia volt, a hol az egyik törvény még azt is mondta: lutherani comburantur, s néhol kipótolták ezt még azzal is, helvetici pariter. (Élénk helyeslés.) Fejlődött azután igenis a protestans autonomia és későbbi időben a protestans autonomiáért folytatott küzdelmek egyuttal a magyar állami létért folytatott küzdelmek is voltak. (Igaz! Ugy van!)

De vajjon állithatja-e ezt a szerb autonomiáról? Akkor, midőn ezen küzdelmek folytak, midőn a protestans autonomiáért való küzdelem a magyar államért folytatott küzdelem is volt, vajjon azon szerb autonomisták melyik táborban küzdöttek? (Élénk helyeslés). Nézze meg a történelmet, mielőtt ilyen hasonlatossággal él. (Élénk tetszés).

Nem szabad e két autonomiát a történelmi mult tekintetéből egy napon emliteni. (Élénk helyeslés).

Én igenis tudom, és hiszem, hogy egy törvényhozásnak kötelessége törvénytiszteletre kényszeriteni a kormányt, kivévén, ha valamely speziális esetben a törvénynek megsértését, a felelős-ség elvénél fogva nagyobb állami érdekkel a törvényhozás is elnézendőnek és helyeslendőnek itéli.

Polyt Mihály (közbeszól): Az más!

Tisza Kálmán miniszterelnök: Az más, és azért is más, mert ebben az esetben erről szó nincs és szó nem lesz, mert ebben az esetben a a kormány a törvényt és a fennálló, a kifejlett történelmi gyakorlatot, csak azok szerint sérthette meg, a kik ugy értelmezik és magyarázzák a törvényt is, mint a hogy a képviselő ur a históriát magyarázza.

A képviselő ur azt mondja: azt állitják, hogy hisz a nép megelégedett, csak az agitátorok nem azok; azt mondja, ha a nép hallgat, akkor azt állitják, hogy meg van elégedve, ha a petizionál azt mondják, hogy az agitatorok ösztönzik reá és beszél valamely rendeletről is, hogy a községek, a melyek kérelmeznek, üldöztessenek. Én ily rendeletről a magam részéről semmit sem tudok.

Annyit tudok, hogy az a politikától való visszavonulás, melyet a képviselő ur beszéde elején mondott, oly nagy mértékü, hogy minden elfogulatlan emberre merem bizni a ki leforditatja magának, olvassa el a „Zasztavát“, annak ha tetszik minden számát, s azt fogja találni, hogy nincs állam a világon, Amerikát is beleértve, a hol oly politikai izgatást üzni lehetne, mint a milyen ott azon lapban minden ellen a mi magyar és Magyarország folytattatik. Meglehet tehát vissza vonulnak önök, de nem a szerb nép, hanem az agitatorok a nyilvános politikai működéstől, de épen attól, a mit agitaczionak, és jogtalan agitáczionak nevezünk, attól nem vonulnak vissza, s ezzel igyekeznek félrevezetni népüket. De t. ház mindezzel szemben s bár igaz, hogy minden kormány azt szokta mondani, hogy a nép elégedett, csak az agitatorok nem, határozottan merem állitani, hogy egyfelől a mi elégedetlenség van az igenis csak a helytelen agitacziónak a következménye, másodszor, hogy elégedetlenség oly fokban, mint a képviselő ur mondotta, nincsen és harmadszor mernék egy fogadást ajánlani. Nem kivánnám azt a hatalmat, de ha oly hatalmam volna, mint a képviselő ur mondá, hogy mindent megtehetek és én egy esztendőre a képviselő urat vagy tizedmagával elküldhetném Lustreise-ra Amerikába, egyetlen egy elégedetlen hang sem volna többé Magyarországon. (Elénk helyeslés a jobb oldalon.)

Elnök: A holnapi ülés napirendje a mai tárgyalás folytatása lesz, félháromkor pedig interpellacziókra adandó feleletek fognak következni.

Az ülés végződik 2 óra 30 perczkor.

Törvényszéki csarnok.

A „Népszava“ a vádlottak padján.

Alig négy hete, hogy a „Krónika“ szerkesztője Irlinger Antal 37 éves nyomdász az 1848. 18. t.-cz. 30-ik szakaszába ütköző vétség miatt 50 frt pénzbirságban marasztaltatott el; s ma ugyancsak Irlinger Antal mint a „Népszava“ czimü társadalmi s közgazdászati hetilap kiadója ült a vádlottak padján, mivel ez lapjába a törvényszabta óvadék lefizetése nélkül politikai czikkeket közölt.

A vádlott azzal védekezik, hogy a „Népszava“ czimü általa kiadott lap csak folytatása a „Kroniká“-nak s minthogy az ezen lapban közült politikai irányzatu czikkekért már megbüntettetett, a „Népszavá“-ban közlöttekért öt külön felelössé tenni nem lehet.

A „Népszavá“-ban közlött inkriminált czikkek „Ausztria hatalma“, „Közelget a megváltás órája“, „A személyi létezés joga“ s „Mi az a politika“ feliratokat viselik. Az első az osztrák-magy. német szövetségről szólva, azt bizonyitgatja, hogy e szövetségnek czélja az absolutizmus behozatala s ha az osztrák-magyar államférfiak komolyan akarnák az alkotmányt, rögtön szakitaniok kellene Németországgal s Francziaországgal szövetkezni. A második czikk a franczia nevelési törvényről s Naquet törvényjavaslatáról szól, mely utóbbi „majdnem“ kielégiti a szocziáldemokracziát is, s azon következtetésre jut, hogy Franczia ország a legközelebbi háboruban a szabadság zászlaját fogja lobogtatni s körülötte valamennyi nép tömörülni fog.

A következő két czikk a czoczial-demokraták programmját tartalmazza. Ezekre nézve Ihrlinger vádlott a felelősséget megtagadja, mivel e két czikket tartalmazó lapok már nem az ő neve alatt jelentek meg.

Az ügyész közintézkedések elleni kihágásban kéri vádlottat bünösnek felismerni s ily alapon elmarasztalni.

Füzesséry Géza védő tagadja mintha az inkriminált czikkek politikai tartalmuak volnának. Nem lehet a törvényszék hivatása a czikkek minősége felett véleményt mondani, azért kéri azoknak szakértők általi megvizsgáltatását. De másrészt a „Népszava“ nem egyébb mint a „Krónia“ folytatása, s minthogy védencze a „Krónikà“-ban foglalt politikai irányzatu czikkek miatt már megfenyittetett s a törvény is csak komulativ eljárást szab az ily vétségek elé, kéri védenczét ezuttal felmenteni.

A törvényszék azonban vádlottat a „Népszava“ két első példányában közzétett politikai irányzatu czikkek által elkövetett közintézkedések elleni vétségében bünösnek mondja ki s ezért 50 frt pénzbirságra itéli. Ellenben „a személyi létezés joga“ s „mi az a politika“ czimüpolitikai czikkek által elkövetett vétség vádja alól felmenti.

A védő által bejelentett semmiségi panaszt a törvényszék visszautasitá, azonban az ezen elutasitó végzés ellen bejelentett semmiségi panasznak hely adott.

Egy esküdtszéki itélet Párisban.

— Saját levelezőnktől. —

Páris. április 9.

A jury fölmentett egy gyilkosnőt.

A büntény alanyilag és tárgyilag világos, mint a nap.

A bünös mindent bevall. Ő nem pillanatnyi lelki fölháborodásban röpitette a két golyót kedvesének mellébe. Hosszasan érlelte meg véres boszszuját. Az orvosok kijelenték, hogy esze legalább is olyan egészséges, mint azon sok millió bolondé, kik nincsenek bezárva a bolondok házába.

A törvény halálbüntetést-, és ha enyhitő körülményeknek van helye, gályarabságot rendel.

Az esküdte egyhangu n e m-mel feleltek a törvényszéknek azon kérdésére: vajjon Marie Beraldi bünös-e?

Egész Páris megtapsolja a jury-nak azon itéletét, melylyel az ártatlannak nyilvánitja azt a nőt, a ki gyilkosságot követett el.

Ha az ember betü szerint veszi a dolgot, kénytelen lenne fölkiáltani: „a hölgyvilág fölfordult!“

A kik figyelemmel kisérték a büneset esküdtszéki tárgyalásának lefolyását s látták lépésről lépésre, miként lett a közönség fölfogásában a bünösből áldozat, az áldozatból pedig bünös, ugyancsak azt kiálthatják „a világ fölfordult“!

Hogy a világ ne csak félig, de egészen föl legyen forditva: a gyilkosnőnek fölmentése után áldozatját kellett volna vád alá fogni s őt örökös gályarabságra itélni, mert ő nem halt meg, hosszu és kinos élet-halálbetegség után! attól a két golyótól, melyeket az orvosok nem tudtak kivenni melléből s melyeket volt kedvesétől Marie Beraldi-tól kapott örökös emlékül.

Nem! nem! a világ nem fordult föl. Mélyebben kell kutatni az anomaliának okait.

Sehol a bünesetek nem érdeklik annyira a közönséget, mint Párisban. A senzaczionalis esküdtszéki tárgyalások lázas izgatottságban tartják az egész lakosságot . . . utczákon, boulevardokon csoportok alakulnak, megbeszélve az ügyet, mint nagy országos események alkalmával.

Több mint valószinü, ha a tárgyalások folyama alatt, a csábitónak Gentiennek önző jelleme nem kerül napfényre undort és megbotránkozást keltő czinizmusával és szivtelenségével, a közhangulat, ez ügyben alig ment volna tovább rokonszenvnél és szánalomnál, melyet a sympathikus és szerencsétlen Marie Beraldi mindenkiben keltett. A nép akkor nem gyakorolt volna pressiót a juryra s ez nem állitotta volna, hogy a fekete fehér, vagy más szóval, hogy a „v é t k e s“ „n e m v é t k e s“ és a szerencsétlen Marie Beraldi ma gályarabságban bünhődné gyilkos tettét.

Párisban naponkint eljátszanak ehez hasonló szerelmi drámákat. A élvhajhászok száma ármádia. A világ minden országa ide küldi legremekebb mustráit ezen fajtából! Ha szörszálhasogató statisztikus volnék, kiszámitanám a nagy Párisban, hány nőt csábitanak el minden perczben. Nehány nap, vagy legjobb esetben nehány hét mulva a csábító a faképnél hagyja a tapasztalatlant, ki „örök szerelemről“ és egyéb ily szép dolgokról álmodott. Kivételes esetekben a viszony eltart hónapokig is. Ha azután a csábító áldozatját jó szerencséjére bizta másodmagával, az aztán a leány-anyának baja. Vannak, kik szégyenükben, kétségbeesésükben megölik gyermeküket, a birák halálra vagy gályarabságra itélik, mások kitérnek a szégyen elől; a Szajna naponta kiveti az ilyeneknek a hulláit, a legtöbben persze az első botlás után folytatják az utat, a nem egyenes ösvényen. A csábító pedig uj hódításokon töri fejét.

*

A mi társadalmi viszonyainknak egyik égbekiáltó igazságtalansága a leány-anyák helyzete. A törvény tiltja az atyaság keresését, nem tartja semminemü kötelességre a csábitót, ki áldozatát könyörtelenül elhagyta.

Lehet-e szánalomra méltóbb teremtést gondolni annál, kit családja megtagad botlása miatt, kit csábitója szivtelenül elhagyott: ha kétségbeesésében a Szajna hullámaiban nem keres vigasztalást vagy a vétekben elégtételt, neki csak a szégyenből a nyomorból jut osztályrészül, az ő élete egy hosszu kinteljes kalvária.

Angliában nagyon is szigoru törvények léteznek; az atyaság keresése meg lévén engedve, a csábító, ki áldozatját nöül nem veszi, nemcsak pénzbirságban marasztalható el, de fogsággal is büntethető.

Ki ne ismerné Backer ezredes esetét; ki áldozatjának nagy összeg pénzt velt kénytelen fizetni s ki azonkivül elvesztette katonai rangját is.

Minálunk, ha a szerencsétlen hangosan kitalálja mondani, hogy az ő gyermekének volna atyja is és hogy ennek kötelességei is lehetnének irányában — — még be is zárják ezért, ha a csábitónak a fülét sértik az ilynemü sóhajok.

Még sóhajtaniok sem szabad hangosan.

Az irodalomban, a jogász-körökben régóta meghányják vetik azon kérdést, mikép lehetne e bajt orvosolni? Dumas Sándor sok szép dolgot irt már erről, de eddigelé semmi sem lett még téve.

Az esküdtszéki tárgyalások folyamában, minél csunyább szinben tünt fel a csábitónak Geutiennek jelleme, kinek sem érzése, se szive nincsen, s ki cynikus közönyével botrányt keltett — a közönség kezdé felejteni, hogy a vádlott Márie Beraldi két golyót röpitett revolveréből csábitója mellébe, nem látott többé benne gyilkosnőt, ki enyhitő körülmények tekintetbevételét érdemli meg, de igenis látta benne a közhangulat a bünteto nőt, ki orvoslását kéri társadalmi viszonyaink azon égbekiáltó igazságtalanságának, mely a csábitójuktól elhagyatott leány-anyákat sujtja.

A jury-k intézményében a közhangulat birói nyilvánulását akarták érvényesiteni a törvényalkotók.

A nép kebeléből sors utján kiválasztott tizenkét esküdt itélete ez esetben ugyancsak megfelelt e fölfogásnak.

A fölmentő itélet a nép szava volt.

A közhangulat egy eklatans anomaliával, egy vétkesnek nem vétkessé való nyilvánitásával protestált azon igazságtalanság ellen, melylyel törvényeink és társadalmi viszonyaink a leány-anyákat sujtják.

Törvényhozóink föladata már most gondoskodni arról, hogy a közhangulatnak ne legyen többé oka ilyen anomaliával sürgetni egy társadalmi baj orvoslását.

Bariche.

KÖZGAZDASÁG.

Az orsz. magyar gazdasági egyesületből.

— A szövetkezeti szakosztály ülése. —

Budapest, ápr. 13.

Az orsz. magyar gazdasági egyesület szövetkezeti szakosztálya gr. Dessewfy Aurel elnöklete alatt mai ülésében tárgyalta azt a javaslatot, a mely szerint a központi egyesület és a vidéki egyesületek között a szövetkezés létrehozható volna, s a melyet, mint tegnap emlitettük, egy szükebb körü bizottság készitett elő.

Lederer Sándor felolvasta az alapszabálytervezetet, a melynek szó szerinti szövege a következő:

1. Az országban levő összes gazdasági egyesületek, melyekben a minden gazdasági egylet területén már létezett és még ezután létesitendő mezőgazdasági szövetkezetek helyet foglalandanak. ugy saját vidékük érdekeinek sikeresebb előmozditása, mint különösen a közös gazdasági érdekeknek egyesült erővel leendő elősegitése czéljából az országos magyar gazdasági egyesülettel, autonomiájuk fentartása mellett összeköttetésbe lépnek.

2. Czélja ezen szövetségnek egyrészt, hogy az országban levő összes gazdasági egyletek müködése nemcsak közös elvek, hanem összhangzó, egymásba befolyó, egymást kölcsönösen elősegitő és kiegészitő módon történjék; másrészt, hogy egy oly közös középpont jöjjön létre, a hol minden egyes vidék egyleteinek müködése összefolyván, e központ is mindig teljes ismeretében legyen minden egyes vidék gazdasági szükségleteinek oly czélból, hogy különösen kölcsönök vagy államsegélyek kieszközlésénél az egyleteket illetékes helyen kellő sulylyal támogathassa.

3. A szövetségi viszonyból kifolyólag a gazd. egyletek közgyüléseik és választmányi üléseik jegyzőkönyveit megküldik az orsz. magyar gazdasági egyesületnek; közlik továbbá évente tagjaik számát és az évi működésről szóló jelentést.. Közgyüléseiken, vagy esetleg választmányi üléseiken is az orsz. magyar gazdasági egyesület egy vagy több kiküldötte részt vehet.

4. A tagsági jogok gyakorolhatása és a taggsággal járó hasznok élvezhetése czéljából az egyes gazdasági egyletek egyszer s mindenkorra fizetendő 200 frt alapitványi összeggel, ennek befizetéséig évenként fizetendő 10 frtnyi járulékkal az orsz. magyar gazdasági egyesület alapitó tagjai közé lépnek.

5. Az orsz. magyar gazdasági egyesület viszont ugy közgyülései, mint választmányi üléseinek jegyzőkönyveit megküldi a gazdasági egyletekneek; közgyülésein, nemkülönben minden választmányi és szakosztályi ülésein az egyletek tetszés szerinti számu kiküldöttek által képviseltethetik magukat. E kiküldöttek mindegyike a tárgyalásokon tanácskozási joggal bir, szavazati jogot azonban csakis egy, az illető egylet által megbizott. kiküldött gyakorol.

6. Az orsz. magyar gazdasági egyesület évi rendes közgyülése ezekből kifolyólag tanácskozási tárgyait illetőleg három irányt fog felölelni.

Első sorban tárgyalni fogja saját belügyeit, másod sorban foglalkozik a szövetségi viszonyokból esetleg kifolyó ügyekkel és ezek végeztével tárgyalás alá vett oly általános fontosságu gazdasági kérdéseket, miknek helyes megoldása országos érdek, és melyeknek tárgyalása az összes gazdasági egyesületekkel már előzetesen folytatott eszmecsere által kellőleg előkészittessék.

7. Az országos magyar gazd. egyesület és az összes vidéki gazd. egyesületek által müködésükről adandó évi jelentésekből az orsz. magyar gazdasági egyesület által rendszeres évkönyv szerkesztessék, mely is ezen hivatalos kimutatások által hü képét fogván nyujtani az ország gazdasági állapotának, tartalmazni fogja egyszersmind a közgyülések által megvitatandó gazdasági kérdések tárgyalásait is.

A felolvasott alapszabályok megyjegyzés nélkül elfogadtattak. Az egyesülésre való felszólitás szövegezése is elfogadtatott. Az alapszabályok még a választmányi ülés elé fognak terjesztetni, s e végből a jövő csütörtökön, april 22-én rendkivüli választmányi ülés fog tartatni.

A felszólitást az egyesületekhez mihamarább szétküldi a szakosztály, mivel május elején szokták az egyesületek gyüléseiket megtartani.

Fölvettetvén a M á d a y inditványa, hogy egy minta-alapszabály szerkesztessék az egyesületek alakulására, K o r i z m i c s László ezt csak második kérdésnek tartja. Ő b u z g ó e g y é n e k t ő l és nem alapszabályoktól teszi függővé valamely egyesületnek fenállását és működését. E nézetet osztotta a szakosztály is.

S z é c h e n y i Pál gr. épen e tekintetből felszólitatni óhajtaná ama birtokosokat, a kikről feltételezi a gazdasági egyesület, miszerint hajlandók gazd. egyesület megalakitásán fáradozni, s annak müködésében buzgóan közreműködni.

A szakosztály ugy véli, hogy a szakoszt. elnök valakivel készittessen egy mintaalapszabály tervezetet azon egyesületek részére, a melyek ezután alakulnak, hogy kéznél legyen az alakulandó egyesületnek.

Ezzel az ülés véget ért.

Iparügyek.

Az uj ipartársulatok szervezete és hatáskörе.

Tegnap nyujtották be a képviselőháznak azon emlékiratot, melyet az ipartörvény módositása tárgyában az országos magyar iparegyesület kidolgozott és mely az összes fővárosi ipartársulatok hosszas és beható tanácskozásai alkalmával hozott határozatokat foglalja magában.

Ezek közül legtöbb érdekkel bir az uj ipartársulatok szervezetére és hatáskörére vonatkozólag kidolgozott javaslat, melynek lényegét a következőkben adjuk az emlékirat szabatos formulázása szerint:

A i p a r s z e r v e z e t b e bevonandók mindazon iparosok, a kiknek iparüzése szakszerüleg képzett iparos munkások igénybe vételével történik, tehát az összes ugynevezett müves iparosok. És itt nem szabad különbséget tenni nagyobb és kisebb iparüzők, tehát kézmüvesek vagy gyárosok között, mivel a szakszerüleg kiképzendő munkaerők emezeknek épugy szükségesek, mit amazoknak, tehát az erre czélzó intézmények emezeket ép ugy illetik, mint amazokat.

A s e g é d e k n e k é s g y á r m u n k á s o k n a k az ellenőrzés eszközölhetése végett be kell igtatva lenniök a társulatnál. Azonkivül a társulati alapszabályokban gondoskodás lehetne arról is, hogy kebelükből az önálló iparosokkal egyenlő számu tagot válaszszanak a békéltető bizottságba, mely bizottságok egyébiránt a munkaviszonyok egyetértő rendezése tekintetében is eljárhatnának. A munkásokat illető rendezkedések tekintetéből lehetne a segédeknek képviseletet engedni a társulati közgyülésekben is, és a mennyiben az ipartársulatok oly feladatokra vállalkoznak, melyek a munkaadók és munkások közreműködésével létesitendők (segédegyletek, könyvtár, olvasókör, szállók, tudakozódó intézet stb.), ezekben mindkét félnek a czélnak megfelelő jogkörrel ellátott együttes képviselete lenne életbeléptetendő.

A t a n u l ó k n a k a társulatok hatásköre alá kell helyeztetni. oly módon, hogy mind a szegődtetés, mind a felszabadulás, mind az egész tanidő alatti ellenőrködés a társulatnak feladatához tartozzék.

Oly kisebb városokban, a melyekben iparkamara nem lesz, rendszerint csak egy á l t a l á n o s i p a r t á r s u l a t lesz alakitandó, melyben azonban a szükséghez képest az egyes iparágak vagy iparcsoportok szerint s z a k o s z t á l y o k alakitandók.

Azon városokban, melyek iparkamara székhelyét képezik, az egynemü vagy rokon iparágak üzői, ha legalább 20 tagot számlálnak és mind anyagi, mind szellemi képességgel birnak, hogy az ipartársulatok feladatának önállóan megfelelhetnek, ö n á l l ó s z a k t á r s u l a t o k a t alakithatnak; a kik azonban ily önálló szaktársulatokba nem sorozhatók, általános vagy vegyes ipartársulatot képeznek. Egy iparágból két vagy több szaktársulat nem alakitható egy helyen; — hasonlókép két általános ipartársulat sem.

Azon iparosok, kik elszórtan laknak egyes községekben és külön helyi ipartársulatokat nem alakithatnak, vagy a l e g k ö z e l e b b i v á r o s á l t a l á n o s, i l l e t ő l e g s z a k t á r s u l a t á b a, vagy bár távolabb, de mindenesetre ugyanazon kamarai területen fekvő speziális szaktársulatba léphetnek, ugy azonban, hogy valamennyi egy helyen lakó egynemü iparos együtt lép ide vagy oda.

Ugyanezen joguk van a városokban lakó oly egyes iparosoknak is, kiknek lakhelyén van ugyan ipartársulat, de nincs saját szakbeli ipartársulat.

Oly helyen, a hol szaktársulat van, az illető szak üzői ahhoz, a hol ilyen nincs, az illető általános vagy v e g y e s ipartársulatba tartoznak belépni, fentartatván a fentebbi pontban foglalt kivétel.

Oly iparosok (gyárosok), kik több szakot egyesitenek üzletükben, rendszerint a helyben levő általános ipartársulat tagjai lesznek; de szabadságukban áll, ha egyedül vannak, saját elhatározásuk szerint, ha ellenben többen vannak, egymás közötti egyetértő elhatározással az üzletükben praedominaló iparágbeli szaktársulathoz csatlakozni, vagy esetleg n a g y o b b t e r ü l e t r e t e r j e d ő s a j á t t á r s u l a t o t képezni.

A társulatoknak mindenekelőtt jogában kell hogy álljon a viszonyoknak megfelelő k ö z v e t í t é s i i l l e t é k e k e t szedni, először is a tanonczok szegődtetésével és felszabaditásával. De továbbá az oly társulatoknál, melyeknél a munkaközvetités egyöntetü vitele szükségesnek látszik, a társulatok joga legyen azt saját tagjaira nézve esetleg kizárólagos módon is gyakorolni, és erre nézve szintén bizonyos megállapitandó méltányos közvetitési dijat szedni.

A b é k é l t e t é s i j o g k ö r azonban még kibővitendő lenne és pedig két irányban; 1. a társulati tagok közt felmerülő iparügyi peres kérdések eldöntésére, és 2. oly esetekben való békéltető biráskodásra, midőn a vevő közönség részéről egyes tagok ellen az iparüzletből eredő panaszok merülnek fel.

Mulhatlanul szükséges, hogy a társulatok egyes határozottan kiszabandó esetekre nézve b i r s á g o l á s i j o g g a l birjanak, és pedig mind a mesterek, mind a segédek ellen. — A befolyandó birságösszegek azonban mindenkor szakoktatási, illetőleg müvelődési czélokra forditandók.

A t a n o n c z t a r t á s i j o g csak azon iparosoknak adható meg, kiknél a tanonez magát valóságosan kiképezheti, vagyis egyfelől a szakképzett kézmüiparosoknak, másfelől azon müves iparral foglalkozó gyárosoknak, kik mint ilyenek, szakértő müveezetőt tartanak. Miután azonban itt nem elégséges a kiképzés alaki lehetősége, hanem az ipar érdekében megkivántatik, hogy a szaktanitás valóságosan és pedig rendszeres erélylyel folyjon, az ipartársulatoknak felügyeleti joga ugy értelmezendő, hogy az illető társulatnak (illetőleg felebbviteli fokon az iparkamarának és központi ipartanácsnak) joga legyen az oly iparosoktól, kik a tanviszonyból eredő kötelezettségüknek meg nem felelnek s kiknél a tanonczok magokat ki nem képezhetik, a t a n o n c z o k a t e l a t a n s e s e t e k b e n e l i s v o n n i.

Az ipartársulatoknál a következő r e n d e s j ö v e d e l m i f o r r á s o k volnának megadandók, legyenek 1. egyszer-mindenkorra fizetendő mérsékelt f e l v é t e l i d i j a k, melyek a társulatok a l a p t ő k é j é n e k gyarapitá ára forditassanak: 2. rendes é v i d i j a k az alapszabályok által megállapitott összeggel. Azonban ha ezen évi dijakból az évi költségek teljesen fedezhetők nem volnának, a társulatoknak joga legyen p ó t j á r u l é k o k a t vetni ki a tagokra, és pedig ugy, hogy a közönséges deficzit fedezésére szükséges pótdijak a társulati tagokra fejenként, az oly netáláni eszközlésekre szükséges összegek pedig, melyek élvezete az üzlet terjedelmével arányban áll, a tagok egyenes üzleti adójával arányban vettessenek ki.

A t a n i d ő m e g h a t á r o z á s á r a nézve, az ipartársulatok feladata szabályzat utján megállapitani a rendes tanidőt az illető iparágra nézve. Az ily szabályzat, mely még a tanonczok kiképzésének és megvizsgálásának egyéb módozatait is magában foglalja, az illetékes iparkamarának jóváhagyás végett bemutatandó. Ha a társulat és a kamara között ezirányt nézeteltérés merülne fel, a központi ipartanács dönt.

A szabályzat keretén belől a tanszerződés megállapitása a felek szabad egyezkedésének van fentartva, azonban a szerződés az illetékes ipartársulatnál bemutatandó. Ha egyes esetekben a rendestől eltérő tanidő köttetnék ki, az ipartársulat beleegyezése szükséges, mi, ha megtagadtatnék, nyitva áll a fellebbezés az iparkamarához, illetőleg a központi ipartanácshoz.

A tanidő befejezésével pedig m i n d e n i p a r o s t a n u l ó k ö t e l e z ő m ó d o n m e g v i z s g á l t a t i k, s ugyanazon alkalommal, a mennyiben az iskolalátogatási kötelezettségnek megfelelt s általában a törvényes kellékekkel bir, segédi oklevelet nyer.

Ö n á l l ó k é z m ü i p a r t c s a k a z f o l y t a t h a s s o n, a k i k i m u t a t n i k é p e s, h o g y i p a r á t t a n u l t a.

A szaktanulás igazolására alapul szolgálhat a felszabadulási oklevél. — Azonban ezt magában véve még nem elegendő az önálló kézmüipar folytatásához. Erre nézve a felszabadulási oklevélen kivül m e g k i v á n t a t ó k e l l é k n e k véljük még, a

24 éves életkort, és

legalább 3 évi gyakorlati foglalkozást szakbavágó mühelyekben vagy gyárakban, illetőleg tanmühelyben.

— **Keresk. kamarai értekezlet.** A kereskedelmi miniszteriumban ma Matlekovics k. tanácsos elnöklete alatt folytatott keresk. és iparkamarai enqueten megjelent b. Kemény Gábor kereskedelmi miniszter is, ki a jelenlevőket melegen üdvözölvén, készségét jelentette ki mindazon czélok előmozditására, melyeket a tanácskozás javaslatba hozni fog. A mai tanácskozásban — mint a P. N. jelenti először szó volt arról, hogy a miniszterium óhajtaná, hogy jövőre a kereskedelmi és iparkamarák a rendes ülések tartásáról, a tanácskozási tárgyak megnevezésével a miniszteriumot értesitsék, hogy a miniszterium esetleg magát e gyüléseken képviseltethesse. Az enquete ehhez hozzájárul, azon kijelentéssel, hogy a miniszteri kiküldött csak votum informativummal birjon. A jegyzőkönyvek szerkesztésére nézve megállapittatott, hogy azok ne csak a kamarai ülésekben előfordult tárgyakat tartalmazzák, hanem hogy minden időközi elintézett ügyről szóló rövid jelentés is vétessék fel a jegyzőkönyvbe. A jegyzőkönyvek ezentul minden kamara részéről 3 hét alatt a miniszteriumhoz felküldendők. Elnök kivánságára bizottság küldetik ki, mely holnapra a jegyzőkönyv-

vek formájának összeállitására javaslatot terjeszt elő, tekintettel különösen arra, hogy nem lehetne-e miniszteri rendeletekre egy külön rovatot a jegyzőkönyvekben tartani, hogy az azokra hozott határozatok könnyebben áttekinthetők legyenek. Hosszabb vita fejlődött ki az elnök azon kijelentése fölött, hogy a miniszterium óhajtása volna, hogy a kamarák az egyes miniszteriumokhoz intézendő felterjesztéseket ezentul ne egyenest, hanem eltérőleg az eddigi gyakorlattól, csak a közgazdasági miniszterium utján küldhessék fel. A kamarai enquete megállapodik abban, hogy rendszerint a közgazdasági miniszterium utján történjenek a felterjesztések, de ha a kamara más miniszteriumhoz ir fel, a felterjesztés másolata a kereskedelmi miniszteriumnak beküldendő. Végül a mai ülésban az aradi kamara elnöke megujitja azon 3 év előtti, a többi kamarák által is pártolt inditványát, hogy határozza el a mai enquete egy általános kamai nagygyülésnek megtartását, mely nem csak a miniszter által kivánt kezelési reformokat, de általában a kamarai institucziő eddigi haszna fölötti vitát tüzné ki napirendre és megbeszélné, mi szükséges, hogy a kamarák a czélnak jobban megfeleljenek.

Elnök kijelenti, hogy ez a tárgy ma ninesen napirenden, de értesiteni fogja a minisztert, hogy ilyforma óhajtás a mai tanácskozmányban nyilvánult.

— **Az orsz. m. iparegyesület** gyáripari szakosztálya ma tartott ülésén egy Andrássy Manó gróf, Szontágh Pál, Mudrony Soma, Hegedüs Károly, Havas Sándor, Gelléri Mór, Ráth Károly, Bárdos József urakból álló bizottságot küldött ki az aug. 21-iki gyár-iparos orsz. értekezlet előkészitésére. Azután sorba tárgyalta az ipartörvény módositására vonatkozó azon határozatokat, melyekkel már az ipartársulati szakosztály behatóan foglalkozott. E határozatokat kevés kivétellel mind elfogadták s azon kérdésekre nézve, melyek kizárólag a gyáripart érdeklik, a tárgyalások legközelebb meg fognak indulni. Azok előkészitésével gömöri Szontagh Pál, Ráth Károly és Mudrony Soma urak bizattak meg.

— **Az orsz. magyar iparegyesület** ipartársulati szakosztálya tegnap délután ülést tartott. Ráth Károly orsz. képviselő az ülést megnyitván, bejelenti, hogy az ipartörvény módositása iránti memorandumot megbizatásához képest az országgyülésen benyujtotta; felemliti egyszersmind a honvédelmi miniszternek azon intézkedését, mely szerint a hadsereg bőranyagbeli czikkei beszerzésénél a magyar ipart a kiirt pályázatnál lehetőleg figyelembe veszi; ennek folytán a szakosztály a miniszternek köszönetet szavaz és az küldöttségileg tudomásara hozni határozta. Elnök az ülés továbbvezetésében akadályoztatva levén, eltávozott s az elnöki széket Mudrony Soma igazgatónak adta át. Tárgyalás alá vétetett a budapesti bérkocsisok ipartársulatának kérvénye, melyben az országos iparegyesületet annak kieszközlésére kérik fel, hogy Budapesten a bérkocsisok száma korlátoltassék, hogy a kapitányság kezében levő azon jog, mely szerint ő határozza meg, hogy a vaspályákhoz és gőzhajó-állómásokhoz hány és mely bérkocsi mehessen ki, az orsz. iparegyesület ellenőrzése meltett a bérkocsisok ipartársulatára ruháztassék át; hogy továbbá minden csekélyebb kihágásért a bérkocsisok ne legyenek letartóztathatók, mert ezáltal iparuk üzésében aránytalanul gátolva vannak, — hogy végre a bérkocsisok birságpénze ipari czélokra forditassék. A szakosztály a bérkocsisok társulatának e kérvényét helyeslőleg fogadván, annak értelmében a fővároshoz és országgyüléshez feliratot intézni határoz. — Következett az ujpesti vegyes ipartársulat kérvény, melyben megakadályoztatni kérik azt, hogy a Budapesten iparjoggal biró, de iparukat Ujpesten üző iparosok tanonczainak felszabaditása a bpesti ipartársulatok által eszközöltessék. E kérvény folytán a szakosztály azon nézetének adott kifejezést, hogy a kérdés oda viendő vissza, miszerint az illető iparosok, kik a fővárosból Ujpestre költözködtek, bejelentették-e Ujpesten iparukat? mit maga az ujpesti ipartársulat legjobban őrizhetvén legczélszerübb, ha e társulat teszi meg a községi elöljáróságnál azon iparosokra nézve a följelentést, kik iparukat ott nem jelentették be. Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért.

— **Az iparossegédek önképzésének előmozditása** ügyében a losonczi iparosok a következő inditványt teszik közzé;

„Hasson oda az orsz. magyar iparegyesület, miszerint létesittessék a központban: Budapesten egy oly pénzalap, mely az önképzés végett kül öldre menni akaró solid iparossegédeket e czélra anyagi támogatásban, illetőleg pénz-segélyezésben is részesitse. Felesleges lenne ez intézmény nagyszerü horderejét az ipar fejlesztésére vonatkozólag — bővebben bizonyitgatni: — hisz ezt minden józan eszü ember könnyen fölfoghatja; hasznára válnék ez a mestereknek, ügyes képzett segédeket nyervén; hasznára magának az ifjunak, mert, mint képzett segéd, magasabb fizetést nyerhetne, később pedig jeles mesterré válhatnék; javára válnék leginkább a hazai iparnak, mely igy rövid idő alatt kellő magas szinvonalra emelkedve, biztosabban állaná ki a már-már elnyeléssel fenyegető külföldi ipar versengését.“

— **Kiállitások.** A legközelebb tartandó kisebb-nagyobb fontosságu, helyi vagy országos érdekü kiállitások statistikáját a következőkben fogla]juk össze:

Bécs alsó-ausztriai országos kiállitás főleg ipari- és müipari czikkek számára. Folyó évi augusztus havától október végeig. — Grácz országos kiállitás; a külföldi czikkek is kiállithatók. Programmját már közöltük. A prágai állandó müipari kiállitással kapcsolatban márczius hótól kezdve nehány hónapon át mintaszerü régi és uj himzések kerülnek kiállitásra. — St. Pölten-ben kerületi gazdasági kiállitás lesz (jun. 8—10.), mely alkalommal azonban gazdasági gépek is ki lesznek állitva. — Északi és északnyugati Csehország számára Elbe melletti Aussigban az iskolai szünidők alatt iparkiállitás lesz. — Steyerben aug. 21—24-ig lesz iparkiállitás. — Kolomeában (Galiczia) szeptember második felében ipari és ethnographiai kiállitás tartatik. — A Teschenben tartandó sziléziai országos iparkiállitás szept. 5-én nyittatik meg és két hétig tart. — Brüsselben állandó nemzetközi müкiállitás van létesülőben, melynek czélja a müvészet és ipar készitményeit a közönséggel megismertetni. A kiállitás máj. 1. nyilik meg. A vállalat igazgatósága gondoskodik a kiállitók érdekeinek képviseltetéséről. A kiállitás a „Palais du Mide“-ben nyer helyet. — Münchenben a f. év julius havában tartandó német sörfőző-gyülés alkalmából, kiállitás tartatik a söripar körébe vágó, Bajorországban törvény szerint alkalmazható tárgyakból. — Magdeburgban nemzetközi gazdasági gépkiállitás lesz május 28-tól junius 6-áig.

Borászat.

Borászati értekezlet Szegszárdon.

— Az „Egyetértés“ tudósitása. —

Szegszárd, april 12.

Miklós Gyula országos képviselő s kiküldött kormánybiztos ápril 7-én jelent meg Tolnamegye székvárosában hogy a borászatra vonatkozólag a termelőkkel értekezletet tartson.

Ilynemü értekezlet már az állam több bortermelő vidékein tartatott meg s azok lefolyásáról a lapokban többé kevésbbé kimeritőbb tudósitások jelentek meg, a nélkül, hogy azok alkalmasak lettek volna a homályt, mely ezen kormány-cselekvés czéljaira vonatkozólag általában uralkodott, eloszlatni.

A Szegszárdon tartott értekezlet megadta a kellő felvilágositást és igy nem vélek csalódni, ha a kormánybiztos ur kiküldetésének czélját érdekes előadás alapján a következőkben foglalom össze: egy országos borászati értekezlet összehivásának eszméjét megpenditeni, s annak utjait egyengetni, a borgyártás megakadályozására irányuló rendszabályok törvénynyé emelése czéljából országos mozgalmat kelteni, végrea cognacgyártás meghonositására megadni az első lökést.

Miklós népszerü nyelven tartott hosszabb beszédet az értekezleten. A tizenkét évi önkormányzat, — mondá — a borászat érdekében nem tett semmit; Magyarország nyers terményei annyi s oly hatalmas versenytársakkal kénytelenek küzdeni, hogy alig van piacz, melyen értékesithetők lennének; a borászat nagy termések és egyéb okok folytán hanyatlásnak indult s a vidék, mely kiválóan a bortermelésre van utalva s anyagi létét arra kénytelen állapitani, azon veszélynek van kitéve, hogy saját zsirjában fullad meg. A magyar gazda jól miveli szőllejét, de nagy hajlammal bir a külföld majmolására, azért szükség odahatni, hogy a szőllőfajok redukáltassanak s a régi megállapitott fajok vétessenek ujolag alkalmazásba. A külföld könnyü testü italt keres, s igy törekvésünknek oda kell irányulni, hogy ilyen és nagy mennyiségben egyforma bort állitsunk elő; e végből czélszerü szüretelési szövetkezeteket létesiteni. — Szükséges volna minta-pinczészetet felállitani, hol a kormány rendelete folytán könyvezett borok kiállithatók s egy a kormány által kinevezett pinczemester által kezelendők lennének. — Törekedni kellene, hogy fiatal gyakorlati erők képeztessenek s hogy a vándortanárok és pincze-mesterek rendszere meghonosittassék. Vegykisérleti állomások volnának kerületenként felállitandók s boralap teremtendő. Országos pinczeegylet volna szervezendő saját erőnkből esetleg külföldi tőkéből állami kamatbiztositek mellett. Sajnálattal konstatálta kormánybiztos ur kereskedelmi osztályunk megbizhatlanságát, mely annyira tény, hogy a külföld egyenesen a kormány közvetitését kéri ki, s ahhoz fordul a borkereskedést érdeklő ügyekben is. Végre kiemelte, hogy mennyire alkalmas a magyar bor cognac készitésére, s milyen czélszerü s nyereséges volna boraink egy részét, mely eredeti minőségében nem értékesithető, ily alakban hozni a világpiaczra. Fejtegette az e téren tett gyakorlati kisérleteket s azok kedvező eredményét, valamint ismertette a cognacgyartás eszközlésére szolgáló gépeket s azok kezelési módját. Ezek voltak beszédének több eszméi.

Borászati tudósitás.

Ujvidék, ápril 10. Borárak ugy helyben mint Szerémben majdnem egyformák. Fehéróbor 10—12 kr; tavali fehér 6—8 kr; siller 8—10 kr; veres bor 15—30 krig literenkiut. A borüzlet jelenleg csendes kereslet mellett szünetel, s eladók május végéig igen tartózkodók.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabnatőzsde.

— ápr. 13.

Buzában ma igen csekély volt a forgalom egyfelől a csekély kinálatok következtében, de másfelől azonban a vételkedv egészen hiányzott, s csakis egy-két kötés jött létre 15—20 krral olcsóbb árakon és lanyha irányzat mellett.

Hivatalosan kötés nem jegyeztetett.

Magánuton a következő kötésekről értesülünk.

Buza Tiszavidéki 400 mm. 76 kiló 12.25 kr., 1200 mm. 76⁵ kiló 12.30.

Pestvidéki 500 mm. 74⁷ kiló 11.95.

Zenta 1300 mm. 75⁴ kiló 11.80.

Fehérmegyei 600 mm. 75⁵ kiló 12.30. 400 mm. 74 kiló 12.

Rozs s más gabonanemekben nem volt forgalom, az árak inkább névlegesek maradtak az irány lanyha.

Határidőüzletben szintén igen lanyha volt a forgalom, szokványbuza tavaszra $2^1/_2$ krral hanyatlott, b. tengeri és zab tavaszra változatlan maradt.

Hivatalosan jegyeztetett:

Szokványbuza tavaszra $11.97^1/_2$—$12.02^1/_2$.

B. tengeri máj.—juniusra 7.80—7.85.

Zab tavaszra 7.20—7.25.

Eladatott délelőtt:

Szokványbuza tavaszra 2500 mm. 11.92, 2500 mm. 11.95, 3500 mm. 12.97.

Zab tavaszra 1400 mm. 7.25.

Bánáti tengeri május—juniusra 2500 mm. 7 frt 84 kr.

Délben eladatott

Szokványbuza tavaszra 2500 mm. 11.95, 2500 mm. 12.

Zab tavaszra 1400 mm. 7.22.

Bánáti tengeri május—juniusra 2500 mm. 7 frt 85.

Bánáti tengeri junius—juliusra 2500 mm. 8 frt 10 kr.

Déli 12 óráig hivatalosan felmondatott 2800 mm., zab tavaszkor f. hó 18-án átveendő.

Délután

eladatott:

Szokványbuza tavaszra 2500 mm. 11.95, 2500 mm. 11.92, 2500 mm. 12 frt.

Uszi buza szept.—októberre 5000 mm. 10.25, 2500 mm. 10.26, 2500 mm. $10.22^1/_2$.

Bánáti tengeri máj.—juniusra 2500 mm. 7.82, 2500 mm. 7.85, jun.—juliusra 2500 mm. 7.95, 2500 mm. 7.92.

Zab tavaszra 1400 mm. 7.25, 1400 mm. 7.22, 1400 mm. 7.20.

Káposztarepcze augusztus szeptemberre 500 mm. $13^3/_8$.

Esti zárlat.

Szokványbuza tavaszra 11.95—12.

Őszi buza szept.—októberre 10.20—10.25.

Bánáti tengeri máj.—juniusra 7.85—7.90, jun.—juliusra 7.90—7.95.

Zab tavaszra 7.20—$7.22^1/_2$.

Káposztarepcze aug.—szeptemberre $13^3/_8$—$13^4/_8$.

Rozs 9.50—9.70.

Terménytőzsde.

Terményekben a forgalom gyenge, változás nem történt.

Értéktőzsde.

Állami és egyéb befektetési értékekben a mai tőzsde jól volt hangolva és ez értékek nagyobb forgalomnál jelentékenyen emelkedtek is. Helyi papirokban ma is kellemes hangulat uralkodott. Váltók és valuták lanyhábbak. Az

előtőzsdén

osztrák hitel 288.50—289.10, aranyjáradék szállitásra 106.10—106.40-en köttetett. A

déli tőzsdén

osztrák hitel 287—289.50, magyar hitel 273.50 p., magyar jelzálog bank 53.29, lipótvárosi bank 62, pesti kereskedelmi bank 635, leszámitoló és pénz váltó bank 122.50—123-on köttetett, iparbank (ex szelvény 4 frt) maradt 51 pénz. Aranyjáradék 106.50—106.60. Keleti vasut I. kib. 83.20—83.50, II. kib. 99, államkötvény 86.75—87, vasuti kölcsön 126.50, magyar földtehermentesitési kötvény 92.25—$92.62^1/_2$, papirjáradék 73.85, nyereménysorsjegy 114.25—114.50-en köttetett.

A pesti kereskedelmi bank ma bevezetett $5^1/_2$ százalékos záloglevelei 97.50—97.80-on köttettek, maradtak 97.50 pénz. Lloyd elsőbbség 91.50. Malmok közül Konkordia 512—515, I. budapesti 1615 pénz, Erzsébet 316, Luiza 271, sütők és molnárok 351, Viktória 471—468-on köttetett. Erdélyi vasut 140.50—141, közuti vaspálya 382—384. Takarékpénztárak szilárdak, orsz. központi 152-őn vásároltatott, maradt 152 pénz. Gschwindt 305, Drasche 118, Schlick 156—158, sertéshizlaló 190, kőbányai téglagyár 127—128-on köttetett. Váltó Párisra $46.97^1/_2$—46.90, Londonra 118.65-ön köttetett.

Esti tőzsde.

A mai esti tőzsdén a forgalom szilárd korlátok közt mozgott, az még azonban, különösen magyar aranyjáradékban szilárd maradt. Magyar aranyjáradék 106.40—106.45-ön vásároltatott. Osztrák hitelrészvény és zárult 288.30. Kőbányai téglagyár kerestetett, de kötés nélkül maradt.

Leszámitolási árfolyamok;

Magy. aranyjáradék 106.50. Magy. hitelbank 273. Magy. leszámitolási váltóbank 122. Osztrák hitelintézet 288. Angol osztrák bank 150. Uniobank 112.

Marhavásár.

Bécs, april 13. (Pótjelentés a tegnapi szt-marxi marhavásárhoz). Összesen felhajtatott 2604 db és pedig: 1247 magyar, 851 lengysl és 506 német faju. Nem szerint volt 2489 ökör, 31 bika, 79 tehén, 5 bivaly. — Bécs részére eladatott 1340, a vidék részére 1248. Az árak következők: Magyar hizott ökör 59—50.50 frt, lengyel 52—56 frt, német 50 59 frt, bika 49—52 frt, tehén 50—54 frt, bivaly 45—46 frt. — Mind 100 kgrammként. Lábon fizettek dbjáért 115—235 frtot.

Páris (La Villette), apr. 8. Felhajtatott 2511 szarvasmarha és 19.262 juh. — A mérsékelt felhajtás valamint a tartós jó kereslet folytán a szarvasmarhaüzlet iránya szilárd volt és az árak dbként ismét emelkedhettek 10—15 frankkal. — A juhüzletben uralkodó tartósan kedvező conjunctura folytán a felhajtás erősebb volt, miért is ma már az üzletmenet vontatott volt és az árak félkilokint 2 centimesmal hanyatlottak.

Fizettek szarvasmarhárt 60—91 centimest, gyapjas juhot 100—110 centimest, nyirott jáhért 87—88 centimest fél kilonként.

Nyirott magyar juh (3273 db.) félkilonként 90—94 centimesjával adatott el.

Eladatlanul maradt 800 juh,

Sertésvásár.

Bécs, april 13. (St.-marxi sertés vásár.) Felhajtatott 3671 db és pedig: 742 nehéz bakonyi, 918 közép és 2011 malacz. Volt köztük: 1564 magyar, 2011 orosz-lengyelországi és 96 szerbfaju. Az üzlet élénk, árak szilárdak és következők: Bakonyi, nehéz 53—55 frt, közép 49—52 frt, malacz 30—40 frt, zsir 62—69 frt. Mind 100 klgramként.

Gyapju.

Budapest, apr. 13. A gyapjuüzleteken tartósan élénk a forgalom és ha az eladott mennyiség a készlethiány folytán nem jelentékeny is, a kereslet oly élénk, hogy az üzleti forgalommal gyapjutulajdonosaink meg lehetnek elégedve. Ma csak egy különös hirről akarunk itt megemlékezni, mert rendes tudósitásunkat szombaton adjuk. E napokban ugyanis azon hir terjed el, hogy egy ösmeretes bazeli czég másodkézből 1000 mázsa urasági fésüs gyapjut vásárolt előre 105 frtjával. E hir azonban nem való és elterjedése csak is annak tulajdonitható, hogy az ily nemü gyapju jövő ára csakugyan kezd ily alakot ölteni és az épen emlitett czég e napokban csakugyan vett 500 mázsa urasági gyapjut és egy stuttgarti czég is 500 mázsa egynyiretü gyapjut. De mindkettő nem itt, hanem Brünnben vásárolt. — Megemlitjük még, hogy mindennemü goromba timár gyapju angol számlára gyorsan és szilárd árakon vásároltatott és hogy az itteni termelők nem képesek annyit produkálni, mint a mennyire megrendelések érkeznek.

Szesz.

Arad, ápril 10. (Az „Egyetértés“ tudósitása). Szeszben a hangulat lényegesen nyugodtabb. A f. hó 9-iki árak: frt 34.50—75 nagyban, frt 35—35.25 részletben hordó nélkül frt 37.75 hordóval pr. 100 liter %.

Vidéki piaczok.

Gálszécs. ápril 10. (Csongrády Fülöp tudósitása az „Egyetértés“ részére) Hogy a mai piaczunk ely fölötte nagy élénkségnek örvendett, ez az ünnepeket követő heti vásárainak tulajdonitható. Gabnanemek meglehetős nagy számu kocsival hozattak be, miért is az amugy is csökkenésben levő árak folyton sokkal olcsóbban adattak el a mult heti áraiknál. Jegyeztünk: Buza: 12.50—12.90, rozs: 9.10—9,15, árpa: 8—9 frt között kelt, tengeri: 7—7.40, zab: 8—8.20, bab: 10—11 mm. bükköny: 9.50 köbölként. Tüzelőfr: 1. r. 8.50, 2. r. 3,50.

Paks, apr. 9. (Az „Egyetértés“ tudósitása.) Gabnapiaczunk jelenleg a nagy munka miatt gyéren látogattatik, miért is az erre vonatkozó jegyzés jelentéktelennek nevezhető; azonban a gabonaczégek igen nyomott hangulatban vannak, miután minden oldalról árleszállitásokat jelentenek.

Cservenka, ápril 8. (Az „Egyetértés“ tudósitása.) A gabonaüzlet tökéletes elhanyagolt. miután egyrészt a vevők a Pesten naponta előforduló tetemes árcsökkenés által a vételnél lehetőleg rezervált állást foglalnak el, másrészt pedig a spekulánsok mindamellett a készletek eladását csakis a legjobb feltételek mellett készek eszközölni; az előfordult apró vételek következő árak mellett történtek:

Buza bácskai 100 kgrammként 11.80 12 frtig. — Zab bácskai 100 kgrammként 6.—6.20 frtig. — Tengeri 6.50—6.70.

Temesvár, apr. 9. (Temesvári Lloyd.) Buza uj 73 kil. 11.10—11.20, 74 k. 11.25—11.40, 75 k. 11.50—11.80, 76 ke, 11.00—12.20. Rozs 9.80—10 forint. Árpa 9.60—9.80. Zab 8.30—8.40. Tengeri 7.25—.730, Repcze 7.60—7.70. Métermázsánként.

H.-M.-Vásárhely, apr. 7. (Az „Egyetértés“ tudósitása.) Több év óta nem emlékezünk, hogy a gabnaüzletben oly hirtelen estek volna az árak, mint a lefolyt két héten, buza 1.50, kukoricza és árpa 80 krral mmázsánként. Termesztőink a vetések jó állása következtében sokkal több gabonát hoznak eladásra, de a kereskedők a vásárlástól igen tartózkodók, és csak helyi szükségletre vétetik egy kevés, még pedig a következő árakon: Piros buza 77 k. 11 80—76—11.60, 75 k. 11.40, kukoricza 7 frt, május hóra 7.10, árpa 7 frt, szalonna per 56 kiló 30 frt.

Időjárás esős, egy hét óta naponta esőnk van.

Heves, apr. 9. (Az „Egyetértés“ tudósitása.) Mult szerdán volt a tiszta buzának köble (mert itt meg mindig köböl számra adnak és vesznek) 12.70—13 frt, rozs köble 9.80—10 frt, árpa köble 6.60—7 frt, tengeri köble 7.50—8 frt, zab köble 5.40—6 frt, bükköny mag köble 7—8 frt, szénának mmázsája 3.50—4 frt. Továbbá a marhahusnak kilogrammja a város székében 32 kr, más székekben 40 kr, borjuhus mindenütt 40 kr.

Arad, április 10. (Az „Egyetértés“ tudósitása). A keddi piaczon buza az azelőtti héthez képest csak 10—15 krral ment vissza, mert eladók roppant merev álláspontot foglaltak el és a legnagyobb részét a piaczra hozott 650 700 métermázsának inkább a jövő heti vásárig elhelyezték vagy visszaszállitották, semmint az árakból nagyobb engedményeket tegyenek. Ennek folytán csupán 100 méterm. került vevők kezeibe. Az aradi pénteki piaczon azonban buza, tekintettel a mérvado piaczokról folyton érkezett nyomott hangulatra, és árverésekre robamosan hanyatlott. Daczára annak, hogy csak 200 méterm. hozatott, magasabb ár mint frt 10.80—11 nem fizettetett. — A visszaesés frt 1,20—40 krt tesz ki. Tengeri frt 7. vétetett: az árhanyatlás 80 kr.

Ujvidék, ápril 10. (Az „Egyetértés“ tudósitása.) Gabonapiaczunkon a buza mindinkább hanyatlik, ugy hogy jó tiszta buzának ára mmként 12 frt 50 krtól 13 frtig. Ellenben zab és kukoricza kereslet tárgyát képezik s áraik 20—50 krig mmként emelkedtek. Jegyzünk: tiszta buza 12 frt 50 kr 13 frtig, zab 6 frt 80 kr, kukoricza 7 frt 50 kr, apró szemü szerémi bab 10—12 ftig per métermázsa, lencse igen kovés, literenként adatik 40 krjával.

Vegyes közlemények.

⁂ **Az országos magyar gazdasági egyesület 50 éves jubileumának programmját** összeállitotta az e részben kiküldött bizottság. Az ünnepély lefolyása következő lesz; 1. Elnöki megnyitó, a mely vázolni fogja az egyesület 50 éves müködését. Ez alkalommal mutatják be az egyesület müködését chronologiai rendben tárgyazó munkálat készen levő része, a melyet Galgóczy Károly derék tudósunk készitett. 2. Gróf Széchenyi István arczképének leleplezése, ünnepi beszéd kiséretében. 3. A vidéki egyesületekkel contenplált szövetkezési javaslat bemutatása. 4. Az enquétetárgyalásokról készitett munkálatnak 1—2-ik füzete bemutattatik, 5. Bankett. Az ünnepély napja biztosan még nincs meghatározva. Az ünnepélyre meghivatnak a miniszteriumok, az egyetem, az egyetem, az akademia, a vidéki gazdasági egyesületek, a pesti biztositó-, bank- és takarékpénz ári intézetek, az iparkamarák, törvényszékek, ipar-egyesületek, természettudományi társulatok és mindeu egyesületi tag. A nagygyülést — mintán a „Köztelek“ helyiségei kicsinyek — valószinüleg az uj városházának nagytermében tartják meg, ha erre a várostól az engedélyt megnyerik.

⁂ **A tőzsdei tanács** ma megalakult. Egyhangulag megválasztattak Kochmeister Frigyes elnökké, Strasser Alajos alelnökké és Aebly Adolf pénztárnokká. A gazd. osztályba választattak; Aebly Adolf, Alstätter Rudolf, Maerle Markus, Nagel Armin.

⁂ **Szerb kereskedelmi szerződés.** Némely bécsi lap azt ujságolta, hogy most már legközelebb megkezdetnek a tárgyalások egy szerb kereskedelmi szerződés iránt is. Természetes, hogy e hir alaptalan, bár a szerb kormány óhaja az, hogy a kereskedelmi szerződés lehetőleg gyorsan köttessék meg. Szerbia azonban ösmeretes megbizhatóságáról is azt a könnyelmüséget még az osztrák kormány sem követheti el, hogy mig a vasuti konvenczió nincs ratifikálva, addig nem kezd uj tárgyalásokat.

⁂ **A tiszavölgyi társulat központi bizottsága** ma ülést tartott, s tárgyalás alá vette a Tiszaszabályozás és Szeged érdekében a képviselőházhoz beadott 40 milliónyi kölcsönről szóló törvényjavaslatot. Az ülés holnap délután 5 órakor folytattatik, s holnap a tiszaszabályozás jövendő szervezete fog tárgyaltatni, mely a külföldi szakértők véleménye tárgyában kiküldött albizottság által a b. Sennyey Pál által kifejtett, s a központi bizottság által már elfogadott elvek alapján konkrét törvényjavaslat alakjában terjesztetik elő.

⁂ **Kereskedelmi szerződés Németországgal.** Távirataink már jellentették, hogy az ideiglenes kereskedelmi szerződés Németországgal meghoszszabbittatott. Ma közli a „N. Fr. Pr.“ a kereskedelem-politikai megegyezés szó szerinti szövegét is ez igy hangzik:

A császári német kormány és a cs. és kir. osztrák-magyar kormány tekintettel arra, hogy köztük egy kereskedelmi és vámszerződés céljából kezdett tárgyalások be nem fejeztettek és végleges megállapodásra a legközelebbi időben sem volt kilátás, a kereskedelmi és forgalmi viszonyok fenntartására a következő megegyezésre léptek:

1. czikk. Az 1878. decz, 16-iki kereskedelmi szerződés a hozzátartozó zárjegyzőkönyvek 1880. jan. 30-tól 1881. jun. 30-ig hatályban maradnak, a következő szabályokkal: 1. A szerződés 6. czikkének az 1879. deczember 31-iki nyilatkozat által hatályon kivül helyezett határozatai, továbbá e czikkhez tartozó zárjegyzőkönyv a és b betük alatti határozatok, valamint az 1878. decz. 16-ki jegyzékek által kölcsönösen közölt detailelőirások továbbra is hatályon kivül maradnak. 2. A szerződés 10. szikkének 1. és 2. pontja alatti határozatok, a szerződéshez csatolt A) alatti vámkartell és a zárjegyzőkönyv erre vonatkozó nyilatkozatára 1881, jun. 30-ig érvényben maradnak annyiban, amennyiben nem ütköznek a fennálló törvényekbe. 3. A szerződés 15. czikkének 2-ik pontjában foglalt határozatok, melyek közzé nem tett vasuti tarifák alkalmaztatásának tilalmára és büntetésére vonatkozik, 4. Ép ugy hatályon kivüli a szerződés 17. czikkének 2. pontja, mely vasuti forgalmi eszközök lefoglalhatlanságának tilalmára vonatkozik.

2. czikk. A jelenlegi megegyezés mindkét részről felterjesztetik legfelsőbb ratifikatió végett és a ratifikált okiratok, a lehetőleg gyorsan kicseréltetnek Berlinben. Ennek hitelesitésére alulirottak kormányaik nevében a megegyezést két példányban aláirták és pecsétjökkel ellátták. Berlin 1880. apr. 11.

Philippsborn, Széchenyi.

⁂ **Vasuti igazgatók értekezlete.** A magyar vasuti igazgatóknak folyó évi april hó 12-én a magyar nyugoti vaspálya igazgató elnöklete alatt tartott értekezletén a következő tárgyak tárgyaltattak: A kereskedelmi miniszteriumhoz a távirda forgalom kiadásai s bevételei ellenőrzésének megváltoztatása tárgyában szakközegekként 4 vaspálya delegáltatott. A tenyészmarhák szállitási dijjának tariffa utjáni leszállitását illetőleg határoztatott, hogy a m. kir. főfelügyelőség ama hatóságok közzétételére kéressék fel, melyek az idevonatkozó okmányok kiállitására feljogositvák. A vonatoknak jelzőkkel való ellátása tárgyában párhuzamos pályáknál határoztatott, miszerint a hazai vaspályák az eddig előirt zárjelző alkalmazását elégségesnek tartják s ezt a főfelügyelőséggel tudatni fogják. A szállitási dijveszteség felosztását illetőleg a Svájczba expediált borszállitmányoknál, ki nem váltás vagy elkobzás esetén az osztrák-magyar-bajor-svájczi forgalomra nézve fenálló egyezmény 10. §-ának (eljárás átadási akadályok esetén) C pontja fogadtatott el. A kifizetési iroda feloszlatása az osztrák államvaspályánál Budapesten ez utóbbinak inditványára elfogadtatott s határoztatott, hogy a kiegyenlitéssel a magyar általános hitelbank, mely ezen szolgálatot csekély provizió mellett elvállalja, bizassék meg. A sertésszállitmányok itatásánál követendő észszerübb eljárást illetőleg határoztatott, hogy a budapesti, soproni s temesvári kereskedelmi és iparkamarák egy e tárgyat illető véleményadásra kéressenek fel.

A vetések állása.

Ujvidék, ápril 10. (Az „Egyetértés“ tudósitása.) April 9-én délutáni 5—6 óra kozt délnyugat felől sötét felhők mutatkoztak, s erős széltől hajtva csakhamar iszonyu égi háboru támadt. Erős villámlás s égrengés közt hullott a jó eső a földre, mely aranyakat ér. Egy kevés jég is volt, de semmiben kárt nem tett. Jelenleg hüvös az idő északi szél mellett. A szerémi hegyekben a szőllő munka javában fólyik, a tőkék jól teleltek ki, ugyszintén a gyümölcsfák is, s eszerint, ha másnemü elemi csapás nem éri az itteni szőllők és gyümölcsöket e tekintetben bő termés várható.

Arad, april 10. (Az „Egyetértés“ tudositása.) Az időjárás a vetésekre, melyek mostani állása a legszebb reményekre jogosit kitünő hatással bir. — A repcze, melynek legnagyobb része egészen kifagyott, természetesen nem üdülhet fel, de a többi vetések gyönyörüen zöldelnek. Az egy hétig tartó eső a fagy által okozott károkat egészen jóvá tette.

Gálszécs, ápril 10. (Csongrády Fülöp tudósitása az „Egyetértés“ részére), Legutóbbi tudósitásom óta a vetések állásában jelentékeny, és kedvező változások állottak be. — A szántóföldeken — amennyire a láthatár csak terjed mindenütt dus zöld vetés fedi mintha már május hóban lenne. Tehát ma már — a miben eddig bizonytalanságban voltunk — határozottan megállapithatjuk a fagyok ártalmatlanságát. Szépen virit minden! Az őszіek eddig kifogástalanok, mégis itt-ott, nagyon kevés (és leginkább a kövér földekben) elcsenyevésztek. E betegség még a mult ősz folytonos esőzésében keresendő. A tavaszi munkálatok még mindig tartanak Az időjárás erre nézve kifogástalan. A vetések ma már befejeztnek tekintendők, mig a szántási munkálatok egyre folynak. Kár hogy e vidéken a szabálytalanul kezelt trágyázással oly sok kárt idéz elő a gazda anyagi jólétének.

A tengári vetést az időjárás ilyetén maradásán 7—10 nap mulva megkezdhetik. Minthogy vidékünk parasztjai a szőlőmunkálatokban nem részesittetnek a napszám még alig rug 35—40 krnál többre.

Időjárás: derült; hőmérő: reggel + 4, délben, plns 7 Reaumur.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium állandó tudósitóitól f. évi április hó 8. beérkezett jelentések szerint.

(Folytatás és vége.)

II. Dunántuli kerület.

Mosonmegye. Vajkai járásban a buza és rozs keveset szenvedett, sőt jó állapotban van. Az őszi bükköny tönkre ment. Az árpára és zabra az utóbbi eső kitünőleg hatott. Az állatok jó karban vannak. A nezsideri járásban a buza jól áll, keveset szenvedett a rozs is, a repcze azonban $^1/_3$-ában kifagyott.

Sopronymegye. Soproni járásban a hideg a vetésekben nem tett kárt, csakis a szőlőknél és gyümölcsösökben. A tavaszi vetés elmaradt. Az állatok egészségesek. A n.-martoni járásban az őszіek jól állanak, a repcze azonban csak középszerü. A gyümölcsösök, melyek itt nagy fontosságuak, jó termést igérnek. A szőlők sokat szenvedtek.

Győrmegye. Szigetközi járás. A repcze elpusztult, rongáltak az őszi vetések is, a tavasziak még be nem fejeztettek. A sokoróallji járásban az őszi vetésekben nagy károkat okozott a hideg. Ezt mondhatni a tóközi járásról is, hol a gyümölcsfák is elfagytak. A pusztai járás területén az őszіek kielégitők, de a repcze elfagyott. Szüretre nincs kilátás.

A tóközi járásban az őszіekben nincs kár s a kedvező idő mellett szépen fejlenek. A tavaszi munka jól foly. Szőlő, repcze és gyümölcsfák elfagytak sok helyütt. Juhokban nagy a kár.

Hajdumegye. Nádudvari járásban a fagy főleg a repcze és rozsvetéseket rongálta meg, a buzában azonban nem tett tetemes kárt; hasonlóak a viszonyok a nánási járásban. A b.-ujvárosiban a korai repcze, valamint a géppel vetett rozs elég jól kiáltta a fagyokat. A tavaszi munka az egész megyében lassan halad.

Komárommegye. Udvardi járásban a repcze mellett sok akár a buza és rozs vetésekben. A szőlők elfagytak. A gesztesi járásban még remélhetni, hogy a buzavetések teljesen kiépülnek, a repczében a legjobb esetben is csak féltermés várható. A lapályosabb szőlők és gyümölcsfák szenvedtek. A tatai járásban a buza és rozsvetések daczára a rendkivüli télnek jól állanak. A szőlők azonban valamint a gyümölcsfák is csak nem teljesen elfagytak. Az állatok egészségesek.

Fehérmegye, Adonyi járásban a fagykárok biztosan nem határozhatók meg; szenvedtek a repcze vetések, szőlők és gyümölcsösök. A tavasz munka lassan halad. Az igás jószág állapota jó. A sárbogárdi járásban a repczék, lóherések kifagytak, szenvedtek a szőlők is. A móori járásban az őszіek szenvedtek. A tavaszi munka gátolva van.

Vasmogye. Muraszombati járás. Az őszi vetések jól kiállották a telet. A tavaszi munkák gátolva vannak. A gazd. állatok jó karban vannak. A f.-eöri járásban a repczében tetemes a kár, buza és rozs jól állanak. Takarmány van elég. A sárvári járásban a repcze elpusztult, van kár a késői rozs és buzavetésekben is. A tavaszi munka folyik. A juhok közt a mételу pusztit. A szt.-gotthárdi járásban az őszi vetések jól kiteleltek s szép aratást igérnek. A szőlők és a gyümölfákban sok a kár. A kemenesi járásban a repczében, lóherések és szőlőkben tett károkat a fagy, az őszіekről még biztosat mondani nem lehet.

Zalamegye. Alsó-lendvai járásban a repcze és buza vetések középszerüen állanak; silány a rozs, a tavasziak még nem keltek ki. A fagy általán kevesebbet ártott mint más vidékeken. A tavaszi eső igen kivánatos volt. A novai járásban is főleg a rozs vetések silányak. A tavaszi munka kedvezőleg foly. A letenyei járásban repcze, buza és rozs sokat szenvedett. A tavaszi munka lassan halad. Ez áll a csáktornyai járásra nézve is; az őszіeken igen meglátszik a hideg hatása. Az állatállomány egészséges. A kanizsai járás gazdáinak az őszi vetésekbe vetett reményeit a márcziusi fagyok nagyban leszállitottak. Kevés remény van a tavasziakhoz is. Gyümölcfák és szőlők sokat szenvedtek. A letenyei járásban a buza jól áll, kevésbé a rozs. A tavaszi vetés lassan halad. Keszthelyi járás. A hideg a még nem eléggé kifejlett vetéseknek kevesett ártott. A tavaszi vetés még uem kelt ki. A legelők még kopárak.

Somogymegye. Marczali járás az őszi vetések a hideg és fagy mellett is emelkednek és bokrosodnak. A tavaszi vetés és szőlőbeli munkák azonban csak lassan haladnak. A szőlőkben nem nagy a kár. A csurgói járásban a hideg nemcsak az elvetett tavasziak kikelését akasztotta meg, hanem hátráltatta az őszіek fejlődését is. A legelők még kopárak. A szigetvári járásban szintén jártak ugyan fagyok, de ezek még a repczének sem ártottak, a vetések jól teleltek ki. A tavaszi munkák közel vannak a befejezéshez, panaszra nincsen ok. A hideget a tabi járásban korábban vetett buza és rozs vetései jól kiállották, többet vesztettek a későbbiek. A repcze a dombosabb helyeken megmaradt. Gyömölcs és szőlőtermésre van kilátás.

Tolnamegye. Központi járásban az őszi vetések jóknak mondhatók. A repcze azonban sokat szenvedett. A simon-tornyai járásban a gyöngébb őszi vetések szenvedtek sokat, ritkák és hiányosak. A szőlők jól teleltek ki, annál nagyobb azonban a kár a gyümölcsösökben. Tavaszi munka csak itt ott eszközölhető.

Baranyamegye. Hegyháti járásban a fagy sokat ártott az őszi vetéseknek, kevesebbet a gyümölcsfáknak. A szőlőkben tett kár még nem állapitható meg. A tavaszi munka előre halad. A szt.-lőrinczi járás őszi vetései is sokat vesztettek s helyenkint ujakkal pótlandók. A tavaszi vetések még nincsenek befejezve. A gyümölcsösökben sok a kár, az almafajok azonban épek maradtak. A mohácsi járás vetéseiben szintén sok a kár, a szőlővesszők nagyrészben elfagytak. A tavaszi munka lassan halad. A baranyavári járásban a fagy és szárazság miatt szekvedtek az őszi árpa és repcze, valamint a szőlő és gyümölcsfák.

III. Tiszáninneni kerület.

Szepesmegye. Tátrai járásban az őszi vetések igen szenvedtek. A hernádvölgyiben azonban jól állanak s igen szép terméssel biztatnak. Sokat vesztettek a lóherések. A magurai járásban még hó fedte a vetéseket, tehát sokan vannak aggodalomban. A tavaszi munka mindenütt gátolva van.

Sárosmegye. Sirokai járás. A különben is hézagos őszi vetések sokat szenvedtek a fagytól. A zborói járásban a hó alul kikerült vetések a hidegnek estek áldozatul. Vetőmag hiányzik. Az alsó-tárczai járásban kivált a rozsvetések szenvedtek, a buza kevésbé. A gyümölcsfákban kevés a kár. A tapolyai járásban főleg a gyöngébb rozsban esett kár, szenvedtek a lóherések is. A tavaszi munka mindenütt elmaradt, az állatok egészségesek.

Abaujmegye. Gönczi járásban a zordon időjárás miatt a tavaszi munka igen hátramaradt. A vetések igen soványak, néhol kipállottak, s nem csupán ezeknek, hanem a szőlő és gyümölcsfáknak is sokat ártott a kemény hideg.

Gömörmegye. N.-Rőczei járásban a tavasz még nem állott be, a tenyészés sem indult meg. Rimaszombati járásban a buza és rozs szenvedett ugyan, de mennyit, biztosan még nem itélhetjük meg; az eső rendkivül üditőleg hat a vetésre. A tavaszi munka még jó részt hátra van. A

rimaszécsi járásban a buza és rozs vetések s a szőlő szenvedett sokat. A tornalljai járásban a buza jól áll, szenvedett a rozs. A tavaszi munka vége felé közeledik.

Hevsemegye. Közép-tarnai járásban a fagy főleg az agyagos talaju vetéseknek ártott. A fejletlenebbek aránylag keveset szenvedtek. A tavaszi munka jól halad. A gyümölcsfák hajtásai elfagytak. A szőlőmunka javában foly.

Jász-N.-Kun-Szolnokmegye. A közép járás. A repczének mintegy 50% kiveszett. A bekövetkezett kedvező időjárás mellett a buza kezd szépen fejleni: a tavaszi munka vége felé jár. Gyümölcsösökben nagy a kár. Az alsó-tiszaiban kiveszett ugyan a repcze, a buza azonban jól áll; az állatok egészségesek. A f.-tiszai járásban a gyöngébb repcze veszett ki csupán; a buza jól áll. A tavaszi munka megkésett. Hasonló jelentés érkezett a jászsági alsó járásból, hol azonban a kifejlettebb rozsok is elpusztultak. A jászsági felső járásban a buza s rozs vetései, sőt a repcze is, mely itt különben csekélyebb mérvben termesztetik kivánni valót nem hagynak fann.

Borsodmegye. Miskolczi járásban a buza jól kitelelt, a rozs azonban csak szorványosan maradt meg. A tavaszi szántás az utóbbi napok óta teljes erővel foly. Juhok közt a métely pusztit.

Zemplénmegye. Tokaji járás. Az őszi vetésekben okozott fagykárok egyelőre meg nem állapithatók. Sok a kár a szőlők és gyümölcsökben. A perbenyiki járásban a rozsvetések kipállás által szenvedtek. A buzáról és repczéről határozott véleményt mondani még nem lehet ugy látszik azonban hogy a rozsból mintegy 45% a repczéből pedig főleg a gyöngébbek pusztultak el. A gyümölcs termésre roszak a kilátások. A varannói járásban a repcze és rozsvetések helyenkint teljesen tönkre mentek, a buzáról pedig még nem lehet itéletet mondani. An.-mihályi járásban szintén ez az eset áll az őszikre nézve, a repcze azonban kiveszett. Hasonlót jelentenek a szinai járásból is, hol a gyümölcsfák is elfagytak. A sztropkói jráásban a lóherések is sokat szenvedtek, az idő különben egészen a legutolsó napokig télies volt. A szerencsi járásban az őszi vetéshez kevés reményt lehet kötni; gyümölcsösök és szőlők igen sokat szenvedtek. A tavaszi munka az egész megyében megkésett; a juhok közt a métely pusztit.

Beregmegye. Fölvidéki járásban a hó csak imént olvadván el, az okozott károkról biztos tájékozást nyujtani még nem lehet. A kászonyi járásban azonban bizonyos, hogy a repcze elpusztult s a buza is sokat szenvedett. Gyümölcstermés sem lesz.

Ungmegye. Ungvári járásban a korai rozsok vesztek ki, a későbbiek épeknek látszanak. A buza helyenkint sokat szenvedett. A szőlő és lóher kevés reményt nyujt. Kaposi járás vetéseinek állásáról bizonyost egyelőre nem mondhatni, de tény annyi, hogy a repcze kiveszett. rozs és buza pedig fölötte sokat szenvedett. Kevésbé vizenyős határon legelt marhák egészségesek, egyebütt a métely pusztit. A szobránczi járásban tetemesen rongáltak az őszi vetések. A tavaszi munka még hátra van. Takarmány még elégséges. Gyümölcsösökben sok a kár.

IV. Tiszántuli kerület.

Ugocsamegye. Tiszáninneni járás. A repcze és a korai rozsvetések nem állanak jól; a buzákra nézve biztosat nem mondhatni. Szőlő és gyümölcs sokat szenvedett. Takarmány van elég. A métely nagy mérvben pusztit.

Marmarosmegye. Szigeti járásban a hideg a buza és rozsvetéseket s gyümölcsfákat rongálta meg. — A szél szintén sok kárt okozott. A vissói járást érzékenyen sujtja a juhok közt uralgó vizkór és métely. Az ökörmezei járásban folytan télies az idő, a tenyészet elmaradt, tavaszi munkák még nem kezdőttek meg.

Szatmármegye. Szamosközi járásban a repcze legtöbb helyen kiveszett az árviz miatt, a megmaradt, a fagy tette tönkre. A buzavteések hasonlóan sokat szenvedtek. A tavaszi munka még nem kezdődött. A szatmári járásban a rozst tette tönkre a márcziusi hideg, sokat ártott ezenkivül a repczének s gyümölcsösöknek. Az állatok egészségi állapota nem kielégitő.

Szabolcsmegye. N.-kállói járásban a korai vetések kipállottak, a későiekhez még lehet bizni. A tavaszi munka még befejezetlen.

Biharmegye. Belényesi járásban a vegetatió alig indult meg, ennélfogva az őszikről sem jelenthetni biztosat. A szőlők és gyümölcsösökben okozott károk nem látszanak jelentékenyeknek. Ugyanez mondható a beéli járásról is. A b.-ujfalusi járás repcze vetései kipusztultak; sokat szenvedett a buza és rozs is. Az ugrai járásban a repczét legtöbb helyütt ki kell szántani; a lapályosabb buzavetések sokat szenvedtek. Szántani alig lehetséges. A szalontai járás hasonló viszonyokat mutat; a laposon levő buzavetések megritkultak, s a késői vetések alig keltek ki. Takarmány kevés. A m.-telegdi járásban ártott a repczének a hideg, valószinüleg a buzának is, mi csak később határozható meg; tenkei járásból azonban már határozottan jelenthetni, hogy a fagy a vetések s gyümölcsöknek sokat ártot a tavaszi munkát pedig megakasztotta teljesen. A bihari járásban a fagykárok nagysága még meg nem állapitható. Az érmihályfalvi járásban kiveszett a repcze, sokat szenvedtek a szőlők, a buza azonban jól áll. A szarvasmarhák közt a métely pusztit.

Szilágymegye. Tasnádi járásban a repcze elpusztult, a buzának mintegy 40%-a veszett ki; a kár azonban biztosan csak később konstatálható. A zsibói járásból jelentik, hogy a jobb idő beálltával az őszik iránti aggodalom megszünt, mert a buza keveset szenvedett, többet a rozs. A kilátások a tavaszi vetésre nézve is biztatók.

Békésmegye. A szeghalmi járásban elfagytak a repczék teljesen; a vetés még alig kezdődött. Sok kárt tettek a vadvizek. A szarvasi járásban a repczéken kivül, felette sokat szenvedtek a buzavetések is. A tavaszi munka lassan halad. A juhok közt a szőrféreg pusztit. Repezében és buzákban sokat szenvedett a gyomai járás is. Az orosházi járásban csak a repczében lehet a roppant kárt megállapitani; de nem kétes, hogy sokat vesztettek a buzatáblák is. A gyulai járás repczevetései elpusztultak, a buzavetések aránylag jól állanak. A rozs helyenkint megritkult. Nagy károkat tett az árviz is. A tavaszi vetés pár nap óta foly. A b.-csabai járásban a buza jól kitelelt, a repcze azonban nagy részt elfagyott.

Csongrádmegye. Tiszáninneni járásban a repcze jó részt kiveszett; a buzavetések fejlődése meg van akadályozva; a rozsvetéseknek a nagy szelek ártottak. A szőlőkben nagy a kár. A tiszántuli járásban hasonlóak a viszonyok, rendkivüli baj a tavaszi munka lassu haladása.

Csanádmegye. Makói járásban a száraz hideg folytán a tavaszi munkálatok hátramaradtak. Az őszi repcze többnyire elfagyott; a korai buzavetések azonban jól állanak.

Aradmegye. Főleg a repcze szenvedett felette nagy károkat; az aradi járásban elpusztult, helyét tavasziakkal vetik be; helyenként a buza is kiveszett. A kilátások általán kevéssé biztatók; a juhok mitsem legelhetnek, pedig a takarmány fogytán van. A kis-jenői járás repcze vetései kivesztek. Az őszi vetések hideg és árvizek hatása alatt nagy részben tönkre jutottak. A tavaszi munka is nagyon háttamaradt. Ugyanezt mondhatni a n.-halmágyi járásról is, itt már a buzát kezdik tengerivel helyettesiteni. A gyümölcsfák nem szenvedtek. — Az eleki járás területén a buzavetések megritkultak; a tavaszi munkálatok teljesen hatra vannak. — A tarnovai járásban okozott kárt meghatározni még nem lehet, de kétségtelen, hogy a gyümölcsösök és szőlők részben elfagytak. Takarmány elfogyott. Aradnai járásban ép igy nem tudhatni mennyi a kár, mert remélhető, hogy a meleg idő ezt részben helyrehozza. Szántás-vetés szünetel. A világosi járásban a repcze teljesen elfagyott, sőt sok helyütt a buza is; a vesztesék azonban mennyiségileg még nem konstatálható. Ugyanezt jelentik a b. sebesi járásból, hol a szőlők és gyümölcsösök is sokat szenvedtek. A pécskai járásban a téli károkat messze fölülmulják a márcziusi hideg pusztitásai, melyek főleg a repczét és buzát rongálták meg nagyon. A legelők teljesen hiányzanak.

Torontálmegye. Perjámosi járásban a repcze elpusztult, a gyümölcsfák is többnyire elfagytak. A buzavetések közül ugy látszik a koraiak szenvedtek leginkább. A lóherésekben szintén nagy károkat tett a hideg. A tavasziak elvetése megkésett. A modosi járás repcze vetései, melyek a telet jól kiállották, a mult havi fagy hatása alatt teljesen kivesztek. A buzavetésekre nézve egyelőre nem lehet positiv itéletet mondani. Az árpa és zab vetések megkéstek. Nagy bajt okoz a takarmány szüke. A csenei járás területén a repczevetések kivesztek; a buzavetések közül a későbbiek még meglehetős állapotban vannak. A tavaszi munka még befejezetlen. A nagy-becskereki járásban is kiveszett a repcze, a buza és rozs azonban jól áll s különösen a legutóbbi napok alatt szép fejlődésnek indult. A szőlőkben kevés a kár, több a gyümölcsösökben. A n.-kikindai járásban a repcze végkép kiveszett; sokat szenvedtek a buzavetések is. Gyümölcs kevés lesz. Legelő még nincs.

Temesmegye. Központi járásban az éjjeli fagyok főleg a korai buzának ártottak, a későbbinek kevésbé; vannak olyanok, melyeket bátran ki lehet szántani, más táblák ellenben helyreállhatnak. A repcze elpusztult. A verseczi járás tudósitójának jelentése lényegében egyez a fenebbivel. — A buziási járásban a repczén kivül az őszi árpa is elfagyott. A tavaszi munka lassan halad. A takarmány fogyatékán van. Az uj-aradi járás repcze vetései elpusztultak, a buza is le van perzselve, de a kár még nem határozható meg. A lippai járás területén levő repcze vetések elpusztultak, a buza sokat szenvedett a hideg és vizár együttes hatása alatt, ugy a szőlők is; gyümölcstermésre azonban még van kilátás. Ugyanezt jelentik a kubini járásból is.

Krassómegye Marosi járásban mind a buza, mind pedig a rozsvetések szépen állanak. A facséti járásban a repcze és őszi árpa elpusztult; a buza kevésbé szenvedett; ép igy a krassovai járás területén is. A boksáni járásban a későn vetett buzavetésekhez kevés a remény; a repcze elpusztult. A gyümölcsösökben kevés a kár. Az ó-moraviczai járásban a tavaszi munkák igen lemaradtak; mi egyébiránt az egész megyében érzékeny hátrányt képez. Az állatok egészségesek.

Szörénymegye. Karánsebesi járásban a fagy által okozott kár mérvét megállapitani eddigelé még nem lehet. Gyümölcstermés azonban alig lesz. A bozovicsai járásbán kedvező időjárás mellett az okozott károk helyrehozhatóknak mutatkoznak.

V. Királyhágón tuli megyék.

Hunayadmegye. Lapusnyáki járásban az őszikre még itéletet nem lehet mondani, a repcze azonban kipusztult. A szántás, vetés lassan foly A marhaállomány a bárányok kivételével egészséges. Takarmány fogytán van. A szászvárosi járásban a hidegen kivül, az áradások is sok kárt okoztak. A gyümölcsfák közül csak a dió fagyott el.

Szebenmegye. Ujegyházi járásban a buza és rozs szenvedett a tartós tél alatt, mely ugyszólván még most is uralg. A helyenként méter vastagon fagyott földben a tavaszi munka teljes lehetetlen. Közepes termést is alig remélhetni. A szebeni járásban a tenyészet igen hátramaradt. zöld vetéseket még alig látni, a tavaszi munkák akadályozva vannak. Az egerek kivesztek.

Alsó Fehérmegye. Balázsfali járásban, a mult havi zord időjárás hatása alatt a repcze tönkre ment; a rozs s általában a korai vetések sokat szenvedtek. A munkái csak a déli lejtőkön lehetett elkezdeni. A maros-ujvári járás területén még sem a tenyészet, sem a tavaszi munkák nem indultak meg, minden télies jellegü. Ez áll a vizaknai járásról is, hol azonban az ősziek sokat szenvedtek. Ugyanez az eset a kis-enyed járásban is, hol még a kerti munkákra sem kedvez az idő. A juhokat sem lehet legeltetni. Az abrudbányai járásban ugyanezen jelenségek észlelhetők. A magyar-igeni járásban a buzának igen nagy része kifagyott, több reménynyel biztat a rozs. A szőlő kevés termésre nyujt kilátást. A verespataki járásban az időjárás még folyton télies, ennélfogva a terményekben eddigelé még nem esett kár. Az alvinczi járásban az őszi vetések megritkultak. Az itt fontosabb kukoricza ültetésére kedvező az idöjás.

Torda-Aranyosmegye. Topánfalvi járásban a tavaszi munkálatokat megkezdeni ez ideig nem lehetett. Igy van ez a tordai járásban is, hol az ősziek is igen silányak. A gyümölcstermés nem biztató. Az állatok egészségesek. A mezőségi járásban sok aggódásra ad okot, az őszi vetések kétes állása s a tavaszi munkáknak elmaradottsága; eddig csak a trágyázás folyik. A m.-ludasi járásban a repcze elfagyott, a rozs és buza is sokat szenvedett. Szántani még csak kivételesen lehet.

Kolozsmegye. Gyalai járásban az őszi buza helyenkint szenvedett, kedvező idö azonban még sokat helyrehozhat; leginkább ártott a hideg a repczének, keveset a rozsvetéseknek. A vetés csak a mult hó utóján kezdődhetett. A kolozsvári járásban a fejlettebb őszi vetések aránylag keveset szenvedtek. Érzékeny hátrányt képez a legelő hiánya. Hasonlók a viszonyok az almási járás területén, hol a vetéseken kivül főleg a gyümölcsösök és szőlők szenvedtek sokat. A marhaállomány a megyében egészséges, juhok közt a métely okoz károkat. A tavaszi munka mindenütt hátramaradt. Az örményesi járásban az őszi vetések mintegy 2/3-a veszett ki.

Szolnok-Dobokamegye. Szamosujvári járásban az idő még télies, a fagy okozta kár nagysága eddig még nem állapitható meg. A szőlők és gyümölcsfák sokat szenvedtek. A csáki gorbói járásban még sok a hó, a föld meg van fagyva. Az állatok egészségesek. — A deési járásban főleg a hótakaró alól kikerült vetések adnak okot aggodalomra. A tavaszi munka gátolva, takarmány pedig fogytán van. — A kékesi járásban a vetések ugy a hideg, mint a szárazság miatt szenvedtek; félő, hogy a verőfényes helyeken kivesznek. — Az állatok mindenütt jó karban vannak.

Beszterczе-Naszódmegye. Bessenyői járásban még alig állott be a tavasz s igy csakis azt lehet állitani, hogy a gyümölcsösök és méhesek szenvedtek a rendkivüli tél hidege miatt. A jaádi járásban hasonlóak a viszonyok; sokat szenvedtek kétségkivül a buzavetések.

Maros-Tordamegye. Küküllömenti járásban az őszi gabonához kevés a remény, bár határozott itéletet még alig mondhatni; ez áll a szőlőre nézve is. A gyümölcsfák és méhesek jelentékeny károkat mutatnak. Az m.-járai járásban ezen kivül az őszi repcze is igen meg van rongálva a fagytól. A maros-menti járásban a repczén kivül sok a kár az őszi vetésekben, kedvező idő azonban sokat segithet. A magyarói járásban a szőlők és gyümölcsösök elfagytak. A tenyészet az egész megyében alig indult meg.

Kis-Küküllőmegye. Radnóti járásban a legutóbbi napokig teljesen télies volt az időjárás; s igy csak is azt lehet megállapitani, hogy a repcze a Maros mentén kifagyott, ugyanez történt a félig fedett szőlőkkel is. Az erzsébetvárosi járásban a szél rongálta meg az őszi vetéseket. A hosszuaszói járásban ugy látszik csak is a repcze szenvedett, az ősziek még jól állanak. A tavaszi munkához csak a legutolsó napokban fogtak. Sokat szenvedtek a hidegtől a szőlő és gyümölcsfák. Legelő még alig van. Az állatok az egész megye területén egészségesek.

N. Küküllőmegye. Kőhalmi járásban az őszi vetésekre a hideg és szelek kárositólag hatottak, de a kár még sem itt, sem a szőlőknél nem állapitható meg. A takarmány hiánya érezhető. A kőresdi járásban az ősziek ugy látszik keveset szenvedtek, többet a gyümölcsfák s valószinüleg a szőlők is. A tavaszi munkákat alig lehetett elkezdeni. Hasonló jelentés érkezett a zsiberki járás területéről is. A bolyai-n.-selyki járásban még sem az ősziekben, sem a szőlőkben okozott károkat nem lehet megállapitani; a gazdák azonban nagyon aggódnak a rendkivüli idő miatt.

Fogarasmegyében még télies az időjárás, a tavaszi munkát még nem kezdték el.

Brassómegye. Brassói járásban a tenyészet még nem indult meg, a mezei munkálatokat ennélfogva idáig megkezdeni nem volt lehetséges.

Udvarhelymegye. Homoródi járásban az ősziek, a hol a hó alól kikerültek, jól állanak; de tavaszi munkára gondolni is alig lehet.

Csikmegye. Tölgyesi járásban a rendkivüli tavaszi hideg folytán kevés a remény az őszi vetésekhez; a tavaszi munkákhoz kezdeni még nem lehetett. A takarmány fogytán van. A szt.-mártoni járásban a szelek kárositották feltünőleg a vetéseket.

Háromszékmegyéből az orbai, kézdi-felső, és alsó járásból érkeztek jelentések, melyek egyezőleg konstatálják a kedvezőtlen, zord időjárást és a tavaszi munkák elmaradottságát. A marhaállomány egészséges.

VI. Tengermellék.

Fiume sz. v. kerületén a tavaszi munkák már be vannak fejezve. Az ősziek valószinüleg jól fognak sikerülni.

Napirend április 14-én.

Naptár. Szerda. Kath.: Tiburcz. Prot.: Tibor. Görög-Orosz: ápril 2. Titus.
Képviselőház ülést tart d. e. 10 órakor.
Muzeumban nyitva van a képtár d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Fővárosi közgyülés d. u. 5 órakor.
Pesti lovaregylet rendkivüli közgyülése este 10 órakor.
Eszterházi képtár nyitva d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Orsz. képzőművészeti tárlat kiállitása nyitva d. e. 10—12 d. u. 2—4.
Muzeumi könyvtár d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Akadémiai könyvtár nyitva d. u. 3—7 óráig.
Egyetemi könyvtár d. u. 4 óráig nyitva.
Magyar daltársulat este a Komlókertben előadást tart.
Az állatkert nyitva egész nap.

Árverések ma a fővárosban. Saska András 3360 frtra b. ingatl. (torony-u 1.) Maczanek Amália 661 frtra b ingatl (I—III.)

Hajóforgalom.

Aprilis 13-án a Duna balpartján a következő vizi járművek érkeztek: Lord és Felix 4 talp, épületfa 50 mm. Komáromból. Neuschloss Károly 4 talp, 100 mm. deszka Komáromból. Mészáros Máté m.h. „Juliska" 405 mm tüzifa Maróthról. Stagel Ferencz B.-jelü m.h. koczkakő 8400 drb Bogdányból. Győri gőzhajó vállalat 6 sz. usz. hajó, 2800 mm. buza Futakról. Wallenfeld Károly 3. sz. mh. falkő 80 mm. Visegrádról, dtto 4. sz. m.h. 80 met. m falkő Visegrádról. Geringer és Berger 1 sz. mh. kukoricza 2315 mm. Bajáról. April 13-án tulhajtás.

Kivonat a hivatalos lap aprilis 13-ik számából,

Árverések a fővárosban. Bignio Gyuláné 17910 ftrá b, ingatl april 28. (torony-u. 1.) Kozilek Anná 10200 frtra b. ingatl. május 28 (torony-u. 1.)

Árverések a vidéken Schmirmund Gusztáv 799 frtra b. ingatl. april 22. Gyüdön (Pécs), Császár Mihály 700 ftra b. ingatl. april 21. Dákán (Pápa), Ujlaki Elek 992 frtra b. ingatl. május 11. Patakon (B.-Gyarmat), ifj. Lakits X Ferencz 22000 frtra b. ingatl jun. 15. Pécsen, Balogh János 651 frtra b. ingatl. május 13. Bisztriczen (Pécs), özv. Trumm Jánosné 1343 frtra b. ingatl. május 14. Zsibriken (Pécs), Novak Nikolae 1289 frtra b. ingatl. april 17. Giládon (Csákovár), Sebaj Iván 465 frtra becs. ingatl. april 23. Lojattán (Ungvár), Sztojaneszku Stoja 1996 frtra b. ingatl. april 30. Csicséren (Arad), Tóth Magdolna 821 frtra b. ingatl. május 11. Komáromban, Bota Szimion 392 frtra b. ingatl. apr. 29. Szokolon (Teke). Polyák Tóbiás 838 frtra b. ingatl. apr. 26. Nagy-Ugróczon (Ar.-Maróth), Horváth Józsefné 365 frtra b. ingatl. april 30. N.-Váradon, Bertók János 1285 forintra b. ingatl. april 28. Ny.-Báthoron (N.-Kálló), Deutsch Ignácz 724 frtra b. ingatl. május 18. Nagyfalun (Ipolyság), Dragoy Gyorgye 3976 frtra b. ingatl. május 13. Sághon (Temesvár), Bottlik István 450 frtra b. ingatl. april 23. Kócson (Komárom), Lucskai Imre 312 forintra b. ingatl. april 28. H.-K.-Száldobágyon (N.-Várad), Rózsa György 2334 frtra b. ingatl. május 10. N.-Kanizsán, Szőllősi Ferencz 3523 frtra b. ingatl. april 22. Szalontán, Bonczos István 400 frtra b. ingatl. apr. 24. N.-Szalontán, Kohn Moritz 716 frtra b. ingatl. május 13. Turonyban (Pécs), Neumann Adolf 4049 frtra becs. ingatl. jul. 19. Lukácsin (Nyitra), Schaibidor Franciska 1100 frtra b. ingatl. május 12. Pozsonyban, Jakab Mihály 426 frtra b. ingatl april 28. Száldobágyon (N.-Várad), Petheő Lajos 560 frtra b. ingatl. május 12. Hevesen (Eger), Tóth Terézia 628 frtra b. ingatl. május 15. Gyermelyen (Tata), Busch József 675 frtra b. ingatl. május 3. Környén (Tata), Helmer Henrik 1136 frtra becs. ingatl. april 30. Königshofon (Lippa), Szabó Ferencz 1920 frtra b. ingatl. május 12. (Pócs), Hirtenberger Jakab 1635 frtra b. ingatl. május 19. Pécsen, Pál 1116 frtra b. ingatl. april 16. Albison (N.-Várad), Szaloki Ilona 2000 frtra b. ingatl. május 31. Győrön, Lastsik Pál 560 frtra b. ingall május 22. Tényőn (Győr), Laki Ferencz 318 frtra b ingatl. május 24. Győrön, Nagy György 2965 frtra b. ingatl. május 18. Szentgróthvároson (Sümeg), özv. Kovácsay Istvánné 4000 fetra b. ingatl. april 30. Kecskeméten, Mandariu Szóka 2021 frtra b. ingatl. május 11. Nagy-Kikindán, Gyorgyevits Zsivkó 1385 frtra b ingatl. máj. 12. N.-Kikindán, Rodean Oprea 977 frtra b. ingatl. május 15. N.-Szebenben, Salzl Mátyás 762 frtra b. ingatl. május 31. Nezsideren. Putarity Juon 871 frtra b. ing. apr. 23. Aradon, Monigl Mihály 470 frtra b. ingatl. máj. 18. Bátaszéken (Szegzárd), Panti Károly 344 frtra b. ingatl. apr. 19. N.-Bajomon (N.-Várad), Stefanov Tosa 692 frtra b. ingatl. máj. 15. Párdányon (Módos), Polgáry Károly 21,236 frtra b. ingatl. 1. Rimaszombaton, Farkas Tivadar 1062 frtra b. ingatl. máj. 28. Ajakon (Nyiregyházán), König Ferencz 1500 frtrn b. ingatl. máj. 7. Nagydisznódon (Nagy-Szeben), Almási János 4900 frtra b. ingatl. apr. 22 Rimaszombaton, Bachler Adolf 1410 frtra b. ingatl. máj. 14. Izb.-Radványon (Homonna). Kochnits Anna 610 frtra b. ingatl. máj. 5. Breznóbányán, Pacher György 3170 frtra b. ingatl. apr. 27. Szent-Andráson (Nezsider), Schneider Mihály 8443 frtra b. ingatl. april 28. Halászon (Nezsider), Koppi János 4014 frtra b. ingatl. apr. 28. Wallasin (Nezsider), Szarka Sámuel 500 frtra b. ingatl. apr. 29. Veszprémen, Galliczer Ignácz 1800 frtra b. ingatl. máj. 12. N.-Kikindán, Sramkó György 223 frtra b. ingatl. máj. 1. Bényán (pestvidéki tsz.). Balázs Sándor 704 frtra b ingatl. máj. 14. Lokodon (Sz.-Udvarhely), Megyes István 473 frtra b. ingatl. máj. 14. Nagy-Kanizsán, Pongráts Imre 3022 frtra b. ingatl. máj. 14. Cs.-Ujfaluban, Csordás Katalin 695 frtra b. ingatl. máj. 15. N.-Kanizsán, Kuzmann Juon 942 frtra b. ingatl. máj. 7. Mosniszán (Temesvár), Heiser József 1226 frtra b. ingatl. apr. 26. Balrton-Kisszőllősön (Veszprém). Kanits János 760 frtra b. ingatl. máj. 18. Szombathelyen, ifj. Jablonszky Mihályló 550 frtra b. ingatl. máj. 13. Kőrösmezőn (M.-Szigeten), Cretín Juon 607 frtra b. ingatl. máj. 15. Szásznorin (Szászsebesin), Bernát Endre 2728 frtra b. ingatl. máj. 3. T.-Füreden (Eger), Nicolaus N. Florián 498 frtra b. ingatl. máj. 12. Brasson. Polgáry Károly 21,236 frtra b. ingatl. un. 15. Osgyáron (Rimaszombat), Farkas Tivadar 3650 frtra b. ingatl. máj. 28. Ajakon (Nyiregyháza), König Ferencz 1500 frtra b. ingatl. máj. 7. N.-Disznodon (Nagy-Szeben), Bachler Adolf 1410 frtra b. ingatl. máj. 14. Izr. Radványon. Farkeszkó Luka 847 frtra b. ingatl. máj. 7. Mosnitzán (Temesvár), Horváth János 420 frtra b. ingatl. máj 12. Sorok-Ujfalun (Szombathely). Grünner József 8001 frtra b. ingatl. april 26. Brusznon (Breznóbánya), Révész György 2615 frtra b. ingatl. máj 18. Kapos-Keresztaron (Kaposvár), Maitringer János 2235 frtra b. ingatl. máj. 24. Szuloczon (Nyitra), Iltkies Ilia 1428 frtra b. ingatl. máj. 11. Zomboron. Fritz Kristóf 765 frtra b. ingatl. apr. 19. Gyarmathán.

Csődhirdetmény. Semsey Jenő saczai lakos ellen bej. jun. 21. 22. és 23. id tömegg. és perü. Widder Mór kassai ügyv. Rieger Jákab seredi lakos ellen bej. május 11. 12. és 13. id. tömegg. Szondy Béla perügy. Küzdy Jenő ügyvéd. Prenner Mária temesvári lakos elleu jun. 10. 11. és 12. id. tömegg. dr. Niamesnyi Gyula ügyv.

Csődmegszüntetés. Wesselényi kolozsvári lakos ellen; Mihályfi János ellen nagysomkuti lakos ellen kielégités folytán; báró Diószegi Antalné szamosujvári lakos ellen vagyon hiány folytán; ifj. Gollner Mihály nagyszebeni szabómester ellen egyezség folytán.

CSÁVOLSZKY LAJOS
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

NYILT-TÉR.

LUHI **MARGIT**-FORRÁS (égvényes savanyúviz)
PARÁDI (égvényes kénes savanyúviz)
friss töltésben mindenkor kapható
Édeskuty L.
m. kir. udvari szállitónál Erzsébet-téren. 90

Küfferle chocolade
Tea és Rum raktár,
váczi-utcza 13., hatvani-utcza 15. sz.
Takáts Lajosnál, hatvani és magyar-utcza sarkán és Steden Józsefnél, Budán, fő-utcza 30. sz.

BUDAPESTI SZINLAPOK.

Nemzeti szinház.

Szerda, április 14-én.
HUNYADI MARGIT k. a. vidéki szinésznő föllépteül:
A FÉNY ÁRNYAI.
A gróf Teleky alapitványból 100 arany pályadijjal jutalmazott eredeti szomorujáték 4 felv. Irta Szigligeti Ede.
Személyek:

Nyárai Béla	Kovács	Titkár	Faludi
Charlotte	HunyadiM	György	Komáromi
Nyárai Péter	Szigeti I.	Mari	Fáy Sz.(sz.t.n.)
Matild rokonuk	Márkus E	Házmesterné	Császárné
Szenczey Jenő	Nádai	Szolgáló	MedgyaszaiE.(sz.t.n)
Jenei Béla	Pintér	Inas	Sántha
Bánhalmi	Egressy	Komornyik	Törzsök
Orvos	Kőrösmezei	Szolga	Sebestyén

Kezdete 7 órakor.

Népszinház.

BLAHÁNÉ LUIZA assz., mint vendég.
A legény bolondja.
A népszinház bizottsága által hirdetett pályázaton 100 aranynyal jutalmazott eredeti népszinmü dalokkal 3 felv. Irta Kóródi Péter, zenéjét Erkel Elek. — Személyek:

Szücs György	Tihanyi	1.) komaasszony	Béni Irma
Szücsné	Pártényiné	2.)	Erdei Berta
Juliska	Rákosi Sz.	Sógorasszony	Klárné
Mariska	Nagy K.	Jancsi	Eőry
Kati	Blaháné L.	Pisti	Bakonyi
Turi Gergely	Tamássy	Zsuzsi	Kacsó Karola
Barna Samu	Kovács I.	Zsófi	Gyöngyösi I.
Imre unokaöcscse	Egri	1.) legény	Hatvani
Krimszky Kristóf	Ujváry	2.)	Juhász
Nyiri Péter	Pártényi	Öreg)szomszéd-	Szőcs Kata
Mittler	Horváth V.	Fiatal) asszony	Bodor Etel
Mitugrász zsidó	KomáromiJ.	Parasztasszony	Ágostoni Bella
Sánta takács	Marton	Piroska	Hargittai A.
Egy öreg	Sánta	Panni	Tornyai Anna
Más öreg	Csallóközi	Juczi	Vámosi P.

Kezdete 7 órakor.

Vasut közlekedési utmutató.

A vonat indul.	A vonatok minősége	Indulási idő
Az osztrák államvaspálya indóházából.		
Budapestről, Vácz, Esztergom, Pozsony, Bécs felé a	gyors vonat szem. vonat " "	8 óra 10 p. regg. 9 óra 20 p. d. e. 9 óra 30 p. este
Budapestről Érsek-Ujvárig	vegyes von.	11 óra 35 p. d. e.
Budapestről Nagy-Marosig	" "	4 óra 55 p. d. u.
Budapestről Czegléd, Szeged, Temesvár, Orsova felé	futár. vonat szem. " " von.	10 óra 5 p. este 6 óra 05 p. éjjel 6 óra 55 p. regg.
Budapestről Czegléden keresztül, Szolnok, Arad, Temesvár felé	szem. vona. " "	7 óra 25 p. 6 óra 3 p. d. u.
Budapestről Czegléden keresztül Püspök-Ladány, N.-Várad, Kolozsvár felé	szem. vonat " "	7 óra 30 p. regg. 6 óra 3 p. d. u.
Budapestről Czegledig	vegyes von.	2 óra 45 p. d. u.
A magyar államvasut (losonczi) indóházából.		
Budapestről Hatvan, Losoncz, Ruttka, Oderberg felé	gyorsvonat vegyes von.	6 óra — p. regg. 3 óra 10 p. d. u.
Budapestről Hatvan, Miskolcz, Kassa, Lemberg felé	szem. vonat vegyes von.	7 óra 42 p. regg. 11 óra 3 p. este.
Budapestről Hatvanig	helyi vonat	5 óra 47 p. d. u.
A déli vasut (budai) indóházából.		
Budapestről, Székesfehérvár, Kanizsa, Pragerhof, Trieszt felé	szem. vonat " "	7 óra 10 p. regg. 9 óra 35 p. este
Budapestről, Székesfehérvár, Veszprém, Szombathely, Grátz felé	szem. vonat vegyes von.	7 óra 10 p. regg. 11 óra — p. d. e.
Budapestről, Kis-Czell, Pápa, Győr, Uj-Szőny felé	" "	7 óra 10 p. regg.
Budapestről Kanizsáig	vegyes von.	11 óra — p. d. e.

A vonat megérkezik.	A vonatok minősége.	Megérkezési idő.
Az osztrák államvasut indóházába		
Bécs, Pozsony, Esztergom, Vácz felől a	gyorsvonat személy von	9 óra 45 p. este 5 óra 38 p. d. u.
Érsekujvárról	vegyes von.	6 óra 7 p. regg.
Nagy-Marosról	" "	12 óra 20 p. d. e.
Orsova, Temesvár, Szeged, Kecskemét felől a	" " gyorsvonat szem. vonat	8 óra 47 p. regg. 7 óra 30 p. regg. 8 óra 45 p. este
Kolozsvár, Nagy-Várad, Püspök-Ladány felől	vegyes von. " "	8 óra 31 p. este 8 óra 45 p. regg.
Czeglédről	" " " "	6 óra 35 p. regg. 11 óra 54 p. d. a.
A magyar államvasut (losonczi) indóházába.		
Oderberg, Ruttka, Losoncz felől	gyorsvonat vegyes von.	11 óra 2 p. este 12 óra 4 p. d. e.
Lemberg, Szerencs, Miskolcz, Hatvan felől	szem. vonat vegyes von.	7 óra 58 p. este 6 óra 14 p. regg.
A déli vasut (budai) indóházába.		
Trieszt, Pragerhof, Kanizsa, Székesfehérvár felől	pósta vonat " "	6 óra 16 p. regg. 8 óra 36 p. este
Grátz, Szombathely, Veszprém felől	szem. vonat vegyes von.	8 óra 36 p. este 3 óra 13 p. d. u.
Uj-Szőny, Győr, Pápa, Kis-Czell felől	" "	8 óra 36 p. este
Kanizsáról	" "	3 óra 13 p. d. u.

Meteorologiai jegyzetek.

A meteorologiai magy. kir. központi intézet időjárási távirati jelentései 1880. évi április 13-ról, reggeli 7 óra.

Észlelési állomás	Légnyomás m. m.	Hőmérséklet C°	Szél iránya	Szél erősség	Felhőzet
Bregenz	763.1	+ 1.5	—	—	derült
Prága	765.6	+ 5.1	K	1	"
Bécs	764.3	+ 7 8	É	1	"
Sopron	763.5	+ 9.1	ÉNy	1	"
Magyar-Óvár	764.4	+ 8 2	ÉK	1	"
Trencsén	762.3	+ 6.5	É	1	"
Beszterczebánya	763.9	+ 5 2	—	—	"
Budapest	762.4	+ 9.6	É	2	"
Szolnok	760.6	+ 9.8	K	3	"
Debreczen	762.6	+ 7.8	ÉK	3	"
Ungvár	761.5	+ 10 1	ÉK	5	"
Szatmár	762.1	+ 8 0	É	2	felhős
Nagy-Szeben	761.3	+ 6 2	K	3	borult
Orsova	761.8	+ 12.2	—	—	"
Temesvár	761.9	+ 8.6	Ny	1	felhős
Szeged	760.2	+ 8.3	DK	3	"
Csáktornya	762.1	+ 7.0	ÉK	4	"
Zágráb	761.8	+ 9.8	K	3	derült
Fiume	762.2	+ 14.3	É	3	felhős
Pola	760.3	+ 13.0	ÉK	1	"
Lesina	757.2	+ 14 5	ÉK	3	"
Selmeczbánya	763.7	+ 7.6	K	2	derült

Vizállás és időjárás.

Április	Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik:	Időjárás
13	Budapesten	2.87	—	áradó	tiszta
13	Pozsony	2.18	—		felhős
13	M.-Szigeten	1.06	—	"	"
13	Szatmáron	2.40	—	"	derült
13	Tokajban	6.54	—	"	tiszta
13	Szolnokon	5.26	—	"	száraz
13	Szegeden	6.04	—	"	"
12	Aradon	1.3	—	"	
12	Becskereken	0.84	—	"	felhős
12	Bezdánnál	—	—	áradó	—
12	Verbászon	1.93	—		szél
13	Eszéken	2.25	—	"	száraz
13	Barcson	0.93	—	"	"
13	Sziszeken	3.05	—	"	—
13	Orsován	2.79	—	"	felhős

Bécsi tőzsde április 12.

A. Államadósság 100 frt.		Pénz	Áru
Egységes járadék, jegy. máj.—nov.	5%	73.60	73.75
" " feb.—aug.	5%	73.55	73.70
" " ezüst. jan.—jul i.	5%	73.85	74.
" " ápr.—okt.	5%	73.85	74.-
Sorsolással, 1854-ből 250 ft sorsj. pp.	4%	123.75	124.50
" 1860-ból 500 ft o. é.	5%	130.25	130.50
" 1860-ból 100 ft "	5%	133.—	134.—
" 1864-ből 100 ft "	"	174.50	175.—
" 1864-ből 50 ft "	"	174.—	174.50
Como járadék 42 lira		—.—	29.—
Államjószági jelzáloglevél 120 ft	5%	146.	146.50
Osztr. kincstári jegyek 100 ft	5%	101.25	101.75
Osztr. arany rente	4%	89.50	89.65
B. Földteherm. k. 100 frt pp.			
Csehországi	5%	103.—	104.—
Bukovinai	5%	96.25	97.—
Galicziai	5%	98.40	99.
Karinthiai	5%	98.—	100.—
Krajna és tengerparti	5%	100.	101.
Morvaországi	5%	102.75	103.75
Alsó-ausztriai	5%	104.50	105.—
Felső-ausztriai	5%	102.50	—.—
Salzburgi	5%	100.50	—.—
Sziléziai	5%	99.—	—.—
Stiriai	5%	102.—	—.—
Tiroli	5%	99.—	—.—
Horvát- és szlavonországi	5%	93.—	95.—
Erdélyi	5%	91.50	91.80
Temesi bánság	5%	91.50	92.50
" 1867-iki sorsolási záradék.	5%	89.75	91.25
Magyar	5%	92.25	93.—
" 1867-iki sorsolási záradék.	5%	91.25	92.-

C. Más közkölcsönök.		Pénz	Áru
Dunaszabályozási sorsj. 100 frtos	5%	113.—	113.25
Magy. aranyrente adómentes 100 ftos	6%	105.95	106.10
Magy. vas. kölcs. 120 frt,	5%	126. -	126.50
Gömöri államvas. zálogleyél 150 frt	5%	157.—	—.—
Keleti vasuti els. 1869 adóm. 100 ft	5%	82.90	83.10
Magy. államkötv. 1873. adóm. 100 ft	5%	99.50	—.—
Magy. állami kötv. 1876. 100 ft	5%	85.80	86.10
Magy. nyeremény 100 frt		113.75	114.—
" állami kölcs. 1871. 3 millió	5%	—.—	—.—
" " 1873. 5.400,000	5%	—.—	—.—
" szőlődézsma-váltság 100 frt.	7%	92.75	93.25
Pestvárosi kölcsön 1871. 100 frt.	6%	101.25	—.—
Bécs városi kölcsön visz. fiz. 100 ft	5%	102.75	—.—
Bécs városi kölcsön 100 ft	5%	118.50	118.75
Török vasuti kölcs. 400 frc. kam. nélküli		16.40	16.80
D. Bankok részvényei.			
Angol-osztr. bank 200 ftos 120 ft bef.	5%	151.70	151.90
Magy. ált. földh. r. 200 ftos 70% bef.	5%	150.—	151.—
Osztr. földh. int. 200 ftos 40% bef.	5%	219.—	219.50
Keresk és kézm hitelint. 160 frtos	5%	287.	287.25
Magy. ált. hitelbank 200 ftos	5%	272.50	272.75
Alsó-ausztriai leszám. társ. 500 ftos	5%	795.—	800.—
Bécsi giró- és pénztáregylet 200 ftos	5%	248.—	248.50
Osztr. jelzál. bank 200 frt. bef. 25%	5%	—.—	—.—
Magy. ált. municip. és hit. 200 frt	5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar bank 600 frt	5%	840.—	842.—
Unió-bank 100 frt	5%	112.—	112.25
Forgalmi bank ált. 140 frt	5%	133.25	134.—
Bécsi bankegylet 100 frt	5%	141.80	142.20

E. Közlekedési vállalatok részv.		Pénz	Áru
Albrecht pálya 200 frt		64.50	65.25
Alföld-fiumei pálya N.-Eszék 200 frt	5%	157.—	157.50
Báttaszék-dombovár-zákányi p. 200	5%	145.25	145.75
Osztr. dunagőzhaj. társ. 500 ftos pp.	5%	610.—	612.—
Erzsébet pálya 200 frt p. p.	5%	190.25	190.75
" Lincz-Budweis 200 frt	5%	172.—	174.—
Ferdinánd északi pálya 1000 ft pp.	5%	2438.—	2443.—
Ferencz-József-pálya 200 frt	5%	169.50	170.—
Pécs-barcsi pálya 200 frt	5%	193.—	194.50
Károly-Lajos galicziai pálya 200 frt	5%	265.—	265.50
Kassa-oderbergi pálya 200 frt	4½%	128.75	129.
Lemberg-czernoviczi-jassii p. 200 frt	5%	163.25	163.75
Osztrák-magyar Lloyd 500 frt p. p.	5%	665.—	666.—
Osztrák-északnyugati 200 frt	5%	165.75	166.20
Rudolf pálya 200 frt	5%	162.25	162.50
Első erdélyi pálya 200 frt	5%	140.—	140.75
Osztrák államvasut-társaság 200 frt	5%	279.—	279.50
Déli pálya 200 frt	5%	79.—	79.25
Dél-észak német összekötő p. 200 pp.	5%	132.—	132.25
Tiszavidéki pálya 200 frt	5%	247.	248.—
Bécsi Tramway 200 frt	5%	243.25	243.75
Magyar-gácsorszgi pálya 200 frt	5%	138.—	138.50
" északkeleti pálya 200 frt	5%	148.—	148.50
M. nyugati székesfeh.-gráczi 200 frt	5%	148.50	149. -
F. Ipar és keresk. vállal. részv.			
Osztrák ált. épitőtársaság 200 frt		17.—	18.—
Innerbergi bányatárs. 200 frt		125.50	126.—
Liesingi sörfőzde 100 frt	5%	54.—	54.50
Salgó-tarjáni kőszénbánya 100 frt	5%	—.—	—.—
Bécsi fegyvergyár 100 ftos	5%	158.—	160.—
Pesti ált waggon-kölcs. társ 30 frt	5%	64.—	66.—
Bécsi épitőtársaság 100 frt		34. -	34.50

G. Záloglevelek.		Pénz	Áru
Osztr. ált földhitelint. sors. 5% ar v. ez.		120.—	120.50
" " 33 éves visszaf.	5%	102.20	102.40
Osztrák-magyar bank o. é.	5%	103.60	103.80
Osztr. jelzálogbank 10 év visszaf.	5½%	101.—	101.50
Első osztr. takarékp. 5½% 30 év		105.95	106.10
Magyar ált. földhit. részv társ	5½%	95.70	95.90
Magyar földhitelintézet	5½%	102.75	103.—
" " aranyban	5%	117.25	117.75
" jelzálogbank	5½%	95.25	96.25
H. Elsőbbségi kötvények.			
Albrecht pálya 300 frt 5% ezüst		87.40	87.80
Alföld-fiumei pálya 200 frt 5% ezüst		87.10	87.30
Báttaszék-domb.-zákányi 200 frt 5% ez		95.50	96.25
Dunagőzhajózási társaság 300 frt	5%	104.50	—.—
" 200 frt 6%	"	108.—	—.—
Erzsébet pálya 100 frt 5% ezüst		99.—	99.50
Erzsébet p 900 frt o 4.5% 1862-ki kibocs.		99.—	99.25
Ferdinánd északi pálya 100 frt p. p.	5%	105.—	105.50
" " " 100 frt o. é.	5%	101.75	—.—
" " " 100 frt ezüst	5%	107.—	107.50
Ferencz-József pálya 200 frt ez.	5%	99.80	100.10
Pécs-barcsi pálya 200 frt ezüst	5%	98.—	—.—
Károly Lajos gácsi pálya 300 frt	5%	106.50	—.—
Kassa-oderbergi pálya 200 frt ez	5%	89.60	89.90
Eperjes-tarnovi pálya 300 frt ez	5%	85.—	86.—

		Pénz	Áru
Lemberg-czern.-jassyi p. I. kib. 300 frt		90.80	90.70
" " " II. " 300 frt ez		94.10	94.40
" " " III. " 300	"	88 25	88.50
Osztr. észak-nyugati pálya 200 ft ez.	5%	100.75	101.25
Rudolf-pálya 300 frt ez	5%	94.30	94.60
Erdélyi-pálya 200 frt ez.	5%	84.60	84.90
Osztr. állampálya 500 frank	3%	176.75	177.50
" " 1874. kib. 500 frank	3%	170.50	—.—
Déli pálya 500 frank	3%	125.75	126.25
" 200 frt arany	5%	113.50	114.—
Dél-vaszaknémet összek.-pálya 100 frt	5%	94.—	95.—
" " 1879 k. 100 frt	5%	89.—	—.—
Tiszavidéki pálya 1000 frt	5%	98.—	98.25
Magyar-gácsorsz. pálya 200 frt	5%	86.—	86.25
Magyar-nyugati pálya 200 frt	5%	89.25	89.75
I. Magánsorsjegyek.			
Hitelintézet 100 frt o. é		178.—	178.50
Clary 40 frt p. p.		43.50	44.—
Dunagőzhajózási 100 frt p. p.		107.50	108.—
Innsbruck városi 20 frt o. é.		24.50	25.50
Keglevich 10 frt p. p.		17.50	18.—
Krakkói sorsjegy-kölcsön 20 frt o. é.		20.50	20.85
Laibachi dijsorsjegy 20 frt o é.		23.50	24.—
Buda város kölcsöne 40 frt o. é.		44.25	—.—
Pálffy 40 frt p. p.		42.50	43.—
Rudolf alapitvány 10 frt o. é.		18.—	19.—
Salm 40 frt p. p.		52.50	—.—
Salzburgi dijsorsjegy 20 frt o. é.		22.—	23.—
St.-Genois 40 frt p. p.		46.—	46.50
Stanislau városi 20 frt o. é.		[illegible]	27.—
Trieszt város 100 frt p. p.		[illegible]	—.—
" " 59 frt o. é.		62.50	65.—

		Pénz	Áru
Waldstein 20 frt p. p.		34	34 50
Windischgrätz 20 frt p p.		37 50	38 —
Váltók (3 hóra.)			
Amsterdamra 100 hol. frt	2½	— —	—
Brüsseli 100 frk	2½		
Német bankpiaczok 100 m	4	97 90	98.15
London 10 font sterl.	3	118.75	118 85
Milanó 100 lira	5		
Marseille 100 frk.	2	—.—	—.—
Paris 100 frk.	2	47 05	47 10
Zürich 100 frk.	3½	46.90	47 —
Pétervár 100 rubel	6	.	
A valuták árfolyama.			
Cs. arany		5 58	5 60
" " recsés		5 57	5 59
Osztrák-magyar 8 frt. arany		—.—	—.—
20 frankos arany		9 45	9.46
20 márk, darabja		11 67	11 70
Orosz imperiale		9 73	9 75
Sovereigns		11 90	11.95
Török arany lira		10 71	10 73
Mária Terézia tallér		—.—	—.—
Egyleti tallér		—.—	—.—
Ezüst		—.—	—.
Ezüst rente szelvény		—.—	—.—
Német bir. bankjegy		58 45	58 55
Orosz papir rubel		1 25	1 25